

სს „ზირათ ბანკი საქართველო“

ფინანსური ანგარიშგება

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნასთან ერთად

საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა 2020
წლის 31 დეკემბერს

შინაარსი:

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა	3

ფინანსური ანგარიშგება

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება	5
სრული შემოსავლის ანგარიშგება	6
ფულადი ნაკადების მოძრაობის ანგარიშგება	7
საკუთარი კაპიტალის მოძრაობის ანგარიშგება	8

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

1. ზოგადი ინფორმაცია	9
2. მომზადების საფუძვლები	9
3. ძირითადი სააღრიცხვო შეფასებები და გადაწყვეტილებები	11
4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა	12
5. კაპიტალის მართვის მიდგომა	28
6. ფული და ფულის ეკვივალენტები	29
7. სავალდებულო რეზერვები საქართველოს ეროვნულ ბანკში	30
8. კლიენტებზე გაცემული სესხები	31
9. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	35
10. არამატერიალური აქტივები	36
11. აქტივების გამოყენების უფლება	36
12. ძირითადი საშუალებები	37
13. ვალდებულებები საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ	37
14. ვალდებულებები კლიენტების მიმართ	37
15. მფლობელთა კაპიტალი	38
16. საპროცენტო შემოსავალი და ხარჯი	38
17. საკომისიო შემოსავალი, წმინდა	39
18. საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები	39
19. მოგების გადასახადის ხარჯი	40
20. ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან	41
21. პირობითი ვალდებულებები და აქტივები	42
22. საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები	43
23. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა	43

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

სს ზირაათ ბანკი საქართველოს მფლობელებს და ხელმძღვანელობას

მოსაზრება

ჩვენ ჩავატარეთ სს „ზირაათ ბანკი საქართველოს“ (შემდგომში „ბანკი“) ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებისგან 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ასევე, აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის სრული შემოსავლის ანგარიშგების, საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებისა და ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგებისგან ყველა მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვისა და სხვა განმარტებითი ინფორმაციისგან.

ჩვენი აზრით, წარმოდგენილი ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს ბანკის ფინანსურ მდგომარეობას 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ასევე მისი საქმიანობის ფინანსურ შედეგებსა და ფულადი სახსრების მოძრაობას იმ საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა მოცემული თარიღით, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების (ფასს) შესაბამისად.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტი ჩავატარეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების („ასს“) შესაბამისად. აღნიშნული სტანდარტებით გათვალისწინებული ჩვენი პასუხისმგებლობა აღწერილია დასკვნის ნაწილში - „აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“. ჩვენ ვართ ბანკისგან დამოუკიდებელი, რაც გულისხმობს შესაბამისობას „ბუღალტერთა ეთიკის სტანდარტების საერთაშორისო საბჭოს“ მიერ გამოცემული „პროფესიონალ ბუღალტერთა ეთიკის კოდექსის“ მოთხოვნებთან და ამასთანავე, ვასრულებთ ამავე კოდექსით განსაზღვრულ სხვა ეთიკურ ვალდებულებებს.

გვეჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოსათქმელად საჭირო საფუძვლის შესაქმნელად.

ხელმძღვანელობისა და მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირთა პასუხისმგებლობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად, ასევე, შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია, შეაფასოს და, საჭიროების შემთხვევაში, განმარტოს საქმიანობის უწყვეტობა და მასთან დაკავშირებული საკითხები. ასევე, ფინანსური ანგარიშგება მოამზადოს საქმიანობის უწყვეტობის დაშვების საფუძველზე, გარდა იმ შემთხვევისა, როცა განზრახული აქვს ბანკის ლიკვიდაცია, ოპერაციების შეჩერება ან არ აქვს, ამის გარდა, სხვა არჩევანი.

მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირები პასუხისმგებელნი არიან ბანკის ფინანსური ანგარიშგების პროცესს გაუწიონ ზედამხედველობა.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია, მივიღოთ დასაბუთებული რწმუნება, შეიცავს თუ არა მოცემული ფინანსური ანგარიშგება მთლიანობაში თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობებს და გავცეთ დასკვნა, რომელიც მოიცავს ჩვენს მოსაზრებას. დასაბუთებული რწმუნება არის რწმუნების მაღალი დონე, მაგრამ ის არ წარმოადგენს გარანტიას იმისა, რომ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების საფუძველზე ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის შეძლებს არსებითი უზუსტობების გამოვლენას.

უზუსტობები შესაძლოა წარმოიშვას თაღლითობის ან შეცდომის შედეგად და არსებითად განიხილება, თუ არსებობს გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ ცალ-ცალკე ან ერთობლივად, გავლენას მოახდენს მომხმარებელთა ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე, რომლებიც მიიღება წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების საფუძველზე.

აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების (ასს) თანახმად, ჩვენ ვიყენებთ პროფესიულ მსჯელობას და ვინარჩუნებთ პროფესიულ სკეპტიციზმს. ჩვენ ასევე:

- ვადგენთ და ვაფასებთ ფინანსურ ანგარიშგებაში თაღლითობის ან შეცდომის შედეგად არსებითი უზუსტობების დაშვების რისკებს, ვგეგმავთ და ვასრულებთ აუდიტორულ პროცედურებს ამ რისკებზე რეაგირების მიზნით და მოვიპოვებთ აუდიტორულ მტკიცებულებებს, რომლებიც საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოსათქმელად საჭირო საფუძვლის შესაქმნელად. თაღლითობის შედეგად წარმოშობილი არსებითი უზუსტობის ვერ აღმოჩენის რისკი უფრო მაღალია, ვიდრე შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის, რადგან თაღლითობა შესაძლოა მოიცავდეს ფარულ გარიგებებს, გაყალბებებს, ინფორმაციის განზრახ გამოტოვებას, ინფორმაციის არასწორად წარმოდგენას ან შიდა კონტროლის უგულებელყოფას;
- შევისწავლით აუდიტისთვის მნიშვნელოვან შიდა კონტროლს, რათა დავგეგმოთ მოცემული კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ ბანკის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე;
- ვაფასებთ გამოყენებული საბუღალტრო პოლიტიკების მიზანშეწონილობას, ასევე ხელმძღვანელობის მხრიდან წარმოდგენილი სააღრიცხვო შეფასებებისა და განმარტებითი შენიშვნების გონივრულობას;
- გამოგვაქვს დასკვნა ხელმძღვანელობის მიერ მოქმედი საწარმოს საბუღალტრო საფუძვლების გამოყენების მიზანშეწონილობის შესახებ, ასევე მიღებული აუდიტორული მტკიცებულებების საფუძველზე დასკვნით, აქვს თუ არა ადგილი არსებით გაურკვევლობებს ისეთ მოვლენებსა და ვითარებებთან მიმართებაში, რომლებმაც შესაძლოა ექვემდებარებოდნენ დააყენოს ბანკის უნარი განაგრძოს ფუნქციონირება საწარმოს უწყვეტი ფუნქციონირების პრინციპით. თუ ჩვენ დავასკვნით, რომ ადგილი აქვს არსებით გაურკვევლობას, ჩვენს აუდიტორთა დასკვნაში ყურადღებას გავამახვილებთ შესაბამის ინფორმაციაზე ფინანსურ ანგარიშგებაში ან, თუ ამგვარი ინფორმაცია არაა დეკლარირებული იქნება, შევცვლით ჩვენს დასკვნას. ჩვენი მსჯელობები ეფუძნება ჩვენს აუდიტორთა დასკვნის შედგენის თარიღამდე მიღებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებს. ამასთან, მომავალში წარმოშობილმა მოვლენებმა და შექმნილმა ვითარებებმა შესაძლოა აიძულოს ბანკი შეწყვიტოს ფუნქციონირება საწარმოს უწყვეტი ფუნქციონირების პრინციპით;
- ვაფასებთ ფინანსური ანგარიშგების ზოგად წარდგენას, მის სტრუქტურასა და შინაარსს, მათ შორის განმარტებით შენიშვნებს და იმას, წარმოაჩენს თუ არა ფინანსური ანგარიშგება ძირითად გარიგებებსა და მოვლენებს ისეთი ფორმით, რომ უზრუნველყოფილ იქნას მთლიანი დოკუმენტის კეთილსინდისიერად წარდგენა.

სხვა საკითხებთან ერთად ჩვენ კომუნიკაცია გვაქვს მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირებთან აუდიტის მასშტაბზე, ვადგბსა და აუდიტის შედეგად აღმოჩენილი მნიშვნელოვანი საკითხების შესახებ, მათ შორის, შიდა კონტროლის ნაკლოვანებების შესახებ.

დამოუკიდებელი აუდიტორის ამ დასკვნაში მოცემული აუდიტის შედეგებზე პასუხისმგებელია გარიგების პარტნიორი:

ივანე ჟუჟუნაშვილი (რეესტრში რეგისტრაციის # SARAS-A-720718)

შპს „ბიდიოს“ სახელით

თბილისი, საქართველო

14 აპრილი 2021 წელი

სს ზირაათ ბანკი საქართველო

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

(ლარში)

	შენიშვნა	31.12.2020	31.12.2019
აქტივები			
ფული და ფულის ეკვივალენტები	6	37,168,398	39,577,357
სავალდებულო რეზერვები საქართველოს ეროვნულ ბანკში	7	12,287,908	13,512,500
კლიენტებზე გაცემული სესხები	8	56,908,893	49,430,979
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	9	17,766,115	23,280,588
სხვა აქტივები		605,669	410,488
არამატერიალური აქტივები	10	702,502	624,502
აქტივების გამოყენების უფლება	11	975,835	497,954
ძირითადი საშუალებები	12	5,219,293	4,269,558
სულ აქტივები		131,634,613	131,603,926
ვალდებულებები და კაპიტალი			
ვალდებულებები			
ვალდებულებები საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ	13	2,551,866	2,200,857
ვალდებულებები კლიენტების მიმართ	14	67,138,140	70,828,559
საიჯარო ვალდებულება	11	987,652	449,909
გადავადებული საგადასახადო ვალდებულება	19	542,439	318,276
გაცემული გარანტიების რეზერვი		48,106	29,168
სხვა ვალდებულებები		453,050	639,127
სულ ვალდებულებები		71,721,253	74,465,896
კაპიტალი			
სააქციო კაპიტალი	15	50,000,000	50,000,000
გაუნაწილებელი მოგება		9,913,360	7,138,030
სულ კაპიტალი		59,913,360	57,138,030
სულ ვალდებულებები და კაპიტალი		131,634,613	131,603,926

ფინანსური ანგარიშგება ხელმძღვანელობის სახელით, 2021 წლის 14 აპრილს დამტკიცებულია გამოსაშვებად შემდეგი პირების მიერ:

გენერალური დირექტორი

_____

ომერ აიდიანი

მთავარი ბუღალტერი

_____

სოფიო ჯლანტიაშვილი

სს ზირაძე ბანკი საქართველო
ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება
2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით
(ლარი)

	შენიშვნა	31.12.2020	31.12.2019
აქტივები			
ფული და ფულის ეკვივალენტები	6	37,168,398	39,577,357
სავალდებულო რეზერვები საქართველოს ეროვნულ ბანკში	7	12,287,908	13,512,500
კლიენტებზე გაცემული სესხები	8	56,908,893	49,430,979
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	9	17,766,115	23,280,588
სხვა აქტივები		605,669	410,488
არამატერიალური აქტივები	10	702,502	624,502
აქტივების გამოყენების უფლება	11	975,835	497,954
ძირითადი საშუალებები	12	5,219,293	4,269,558
სულ აქტივები		131,634,613	131,603,926
ვალდებულებები და კაპიტალი			
ვალდებულებები			
ვალდებულებები საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ	13	2,551,866	2,200,857
ვალდებულებები კლიენტების მიმართ	14	67,138,140	70,828,559
საიჯარო ვალდებულება	11	987,652	449,909
გადავადებული საგადასახადო ვალდებულება	19	542,439	318,276
გაცემული გარანტიების რეზერვი		48,106	29,168
სხვა ვალდებულებები		453,050	639,127
სულ ვალდებულებები		71,721,253	74,465,896
კაპიტალი			
სააქციო კაპიტალი	15	50,000,000	50,000,000
გაუნაწილებელი მოგება		9,913,360	7,138,030
სულ კაპიტალი		59,913,360	57,138,030
სულ ვალდებულებები და კაპიტალი		131,634,613	131,603,926

ფინანსური ანგარიშგება ხელმძღვანელობის სახელით, 2021 წლის 14 აპრილს დამტკიცებულია გამოსაშვებად შემდეგი პირების მიერ:

გენერალური დირექტორი

ომერ აიდიანი

მთავარი ხელაღმდგომი

სოფიო ჯღანტიაშვილი

9-52 გვერდებზე არსებული შენიშვნები წარმოადგენს მოცემული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელ ნაწილს.

სს ზირაათ ბანკი საქართველო

სრული შემოსავლის ანგარიშგება

საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა 2020 წლის 31 დეკემბერს

(ლარში)

	შენიშვნა	2020	2019
საპროცენტო შემოსავალი	16	7,275,394	6,903,347
საპროცენტო ხარჯი	16	(461,461)	(462,111)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი		6,813,933	6,441,236
კლიენტებზე გაცემული სესხის საკრედიტო ზარალის რეზერვის ცვლილება	8	(515,915)	1,627
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი სესხის გაუფასურების რეზერვის ცვლილების შემდგომ		6,298,018	6,442,863
საკომისიო შემოსავალი	17	1,354,967	1,455,220
საკომისიო ხარჯი	17	(678,926)	(475,105)
უცხოური ვალუტის გაცვლით მიღებული შემოსავალი		1,331,711	1,466,956
სხვა შემოსავალი		168,849	171,367
არასაპროცენტო შემოსავალი		2,176,601	2,618,438
საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები	18	(5,511,814)	(4,491,702)
გაცემული გარანტიების საკრედიტო ზარალის რეზერვის ცვლილება		(18,440)	703
სხვა აქტივების რეზერვის ცვლილება		54,565	(34,273)
საკუროსო სხვაობიდან მიღებული მოგება/(ზარალი), წმინდა		563	54,012
მოგება დაბეგვრამდე		2,999,493	4,590,041
მოგების გადასახადის ხარჯი	19	(224,163)	(374,812)
მთლიანი სრული შემოსავალი		2,775,330	4,215,229

9-52 გვერდებზე არსებული შენიშვნები წარმოადგენს მოცემული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელ ნაწილს.

სს ზირაათ ბანკი საქართველო

ფულადი ნაკადების მოძრაობის ანგარიშგება

საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა 2020 წლის 31 დეკემბერს

(ლარში)

	2020	2019
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობიდან		
მოგება დაბეგვრამდე	2,999,493	4,590,041
კორექტირებები:		
საპროცენტო შემოსავალი	(2,591,682)	(1,056,173)
საპროცენტო ხარჯი	-	61,170
ცვეთისა და ამორტიზაციის ხარჯები	767,082	517,037
აქტივების გამოყენების უფლების ცვეთის ხარჯი	276,599	137,559
ზარალი ძირითადი საშუალებების ჩამოწერიდან, წმინდა	-	436
გაუფასურების ანარიცხის ცვლილება, წმინდა	479,790	31,943
კურსთაშორის სხვაობიდან წარმოშობილი (მოგება)/ზარალი, წმინდა	(563)	(54,012)
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების დისკონტი	(1,779,974)	(1,799,702)
დასაკუთრებული ქონების რეალიზაციიდან მიღებული მოგება	-	(13,033)
ფულადი სახსრები საოპერაციო საქმიანობიდან საბრუნავ კაპიტალში ცვლილებამდე	150,745	2,415,266
სებ-ში სავალდებულო რეზერვის (ზრდა)/ შემცირება	1,224,592	(3,139,616)
კლიენტებზე გაცემული სესხების ზრდა	(5,402,147)	(14,183,004)
სხვა აქტივების შემცირება/(ზრდა)	(140,616)	1,639,252
კლიენტთა ანგარიშების ზრდა/(შემცირება)	(3,565,175)	11,203,640
სხვა ვალდებულებების ზრდა/(შემცირება)	(29,748)	345,981
ვალდებულებების ზრდა საკრედიტო ინსტიტუტების წინაშე	351,009	177,648
საოპერაციო საქმიანობისთვის გამოყენებული ფულადი სახსრები	(7,411,340)	(1,540,833)
გადახდილი მოგების გადასახადი	(155,831)	(162,537)
საოპერაციო საქმიანობისთვის გამოყენებული წმინდა ფულადი სახსრები	(7,567,171)	(1,703,370)
ფულადი სახსრები საინვესტიციო საქმიანობიდან		
ძირითადი საშუალებებისა და არამატერიალური აქტივების შეძენა	(1,794,817)	(1,061,085)
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების შეძენა	(48,802,553)	(35,457,813)
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების დაფარვა	56,097,000	42,682,000
საინვესტიციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები	5,499,630	6,163,102
ფულადი სახსრები საფინანსო საქმიანობიდან		
საიჯარო ვალდებულების ძირი თანხის გადახდა	(270,454)	(207,345)
საიჯარო ვალდებულების პროცენტის გადახდა	(71,527)	(20,602)
საფინანსო საქმიანობისთვის გამოყენებული წმინდა ფულადი სახსრები	(341,981)	(227,947)
ფულადი სახსრების ზრდა/(შემცირება), წმინდა	(2,409,522)	4,231,785
ფული და ფულის ეკვივალენტები წლის დასაწყისში	39,577,357	35,291,560
ფულადი სახსრების გადაფასებიდან მიღებული შედეგი	563	54,012
ფული და ფულის ეკვივალენტები წლის ბოლოს	37,168,398	39,577,357

9-52 გვერდებზე არსებული შენიშვნები წარმოადგენს მოცემული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელ ნაწილს.

სს ზირაათ ბანკი საქართველო

საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება

საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა 2020 წლის 31 დეკემბერს

(ლარში)

	სააქციო კაპიტალი	გაუნაწილებელი მოგება	სულ
31 დეკემბერი 2018	50,000,000	2,922,801	52,922,801
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	-	4,215,229	4,215,229
31 დეკემბერი 2019	50,000,000	7,138,030	57,138,030
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	-	2,775,330	2,775,330
31 დეკემბერი 2020	50,000,000	9,913,360	59,913,360

9-52 გვერდებზე არსებული შენიშვნები წარმოადგენს მოცემული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელ ნაწილს.

სს ზირაათ ბანკი საქართველო

ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა 2020 წლის 31 დეკემბერს

(ლარში)

1. ზოგადი ინფორმაცია

სს ზირაათ ბანკი თბილისის ფილიალი დაფუძნდა 1998 წელს. 2017 წლის 27 აპრილს ეროვნული ბანკის N386 განკარგულების თანახმად, სს ზირაათ ბანკმა საქართველო-მ მიიღო საბანკო საქმიანობის ლიცენზია და ფუნქციონირება განაგრძო ამჟამად უკვე არა როგორც ფილიალი, არამედ როგორც სს „თურქეთის რესპუბლიკის ზირაათ ბანკი“ შვილობილმა ბანკმა.

სს „ზირაათ ბანკი საქართველო“ (შემდგომში „ბანკი“) ჩამოყალიბდა 2017 წლის 27 აპრილს და ოპერირებს საქართველოში. ბანკი არის სააქციო საზოგადოება, რომელიც დაარსდა საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად.

ბანკი იღებს ანაზრებს ფიზიკური და იურიდიული პირებისგან, გასცემს სესხებს და გარანტიებს, ახორციელებს ფულად გადარიცხვებს საქართველოში და საზღვარგარეთ, აწარმოებს ვალუტის გაცვლით ოპერაციებს და თავის კლიენტებს სთავაზობს სხვადასხვა საბანკო მომსახურებას.

ბანკი რეგისტრირებული არის შემდეგ მისამართზე: საქართველო, თბილისი, ძველი თბილისის რაიონი, სანაპიროს ქუჩა N-6. ბანკი, თავისი სერვისების ცენტრებით თბილისში, ქუთაისში, ბათუმსა და მარნეულში. ფუნქციონირებს საქართველოს ეროვნული ბანკის („სებ“) მიერ გაცემული საბანკო საქმიანობის ლიცენზიით.

ბანკის აქციების 100%-იანი წილის მფლობელს 2020 და 2019 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით წამორადგენს სს „თურქეთის რესპუბლიკის ზირაათ ბანკი“.

ბანკის თანამშრომელთა (სახელშეკრულებო) საშუალო წლიური რაოდენობა კატეგორიების მიხედვით წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	2020	2019
უმაღლესი ხელმძღვანელობა	3	3
საშუალო ხელმძღვანელობა	32	28
სხვა თანამშრომლები	18	12

ბანკს 2020 და 2019 წლებში არ ჰყოლია დროებით დასაქმებული თანამშრომლები.

2. მომზადების საფუძვლები

ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების კომიტეტის (ბასკ) მიერ გამოშვებული ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების, ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტებისა და ინტერპრეტაციების (მთლიანობაში ფასს-ები) შესაბამისად.

ბანკი ფინანსურ ანგარიშგებას ამზადებს ლარში. ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ისტორიული ღირებულების საფუძველზე. ბანკის საანგარიშგებო პერიოდი მოიცავს კალენდარულ წელს 1 იანვრიდან 31 დეკემბრამდე.

ფინანსური ანგარიშგების ფასს-ის მიხედვით მომზადება ბანკის ხელმძღვანელობისგან ითხოვს გარკვეული შეფასებების გაკეთებას, რაც გავლენას იქონიებს აქტივებისა და ვალდებულებების საანგარიშო ღირებულებაზე ფინანსური ანგარიშგების შედგენის თარიღისათვის, ასევე იმოქმედებს შემოსავლისა და ხარჯების ოდენობაზე საანგარიშგებო პერიოდის განმავლობაში. ფაქტიური შედეგები შესაძლოა განსხვავდებოდეს მიმდინარე შეფასებისაგან. შეფასებები პერიოდულად გადაიხედება. კორექტირებები, რამაც სააღრიცხვო შეფასებების ცვლილებები გამოიწვია, მიეკუთვნება იმ პერიოდის ფინანსურ შედეგებს, როცა ეს ცვლილებები გატარდა. ძირითადი სააღრიცხვო შეფასებების შესახებ განმარტებები მოცემულია მე-3 შენიშვნაში.

ფინანსური ანგარიშგების მომზადების პროცესში გამოყენებული მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა მოცემულია 23-ე შენიშვნაში.

ფუნქციონირებადი საწარმო

ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ფუნქციონირებადი საწარმოს პრინციპის საფუძველზე - ანუ დაშვებით, რომ ბანკი განაგრძობს ფუნქციონირებას პროგნოზირებად მომავალში. ბანკის ხელმძღვანელობასა და მფლობელებს სურვილი აქვთ, განავითარონ ბანკის საქმიანობა საქართველოში. ხელმძღვანელობას სჯერა, რომ ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვება შესაბამისია ბანკისათვის.

ფუნქციონირებადი საწარმოს პრინციპის გამოყენებისას, ხელმძღვანელობამ გაითვალისწინა ბანკის საქმიანობა, მიზნები და სტრატეგია, ძირითადი რისკები და განუსაზღვრელობა მისი მიზნების მისაღწევად და შესასრულებლად.

2. მომზადების საფუძვლები (გაგრძელება)

სს ზირაათ ბანკი (თურქეთი), სამთავრობო ბანკი, წარმოადგენს ბანკის 100% წილის მფლობელს. ზირაათ ბანკი თურქეთი დაინტერესებულია, რომ განავითაროს ზირაათ ბანკი საქართველოს ეკონომიკური საქმიანობა მომავალშიც, რაც თავისი კლიენტებისთვის შეუზღუდავი მომსახურების გარანტიას წარმოადგენს. 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკს აქვს მნიშვნელოვანი ოპერაციები აქციონერთან, როგორცაა ბანკში განთავსებული დეპოზიტები. ხელმძღვანელობის შეფასებით აქციონერი მომავალშიც მზადაა, რომ ბანკს მიაწოდოს დამატებითი ფინანსური რესურსები, თუ ამის საჭიროება დადგება. ფინანსური რესურსები შეიძლება იყოს შემდეგი სახის: კაპიტალის შევსება, დეპოზიტების განთავსება და სხვა.

ამის საფუძველზე, ხელმძღვანელობას აქვს გონივრული მოლოდინი, რომ ბანკს, მთლიანობაში, აქვს საკმარისი რესურსი, ფუნქციონირების გასაგრძელებლად, ფინანსური ანგარიშგების გამოშვებიდან 12 თვის განმავლობაში. უფრო მეტიც, ხელმძღვანელობისთვის არ არის ცნობილი რაიმე არსებითი განუსაზღვრელობა, რამაც შეიძლება მნიშვნელოვანი საფრთხე შეუქმნას ბანკის შესაძლებლობას, გააგრძელოს ფუნქციონირება პროგნოზირებად მომავალში. ამიტომ, ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ფუნქციონირებადი საწარმოს პრინციპის საფუძველზე.

ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკებში

ა) 2020 წლის 1 იანვრის შემდეგ ძალაში მყოფი ახალი სტანდარტები, ინტერპრეტაციები და შესწორებები:

2020 წლის 1 იანვრის შემდეგ შევიდა ძალაში რამდენიმე ახალი სტანდარტი და ინტერპრეტაცია, თუმცა არცერთი მათგანი არსებით გავლენას არ ახდენს კომპანიის ფინანსურ ანგარიშგებაზე:

- ბასს 1 - ფინანსური ანგარიშგების წარდგენა და ბასს 8 - სააღრიცხვო პოლიტიკა, ცვლილებები სააღრიცხვო შეფასებებში და შეცდომები (შესწორება - არსებითის განმარტება);
- ფინანსური ანგარიშგების განახლებული კონცეპტუალური საფუძვლები;
- ფასს 3 - საწარმოთა გაერთიანება (შესწორება - ბიზნესის განმარტება);
- საპროცენტო განაკვეთის ზღვრის რეფორმა - IBOR „ფაზა 2“ (შესწორება - ფასს 9, ბასს 39 და ფასს 7); და
- კოვიდ-19-თან დაკავშირებული საიჯარო შეღავათები (ცვლილებები ფასს 16-ში).

ბ) ახალი სტანდარტები, ინტერპრეტაციები და შესწორებები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ჯერ არ არის ძალაში შესული:

კომპანიის ფინანსური ანგარიშგების დამტკიცების თარიღამდე, IASB-ის (ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭო) მიერ გამოიცა გარკვეული ახალი სტანდარტები, ინტერპრეტაციები და ცვლილებები არსებულ სტანდარტებში, რომლებიც ძალაში შედის მომდევნო საანგარიშგებო პერიოდებში და რომლებზეც კომპანიამ გადაწყვიტა არ მიეღო ნაადრევად.

2022 წლის 1 იანვრიდან ძალაში შედის შემდგომი შესწორებები:

- წაგებიანი ხელშეკრულებები - ხელშეკრულების შესრულების ღირებულება (ბასს 37-ის ცვლილებები);
- ძირითადი საშუალებები: შემოსავალი მიზნობრივ გამოყენებამდე (ბასს 16-ის ცვლილებები);
- ფასს სტანდარტების წლიური გაუმჯობესება 2018-2020 (ცვლილებები ფასს 1, ფასს 9, ფასს 16 და ბასს 41 სტანდარტებში); და
- კონცეპტუალური მიდგომა (ფასს 3-ის ცვლილებები).

ამ ეტაპზე, ბანკი აფასებს ახალი სტანდარტების, ინტერპრეტაციებისა და შესწორებების გავლენას ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

სხვა

ბანკი არ ვარაუდობს, რომ ბასს 3-ის მიერ გამოშვებულ სხვა სტანდარტებს, რომლებიც ჯერ ძალაში არ არის შესული, ექნება არსებითი გავლენა ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

3. ძირითადი სააღრიცხვო შეფასებები და გადაწყვეტილებები

ბანკი ახდენს გარკვეული სააღრიცხვო შეფასებებისა და გადაწყვეტილებების შემუშავებას მომავალი პერიოდებისათვის. შეფასებებისა და გადაწყვეტილებების გადახედვა ხდება მუდმივად, გამოცდილებასა და სხვა ფაქტორებზე დაყრდნობით, რომელიც ითვალისწინებს მომავალ პერიოდში მოსალოდნელ მოვლენებსაც. მომავალ პერიოდებში მიღებული გამოცდილება შესაძლოა განსხვავებული იყოს ამ შეფასებებისა და დაშვებებისაგან. ქვემოთ მოყვანილია ის შეფასებები და დაშვებები, რომლებიც მომდევნო ფინანსურ წელში აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებებში არსებითი ცვლილებების რისკის მატარებელია.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის (ECL) შეფასება

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის (ECL) შეფასება არის მნიშვნელოვანი შეფასება, რომელიც მოიცავს მომავალი ეკონომიკური პირობების პროგნოზირებას, რაც უფრო გრძელვადიანია პროგნოზები, უფრო მეტი მსჯელობები გამოიყენება ხელმძღვანელობის მხრიდან, რაც შესაძლოა გაურკვევლობის წყარო გახდეს. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის (ECL) შეფასების მეთოდოლოგიის დეტალები წარმოდგენილია 23-ე შენიშვნაში.

გაუფასურების ზარალის შეფასება ფასს 9-ის შესაბამისად, ფინანსური აქტივების ყველა კატეგორიისთვის საჭიროებს განსჯის გამოყენებას, კერძოდ, სამომავლო ფულადი ნაკადების ოდენობისა და ვადების და უზრუნველყოფის საგნის ღირებულებების პროგნოზირებას გაუფასურების ზარალის განსაზღვრისას და საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის შეფასებას. ეს პროგნოზები ეყრდნობა რამდენიმე ფაქტორს, რომელთა ცვლილებამ შეიძლება განაპირობოს რეზერვების სხვადასხვა დონე. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გასაანგარიშებლად ბანკი იყენებს კომპლექსურ მოდელებს, რომლებიც ეყრდნობა რამდენიმე დაშვებას ცვლადი მონაცემების არჩევასთან და მათ ურთიერთდამოკიდებულებასთან დაკავშირებით.

ქვემოთ მოცემული კომპონენტები მნიშვნელოვან გავლენას ახდენენ საკრედიტო ზარალის რეზერვზე: დეფოლტის განსაზღვრება, საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა („SICR“), დეფოლტის ალბათობა („PD“), რისკის პოზიცია დეფოლტის შემთხვევაში („EAD“), და ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში („LGD“), ასევე მაკრო-ეკონომიკური სცენარების მოდელები. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელების ელემენტები, რომლებიც ეყრდნობა ბუღალტრულ გადაწყვეტილებებს და პროგნოზებს მოიცავს შემდეგს:

- ბანკის შიდა საკრედიტო რეიტინგების მოდელი, რომელიც თითოეულ დონეს ანიჭებს დეფოლტის ალბათობას;
- ბანკის კრიტერიუმები იმის შესაფასებლად, მნიშვნელოვნად ხომ არ გაზრდილა საკრედიტო რისკი და ამიტომ ფინანსური აქტივების რეზერვები ხომ არ უნდა შეფასდეს აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიხედვით და ხარისხობრივად;
- ფინანსური აქტივების სეგმენტაცია, როდესაც მათი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი კოლექტიურად ფასდება;
- მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელების შემუშავება, მათ შორის, სხვადასხვა ფორმულისა და ამოსავალი მონაცემის შერჩევა;
- კავშირის დადგენა მაკროეკონომიკურ სცენარებსა და ისეთ ეკონომიკურ მონაცემებს შორის, როგორიცაა უმუშევრობის დონეები და უზრუნველყოფის საგნის ღირებულებები, ასევე გავლენის განსაზღვრა დეფოლტის ალბათობაზე, დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ დავალიანებაზე და დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგებზე;
- საპროგნოზო მაკროეკონომიკური სცენარების არჩევა და მათი ალბათობების შეწონვა, მიღებული ეკონომიკური მონაცემების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელებში გამოყენების მიზნით.

ბანკი დროგამოშვებით ამოწმებს თავის სესხებს, რომ შეაფასოს მათი გაუფასურება და განსაზღვროს გაუფასურების ზარალის ოდენობა საკუთარ გამოცდილებაზე დაყრდნობით ისეთ შემთხვევებში, როდესაც მსესხებელს აქვს ფინანსური სირთულეები და მსგავს მსესხებელთან მიმართებაში ისტორიული მონაცემები რთულად მოიპოვება. ანალოგიურად, ბანკი სამომავლო ფულად ნაკადებში ცვლილებებს იმ მოპოვებად მონაცემებზე დაყრდნობით განსაზღვრავს, რომლებიც მიუთითებენ, რომ მსესხებლების გადახდის სტატუსი გაუარესდა. ხელმძღვანელობა ალბათობებს განსაზღვრავს მსესხებელთან ურთიერთობის წარსულ გამოცდილებაზე დაყრდნობით, რა დროსაც ითვალისწინებს დეფოლტის შემთხვევების მსგავსებასა და დეფოლტის შემთხვევაში მიღებულ დანაკარგებს. ბანკი თავის გამოცდილებაზე დაყრდნობით აკორექტირებს ერთგვაროვანი სესხების ჯგუფის ემპირიულ მონაცემებს, რათა ასახოს არსებული ვითარება და საპროგნოზო მაკროეკონომიკური ცვლადები.

3. ძირითადი სააღრიცხვო შეფასებები და გადაწყვეტილებები (გაგრძელება)

Covid-19-ის გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო დანაკარგზე

COVID-19-ის გავლენამ გამოიწვია დამატებითი მსჯელობის საჭიროება, უკვე არსებულ მსჯელობებში, დაშვებებსა და შეფასებებში. COVID-19 პანდემია უპრეცედენტო ხასიათისაა და მის შესაძლო ეკონომიკურ და ფინანსურ ეფექტზე მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგის (ECL)-ს შეფასებაზე, არსებობს მწირი გამოცდილება. აღნიშნული გაურკვევლობის გათვალისწინებით, ბანკმა გადახედა არსებულ სააღრიცხვო დაშვებებს და შეფასებებს და ხელახლა შეაფასა ისინი.

ეკონომიკური გარემო ჯერჯერობით განუსაზღვრელი რჩება და მომავალმა არასტაბილურმა მდგომარეობამ შესაძლოა გავლენა მოახდინოს გაუფასურების ანარიცხზე, რაც დამოკიდებულია COVID-19 პანდემიის ხანგრძლივობასა და მის შემაკავებელ და სხვა ზომებზე.

COVID-19 ეპიდემიის საპასუხოდ, ბანკმა გამოიჩინა ინიციატივა და 2020 წლის მარტსა და მაისში თავის მსესხებლებს შესთავაზა 3 თვიანი საშეღავათო პერიოდი, რათა მნიშვნელოვნად შეემცირებინა მომხმარებელთა მიერ ბანკის ფილიალების მონახულების რაოდენობა. ასეთი მოვლენა ავტომატურად არ იქნა განხილული, როგორც საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა (SICR) (ანუ მოვლენა, რომელიც გამოიწვევდა 1-ელი საფეხურიდან მე-2 საფეხურზე გადასვლას), მე-2 საფეხურზე მსესხებლის გადაკლასიფიცირება მოხდა მხოლოდ იმ შემთხვევაში, როდესაც სახეზე იყო დაკვირვებადი მტკიცებულება მსესხებლის ფინანსური სირთულეების მნიშვნელოვანი ზრდის შესახებ, სესხის აღების შემდეგ.

გადასახადო დაბეგრა

საქართველოში მოქმედი საგადასახადო კანონმდებლობა ხშირად იცვლება და სხვადასხვაგვარი ინტერპრეტაციის საშუალებას იძლევა. ხელმძღვანელობის მიერ ბანკის ოპერაციებთან და საქმიანობასთან დაკავშირებული კანონმდებლობისა და ცვლილებების ინტერპრეტაცია შეიძლება შესაბამისმა ორგანოებმა ექვექვე დააყენონ. შემოწმებისას შეიძლება ადგილი ჰქონდეს დამატებით გადასახადებს, ჯარიმებს ან საურავებს. ფისკალური პერიოდები ექვემდებარება უფლებამოსილი ორგანოების მიერ საგადასახადო კუთხით შემოწმებას სამი წლის განმავლობაში, შემოწმების წლის ჩათვლით. ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ 2020 და 2019 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით მის მიერ შესაბამისი კანონმდებლობის ინტერპრეტაცია ჯეროვანია და რომ ბანკის საგადასახადო შეფასება უცვლელი დარჩება.

4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა

ბანკის საქმიანობისთვის გარკვეული რისკებია დამახასიათებელი და მათი მართვა ხორციელდება გამოვლენის, შეფასებისა და კონტროლის უწყვეტი პროცესით, რისკების ლიმიტებისა და კონტროლის სხვა მექანიზმების მეშვეობით. რისკის მართვას გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს ბანკის რენტაბელურობისათვის და ბანკის თითოეული თანამშრომელი პასუხისმგებელია რისკების გამომჟღავნებასა და აღმოჩენაზე თავისი საქმიანობის ფარგლებში. ბანკის საქმიანობისთვის დამახასიათებელი ძირითადი რისკებია საკრედიტო, ლიკვიდურობის, საბაზრო, საოპერაციო რისკები და სხვა არაფინანსური რისკები. ბანკის მიერ დანერგილი რისკის მართვის სისტემა საქმიანობის თითოეული მიმართულებისთვის თითოეული ტიპის რისკის დასაშვებ დონეს აწესებს და უზრუნველყოფას მის დაცვას.

ბანკის რისკის მართვის სისტემის დანერგვასა და ზედამხედველობაზე საბოლოო პასუხისმგებლობა ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს ეკისრება. სამეთვალყურეო საბჭოს დაფუძნებული აქვს კომიტეტები, რომლებსაც ევალებათ შესაბამის კონკრეტულ სფეროში ბანკის რისკის მართვის სხვადასხვა პოლიტიკის შედგენა და კონტროლი, რომლებიც აისახება პოლიტიკაში რისკის დასაშვები დონის (რდდ) შესახებ.

რისკის მართვაზე პასუხისმგებელი პირების მოვალეობაა, უზრუნველყონ, რომ ბანკი აკმაყოფილებდეს სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დამტკიცებულ პოლიტიკას რისკის დასაშვები დონის (რდდ) შესახებ. მასთან შესაბამისობის უზრუნველყოფა ხდება რისკის დასაშვები დონის მაჩვენებლების მუდმივი მეთვალყურეობითა და, გარემოებების შეცვლის შემთხვევაში, ამ პარამეტრების შეცვლის წინადადებების წამოყენებით. რისკის დასაშვები დონის შესახებ სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დამტკიცებული პოლიტიკის მონიტორინგზე საბოლოო პასუხისმგებლობა აკისრია რისკის მართვის კომიტეტს (რმკ).

პოლიტიკა რისკის დასაშვები დონის შესახებ აწესებს რისკის გამომწვევი მოვლენების დადგომისა და ლიმიტების დარღვევის ესკალაციის სცენარებს იმისათვის, რომ დროულად და ეფექტურად დაიწყოს და განახორციელოს რისკის შემცირებისკენ მიმართული წინასწარ განსაზღვრული ზომები.

4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

ბანკის ყოველდღიურ საქმიანობაში ეფექტურად ჩართვის მიზნით, რისკის დასაშვები დონის შესახებ პოლიტიკის პარამეტრები უფრო დაწვრილებითი სახითაა წარმოდგენილი ბიზნესრთველებისა და ოპერაციების დონეებზე. სამეთვალყურეო საბჭოს აქტიური მონაწილეობით, რისკის მართვის ფუნქციები უზრუნველყოფს სათანადო კომუნიკაციას და სიცხადეს ყველა დონეზე, რისკის ამოგანებთან მიმართებაში, რისკის პროფილის მუდმივ მონიტორინგს და მისი შესაბამისობის შემოწმებას რისკის დასაშვები დონის შესახებ პოლიტიკასთან, ასევე რისკების დროულად აღმოჩენასა და მათ შესამცირებლად ზომების შემუშავებას.

ბანკის რისკის მართვის პოლიტიკა შეიქმნა იმისთვის, რომ მოხდეს ბანკის წინაშე მდგარი რისკების გამოვლენა და გაანალიზება, რისკის სათანადო ლიმიტების დაწესება და კონტროლის მექანიზმების შემუშავება, და რისკებისა და მათი ლიმიტების დაცვის ზედამხედველობა. რისკის მართვის პოლიტიკა და სისტემები რეგულარულად გადაიხედება, რომ მასში აისახოს საბაზრო პირობებში და ბაზარზე შეთავაზებულ პროდუქტებსა და მომსახურებებში მომხდარი ცვლილებები. ბანკს, თავისი მართვის სტანდარტებით, პროცედურებითა და ტრენინგებით, აქვს დისციპლინირებული და კონსტრუქციული კონტროლის გარემო, რომელშიც თანამშრომლებს კარგად აქვთ გააზრებული თავიანთი როლები და მოვალეობები.

აუდიტის კომიტეტი

აუდიტის კომიტეტი ბანკის კორპორაციული მართვის სისტემის მნიშვნელოვანი რგოლია. ეს რგოლი ზედამხედველობას ახორციელებს შიდა აუდიტის დეპარტამენტის საქმიანობაზე, სათანადო რეკომენდაციებს შეიმუშავებს ამ სამსახურისათვის და აქცინერთა ინტერესებს იცავს ფინანსური ანგარიშგების შედგენის საიმედოობის თვალსაზრისით. აუდიტის კომიტეტი პასუხს აგებს ბანკის რისკის მართვის პოლიტიკასა და პროცედურებთან შესაბამისობის ზედამხედველობაზე, ასევე რისკის მართვის სისტემის ადეკვატურობის შემოწმებაზე ბანკის წინაშე მდგარ რისკებთან მიმართებაში.

შიდა აუდიტი

ბანკში რისკების მართვის პროცესებს მეთვალყურეობს ბანკის შიდა აუდიტი, რომელიც სისტემატური და არასისტემატური შემოწმებებით ადგენს პროცედურების ადეკვატურობასა და ბანკის შესაბამისობას პროცედურებთან. შიდა აუდიტი ყველა შეფასების შედეგს განიხილავს დირექტორთა საბჭოსთან და აუდიტის კომიტეტს შედეგებსა და რეკომენდაციებს მოახსენებს.

სხვა სტრუქტურული ერთეულები

რისკების იდენტიფიკაციასა და კონტროლს ძირითადად ახორციელებს სამეთვალყურეო საბჭო, თუმცა რისკების მართვა და მონიტორინგი ასევე ხორციელდება ბანკის სხვადასხვა განყოფილებების მიერ. რისკის დასაშვები დონის ზღვარს აწესებს სამეთვალყურეო საბჭო, ხოლო მონიტორინგი ევალებათ შემდეგ კომიტეტებს და სტრუქტურულ ერთეულებს, დირექტორთა საბჭოს აქტიური მონაწილეობით:

- საკრედიტო რისკს მართავს საკრედიტო რისკის კომიტეტები;
- ლიკვიდურობის რისკს მართავს აქტივებ-პასივების მართვის კომიტეტი (აპმკ);
- საბაზრო რისკს მართავს აქტივ-პასივების კომიტეტი;
- საოპერაციო რისკს მართავს საოპერაციო რისკის მართვის განყოფილება დირექტორთა საბჭოსთან მჭიდრო თანამშრომლობით;
- საინფორმაციო უსაფრთხოებისა და ტექნოლოგიებთან დაკავშირებულ რისკებს მართავს საინფორმაციო უსაფრთხოების განყოფილება.

საკრედიტო რისკი

ბანკი ექვემდებარება საკრედიტო რისკს, რომელიც გულისხმობს, რომ მომხმარებელს ან კონტრაგენტს არ შეუძლია თავისი ვალდებულებების შესრულება – გადაუხდელი თანხების გადახდა. ბანკის საკრედიტო რისკი წარმოიშობა მისი საკრედიტო ოპერაციების და მხარეებთან სხვა გარიგებების შედეგად, ფინანსური აქტივების ირგვლივ. საბალანსო მუხლების საკრედიტო რისკის მაქსიმალური მოცულობა შეადგენს მათ საბალანსო ღირებულებებს.

ბალანსგარეშე ვალდებულებების მაქსიმალური მოცულობა იხილეთ შენიშვნაში 4.

საკრედიტო რისკი მოიცავს: რისკს, რომელიც წარმოიქმნება კონტრაგენტებთან გაფორმებული გარიგებებიდან, კონცენტრაციის რისკს, ვალუტით გამოწვეულ საკრედიტო რისკს და ნარჩენ რისკებს.

4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

- რისკები, რომლებიც წარმოიქმნება კონტრაგენტებთან გაფორმებული გარიგებებიდან, არის ზარალის რისკი ხელშეკრულებების შეუსრულებლობასთან დაკავშირებით კონტრაგენტის საკრედიტო ხარისხის გაუარესების მიზეზით.
- კონცენტრაციის რისკი არის რისკი, რომელიც დაკავშირებულია ხარისხის გაუარესებასთან ცალკეულ მსესხებლებთან ან დაკავშირებული მსესხებლების ჯგუფთან აქტიური სარისკო ოპერაციებით ან კრედიტის კონცენტრაციის მიზეზით ეკონომიკის კონკრეტულ დარგებში.
- ვალუტით გამოწვეული საკრედიტო რისკი უკავშირდება რისკებს, რომლებიც წარმოიქმნება უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული სესხებიდან ბანკის პორტფელში.
- ნარჩენი რისკი წარმოიქმნება საკრედიტო რისკის შერბილების მეთოდების შედეგად, რომელმაც შესაძლოა არ დააკმაყოფილოს მოლოდინი მიღებულ უზრუნველყოფასთან დაკავშირებით.

კრედიტის დამტკიცება

ბანკი ისწრაფვის უზრუნველყოს კრედიტის გაცემის მდგრადი პროცესი მისი გაცემის სათანადო კრიტერიუმების დადგენით და ეფექტური პროცესის შექმნით მსესხებლის რისკის პროფილის ყოვლისმომცველი შეფასებით.

კრედიტის შეფასების პროცესი განხვადდება სეგმენტების მიხედვით, რომელიც დამატებით დიფერენცირდება სხვადასხვა ტიპის პროდუქტების მიხედვით და ასახავს აღნიშნული აქტივის კლასების სხვადასხვა ბუნებას. კორპორატიულ, საშუალო და მცირე ბიზნესის და მსხვილი საცალო და მიკრო სესხების შეფასება ინდივიდუალურად ხორციელდება მსესხებლის კრედიტუნარიანობის და სესხის სტრუქტურის დეტალური ანალიზით.

საკრედიტო კომიტეტი განისაზღვრება სამეთვალყურეო საბჭოს გადაწყვეტილებით და წევრების შერჩევა ხდება შემდეგი პირობებისგან: გენერალური დირექტორი, გენერალური დირექტორის მოადგილე, დირექტორი, რისკების მენეჯერი.

საკრედიტო კომიტეტი პასუხისმგებელია გადახედოს საკრედიტო განცხადებებს და დაამტკიცოს საკრედიტო პროდუქტები. საკრედიტო რისკის მენეჯერები (შესაბამისი საკრედიტო კომიტეტების წევრები) უზრუნველყოფენ მსესხებლის და შეთავაზებული საკრედიტო რისკების დეტალურ ანალიზს. იმ შემთხვევაში თუ მსესხებლის ჯამური ვალდებულება აღემატება 400,000 აშშ დოლარის ეკვივალენტს ლარში, სესხის გაცემაზე საბოლოო გადაწყვეტილებას იღებს სამეთვალყურეო საბჭო, ხოლო თუ მსესხებლის ჯამური ვალდებულება ნაკლებია 400,000 აშშ დოლარზე, აღნიშნულ სესხს ადასტურებს საკრედიტო კომიტეტი.

სეგმენტაცია

სეგმენტაციის კრიტერიუმი ეფუძნება რისკის მახასიათებლებსა და ბანკის ექსპერტულ შეფასებას არსებული მონაცემების გამოყენებითა და ისტორიული ინფორმაციით. ანალიზის დროს გამოყენებული ინსტრუმენტების მახასიათებლები შეიძლება დროთა განმავლობაში გადაიხედოს.

პორტფელის სეგმენტაცია ითვალისწინებს შემდეგ ქვე-პორტფელებს:

- 1) სეგმენტი 1 – ქვე-პორტფელი: “იპოთეკა”;
- 2) სეგმენტი 2 – ქვე-პორტფელი: „სამომხმარებლო სესხი“;
- 3) სეგმენტი 3-4 – ქვე-პორტფელი: “კორპორატიული” და SME (მცირე და საშუალო ზომის საწარმოები).

საკრედიტო რისკის მონიტორინგი

ბანკის რისკის მართვის პოლიტიკა და პროცესები მიზნად ისახავს რისკის დროულად გამოვლენას და განალიზებას, და აკონტროლებს წინასწარ განსაზღვრულ ლიმიტებს საიმედო და დროული მონაცემების საშუალებით. ბანკი მნიშვნელოვან რესურსებს იყენებს საკრედიტო რისკის შესახებ მკაფიო და ზუსტი ინფორმაციის მიღებისთვის, რომელსაც აწყდება ბანკი სხვადასხვა ბიზნეს სეგმენტში.

მონიტორინგის პროცესები მოიცავს ინდივიდუალურ საკრედიტო რისკებს, პორტფელის საერთო კოეფიციენტს და გარე მიმართულებებს, რამაც შესაძლოა გავლენა მოახდინოს პორტფელის რისკის პროფილზე.

არსებული მონაცემების ძველ მონაცემებთან შედარებით და პროგნოზების ანალიზით, ხელმძღვანელობა დარწმუნებულია, რომ მისი პოლიტიკის დროულად შეცვლით შესაძლებელია რისკების გამოვლენა და მათზე რეაგირება.

4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკის შემცირება

კრედიტის შესახებ გადაწყვეტილებების მიღება ძირითადად მსესხებლის გადახდისუნარიანობის და კრედიტუნარიანობის საფუძველზე ხდება; დამატებით ბანკი საკრედიტო რისკის შესამცირებლად იყენებს საშუალებებს, როგორიცაა უზრუნველყოფა და გარანტიები. უზრუნველყოფის მართვის სისტემა მოიცავს მყარ დამოუკიდებელ შეფასების პროცესს, რისკის ფაქტორების შემცირების სისტემას დამტკიცების პროცესში, მონიტორინგსა და გადაფასებას.

საკრედიტო რისკის რესტრუქტურზაცია და ინკასირება

ბანკს გააჩნია პორტფელის ზედამხედველობის კომპლექსური სისტემა გაუარესებული ან პრობლემური საკრედიტო მოცულობების დროულად დადგენის და წინასწარი გამოსწორების ზომების მიღების მიზნით. შესაბამისი რესტრუქტურზაციის ერთეულები შექმნილია ყველა ბიზნეს სეგმენტში იმ მსესხებლების მართვის მიზნით, რომელთა კრედიტუნარიანობა გაუარესდა.

სესხის რესტრუქტურზაციისას, თუ ვადაგადაცილებული დღეები აჭარბებს 15 დღიან ლიმიტს საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის სესხი გადადის მე-3 საფეხურზე (გადეფოლტებული). თუ ვადაგადაცილებული დღეები გაზრდილია რესტრუქტურზაციის შემდეგ, თუმცა არ აჭარბებს 15 დღეს, მაშინ ის გადადის მე-2 საფეხურზე და ავტომატურად ენიჭება ვადაგადაცილების კოდი, რომელიც არის +31 დღე მიმდინარე ვადაგადაცილებულ დღეებზე.

საკრედიტო ხარისხი

ფინანსური აქტივის ტიპიდან გამომდინარე, ბანკმა შესაძლოა გამოიყენოს აქტივის საკრედიტო ხარისხის სხვადასხვა წყაროების ინფორმაცია, მათ შორის გადახდისუნარიანობის შესახებ ინფორმაცია საკრედიტო ბიუროდან და შიდა ფარგლებში შემუშავებული საკრედიტო რეიტინგები.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის (ECL) შეფასება

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (ECL) არის მომავალი ფულადი დანაკლისების შესაბამისი ალბათობებით შეწონილი შეფასება. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება ეფუძნება ბანკის მიერ გამოყენებულ ოთხ ძირითად კომპონენტს: დეფოლტის ალბათობა ("PD"), რისკის პოზიცია დეფოლტის შემთხვევაში ("EAD"), ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში ("LGD"), და დისკონტირების განაკვეთი. შეფასებები ითვალისწინებს მომავალზე ორიენტირებულ ინფორმაციას, კერძოდ, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (ECL) ასახავს ალბათობით შეწონილ მთავარი მაკროეკონომიკური ცვლადების განვითარებას, რომლებიც გავლენას ახდენენ საკრედიტო რისკზე.

ბანკი იყენებს სამ-საფეხურიან მიდგომას მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის (ECL) შეფასებისთვის და ახდენს მსესხებლების კლასიფიკაციას სამი საფეხურის ფარგლებში: ბანკი ახდენს რისკის პოზიციების კლასიფიკაციას 1 საფეხურზე, თუ თავდაპირველი აღიარებიდან საკრედიტო ხარისხში მნიშვნელოვანი გაუარესება არ მომხდარა და ინსტრუმენტი არ იყო გაუფასურებული კრედიტის თვალსაზრისით თავდაპირველი აღიარებისას. რისკის პოზიცია კლასიფიცირდება 2 საფეხურზე იმ შემთხვევაში, თუ საკრედიტო ხარისხის მნიშვნელოვანი გაუარესება გამოვლინდა თავდაპირველი აღიარებიდან, მაგრამ ფინანსური ინსტრუმენტი არ ითვლება კრედიტის თვალსაზრისით გაუფასურებულად. რისკის პოზიციები, რომლებთან დაკავშირებით კრედიტის თვალსაზრისით გაუფასურების ინდიკატორები გამოვლინდა, კლასიფიცირებულია 3 საფეხურზე.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის (ECL) რეზერვის ოდენობა განსხვავდება თითოეულ საფეხურზე განაწილების მიხედვით. 1 საფეხურზე კლასიფიცირების შემთხვევაში, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (ECL) წარმოადგენს მთლიანი პერიოდის ECL-ს იმ ნაწილს, რომელიც შეიძლება მიეკუთვნოს დეფოლტის მოვლენებს ანგარიშგების თარიღიდან მომდევნო 12 თვის განმავლობაში. 2 საფეხურზე განაწილების შემთხვევაში, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (ECL) წარმოადგენს მთლიანი პერიოდის ECL-ს, ე.ი. საკრედიტო ზარალს, რომელიც შესაძლოა მიეკუთვნოს შესაძლო დეფოლტის მოვლენებს ფინანსური ინსტრუმენტის მთლიანი პერიოდის განმავლობაში. ზოგადად, მოქმედების ვადა ითვლება ფინანსური ინსტრუმენტის დაფარვის დარჩენილი სახელშეკრულებო ვადის ტოლად.

ისეთი ფაქტორები, როგორიცაა სახელშეკრულებო დაფარვის გრაფიკის არსებობა, დაფარვის ვადის გაგრძელების ოფციონები და ბანკის მიერ განხორციელებული მონიტორინგის პროცესები, გავლენას ახდენენ მოქმედების ვადის განსაზღვრაზე. 3 საფეხურზე კლასიფიცირების შემთხვევაში, დეფოლტი უკვე დამდგარია და მთლიანი პერიოდის ECL შეფასებულია მოსალოდნელი ამოღების საფუძველზე.

4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

დეფოლტის განსაზღვრება

შეუსრულებლობის განსაზღვრება, რომელიც გამოიყენება ბანკში ფასს 9 გაუფასურების მოდელის მიზნებისთვის შეესაბამება შიდა საკრედიტო რისკის მენეჯმენტისთვის გამოყენებულ განსაზღვრებას და მოიცავს ბანკის ყველა ფინანსურ ინსტრუმენტს.

შეუსრულებლობის განსაზღვრება ემყარება ორ ძირითად კრიტერიუმს. სესხის პოზიცია მიიჩნევა გადევნებად ყოველთვის როცა:

- ან სესხის პოზიცია არის 90 დღეზე მეტად ვადაგადაცილებული
- ან სესხის პოზიცია 15 დღით ვადაგადაცილებულია რესტრუქტურიზაციის პირველი თარიღის შემდგომ;

ამასთანავე ბანკმა შესაძლოა გამოიყენოს გადახდისუნარიობის შესახებ ექსპერტების შეფასება, თუ კი ეს არსებობს. შეუსრულებლობის ორივე ზოგადი კრიტერიუმი გამოიყენება ყველა ფინანსური ინსტრუმენტისთვის, მიუხედავად მისი კლასიფიკაციისა პროდუქტის პორტფელის ან კლიენტის სეგმენტების მიხედვით. გადახდისუნარიობის კრიტერიუმის შემთხვევაში კონკრეტული ინდიკატორების სია შესაძლოა განსხვავდებოდეს ერთი პორტფელის ან სეგმენტისთვის მეორესგან იმისთვის, რომ მიემართებოდეს სესხის პოზიციის კონკრეტულ მახასიათებლებს ან ხელმისაწვდომ ინფორმაციას.

საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა ("SICR")

ყოველი ფინანსური ინსტრუმენტისთვის და ყოველი საანგარიშგებო თარიღისთვის ბანკი აფასებს, საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად გაიზარდა თუ არა საწყისი აღიარების თარიღის შემდგომ (საკრედიტო რისკის ნიშნელოვანი გაზრდის ნიშანი - "SICR"). ფინანსური ინსტრუმენტის დონეზე ამ მახასიათებლის ამოცნობისთვის ბანკი ატარებს სხვადასხვა ფაქტორის ისტორიულ ანალიზს, მათ შორის ისეთებზეც, რომელიც მხოლოდ კონკრეტული ფინანსური ინსტრუმენტისთვის და მსესხებლისთვის არის დამახასიათებელი.

საკრედიტო რისკების მნიშვნელოვანი ზრდის მახასიათებლის ამოცნობა შესაძლებელია შემდეგი შეფასების მეთოდებით:

- გადევნების მოსალოდნელი რისკის გაზრდა პირვანდელ შეფასებასთან მიმართებით (პირდაპირ ან გარე და შიდა რეიტინგების ცვლილებით);
- რეალური ან მოსალოდნელი მნიშვნელოვანი ცვლილება მსესხებლის საოპერაციო შედეგებში;
- ცვლილებები ბანკის საკრედიტო რისკის მენეჯმენტის მიდგომებში ფინანსურ ინსტრუმენტებთან მიმართებით
- ფაქტორები, რომლებიც მიანიშნებს, რომ ინსტრუმენტის წარმოშობის თარიღის მიხედვით ბანკი ვეღარ დაუშვებს რისკის მიმდინარე დონის არსებობას, რაც გულისხმობს იმას, რომ:
  - ა) ტრანზაქცია საერთოდ არ შედგებოდა ან
  - ბ) ტრანზაქცია შედგებოდა, მაგრამ განსხვავებული პირობებით (გაზრდილი რისკის ასანაზღაურებლად) და/ან არასტანდარტული პროცესის დანერგვით კრედიტის მიღების პროცესში ბანკის უფრო მაღალი უფლებამოსილების მქონე თანამშრომლის ჩართვა).

ჯგუფებს შორის გადასვლის კრიტერიუმი დამოკიდებულია საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან ზრდასა და შეუსრულებლობაზე:

- თუ საანგარიშგებო თარიღისათვის მსესხებლის სესხის პოზიცია გადადის მე-2 საფეხურზე, მაშინ მთელი პოზიცია ამ მსესხებლის ან მსესხებელთა ჯგუფის მიმართ გადადის მე-2 საფეხურზე საანგარიშგებო თარიღისათვის;
- თუ საანგარიშგებო თარიღისათვის მსესხებლის სესხის პოზიცია მიიჩნევა შეუსრულებლობად, მაშინ მთელი პოზიცია ამ მსესხებლის მიმართ (ან დაკავშირებული მსესხებლების ჯგუფის მიმართ) გადადის მე-3 საფეხურზე საანგარიშგებო თარიღისათვის;

რისკის პოზიცია დეფოლტის შემთხვევაში (EAD).

დეფოლტის რისკის პოზიციის პარამეტრი წარმოადგენს მთლიან მოსალოდნელ რისკის პოზიციას, რომელიც ექვემდებარება საკრედიტო რისკს იმ პერიოდში, რომელშიც გათვალისწინებულია დეფოლტი. დეფოლტის რისკის პოზიციის პარამეტრი გამოყენებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელად არის დროზე დამოკიდებული. ბანკი საშუალებას იძლევა პარამეტრის სხვადასხვა მნიშვნელობები გამოყენებულ იქნას მომდევნო პერიოდებში რისკის პოზიციის არსებობის მანძილზე.

4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

დეფოლტის რისკის პოზიციის პარამეტრი გამოიყენება ყველა 1-ლი და მე-2 საფეხურის ფინანსურ ინსტრუმენტებთან (მათ შორის არა გადფოლტებული შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული ფინანსური აქტივებთან), მიუხედავად პროდუქციის სპეციფიკური მახასიათებლების, მათ შორის, განსაზღვრული დაფარვის გრაფიკის არსებობისა.

მე-3 საფეხურის ინსტრუმენტების შემთხვევაში (და დეფოლტში მყოფი შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული ფინანსური აქტივების შემთხვევაში) გამოიყენება დეფოლტის რისკის პოზიციის ერთი პარამეტრი და მისი მნიშვნელობა ტოლია მიმდინარე დეფოლტის რისკის პოზიციის. მიმდინარე დეფოლტის რისკის პოზიცია წარმოადგენს იმ რაოდენობას, რომელიც დათვლილია რისკის პოზიციის ბალანსზე დაყრდნობით საანგარიშგებო თარიღისთვის.

დეფოლტის ალბათობა (PD)

დეფოლტის ალბათობის პარამეტრი აღწერს დეფოლტის მოხდენის ალბათობას კონკრეტული დროის მონაკვეთის განმავლობაში. იგი წარმოადგენს ალბათობას, რომ მსესხებელი ვერ შეძლებს კონტრაქტით გათვალისწინებული სავალო ვალდებულებების დაკმაყოფილებას. დეფოლტის ალბათობის პარამეტრი დამოკიდებულია დროის ფაქტორზე (ე.ი. გაჩნია კონკრეტული დროის სტრუქტურა) და გამოიყენება ყველა არა-დეფოლტში მყოფ კონტრაქტებზე.

დეფოლტის ალბათობის შეფასების მიდგომა ასევე განსხვავებულია სხვადასხვა დროის პერიოდისთვის და შემდეგ კორექტირდება აღნიშნულ პერიოდში პროგნოზირებული მაკროეკონომიკური ცვლადების მოსალოდნელი ზემოქმედების გათვალისწინებით. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლისთვის გამოიყენება ორი ტიპის დეფოლტის ალბათობა: 12-თვიანი და მთლიანი პერიოდის PD. მთლიანი პერიოდის PD წარმოადგენს მოსალოდნელ დეფოლტის ალბათობას, რომელიც შესაძლოა მოხდეს ფინანსური ინსტრუმენტის არსებობის დანარჩენ ვადაში და წარმოადგენს 12-თვიანი ზღვრული PD-ების ჯამს ინსტრუმენტის მთლიანი არსებობის პერიოდში. ბანკი იყენებს სხვადასხვა სტატისტიკურ მიდგომებს, როგორცაა 12-თვიანი PD-ების ექსტრაპოლაცია მიგრაციის მატრიცების საფუძველზე, არსებობის პერიოდის PD მრუდების შემუშავება ისტორიული დეფოლტის მონაცემების საფუძველზე და გრძელვადიანი PD-ს თანდათანობითი დაახლოება გრძელვადიან დეფოლტის განაკვეთთან.

PD-ის შეფასების მიდგომა განსხვავებულია დროის სხვადასხვა მომენტისთვის და შემდგომ დაკორექტირებულია პროგნოზირებული მაკროეკონომიკური ცვლადების გავლენით. მაკროეკონომიკური ცვლადები, რომელსაც მოიცავს ეს პროგნოზები და ბანკს გამოყენებული აქვს ECL-ის შეფასების მოდელში, მოიცავს GDP-ის ზრდას, მონეტარული პოლიტიკით განსაზღვრულ საპროცენტო განაკვეთს, ნომინალურ ეფექტულ გაცვლით კურსს და ინფლაციის განაკვეთს.

ბანკი მიიჩნევს, რომ ეს პროგნოზები წარმოადგენს სანდო და ხელმისაწვდომ ინფორმაციაზე დაყრდნობით შესაძლო შედეგების საუკეთესო შეფასებას.

ქვემოთ მოცემული ცხრილში შეჯამებულია ის ძირითადი მაკროეკონომიკური ფაქტორები, რომლებიც მონაწილეობს 2021 და 2022 წლების ეკონომიკურ სცენარებში, 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	2021	2022
შშპ-ის ზრდა		
საბაზისო სცენარი	5.0	4.5
ოპტიმისტური სცენარი	6.0	5.0
პესიმისტური სცენარი	1.0	4.0
ინფლაციის განაკვეთი		
საბაზისო სცენარი	3.0	3.0
ოპტიმისტური სცენარი	4.0	3.0
პესიმისტური სცენარი	6.0	2.5
მონეტარული პოლიტიკის განაკვეთი		
საბაზისო სცენარი	8.0	7.0
ოპტიმისტური სცენარი	8.3	7.5
პესიმისტური სცენარი	9.0	7.0
ნომინალური ეფექტური გაცვლითი კურსი		
საბაზისო სცენარი	252.0	252.0
ოპტიმისტური სცენარი	259.6	267.3
პესიმისტური სცენარი	222.4	229.1

4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

ძირითადი ინდიკატორებისა და გაუფასურებისა და დანაკარგების განაკვეთების მოსალოდნელი ურთიერთკავშირი დგინდება ფინანსური აქტივების სხვადასხვა პორტფელზე, ბოლო 10 წლის ისტორიული მონაცემების ანალიზის საფუძველზე, პორტფელის დეფოლტისა და LGD მიზნებისთვის, შესაბამისად. ამ ანალიზის საფუძველზე, ბანკმა დაადგინა პორტფელის დეფოლტ კავშირი შპს-ს ზრდასთან.

ბანკმა განახორციელა მგრძნობელობის ანალიზი ძირითად პორტფელზე რათა დაედგინა როგორ შეიცვლებოდა ECL, თუ ძირითადი დაშვებები, რომლებიც გამოიყენება ECL-ის გამოსათვლელად, შეიცვლებოდა 10%-ით. ქვემოთ მოყვანილ ცხრილში მოცემულია მთლიანი პორტფელის სრული ECL 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, თუ ECL გაზომვისთვის გამოყენებული დაშვებები რჩება მოსალოდნელი (ის თანხა, რომელიც წარმოადგენილია ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში), აგრეთვე თუ გამოყენებული თითოეული ძირითადი დაშვება შეიცვალა პლუს ან მინუს 10%-ით. აღნიშნული ცვლილებები გამოიყენება საილუსტრაციო მიზნებისთვის და გაანგარიშებულია თითოეული სავარაუდო შეწონილი სცენარისთვის, რომელიც გამოიყენება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებისთვის. რეალურად, სხვადასხვა ეკონომიკურ მონაცემებს შორის არსებობს ურთიერთდამოკიდებულება და მგრძნობელობის ზემოქმედება განსხვავებული იქნება ეკონომიკური სცენარების მიხედვით.

	საშუალო PD	საშუალო LGD	ECL
GDP ზრდა			
მოსალოდნელი	11.9959%	22.7600%	(1,218,694)
+10%	11.4861%	22.7600%	(1,183,157)
-10%	12.4963%	22.7600%	(1,253,407)

ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში (LGD)

ზარალი ვალდებულების შეუსრულებლობის (დეფოლტის) შემთხვევაში წარმოადგენს დეფოლტის შემთხვევაში ფინანსური აქტივის დაკარგვიდან რისკის პოზიციის პროცენტულ წილს.

ვალდებულების შეუსრულებლობის (დეფოლტის) შემთხვევაში ზარალის შეფასების პროცესი ეფუძნება დაშვებას, რომ დეფოლტის შემდეგ სესხი ისევ ინარჩუნებს გადეფოლტებული სტატუსს და ექვემდებარება აღდგენის პროცესს. (non-cure assumption).

ეს დაშვება დაფუძნებულია მთლიან აღდგენაზე საცალო სეგმენტის შემთხვევაში, ხოლო კორპორატიული/მცირე და საშუალო ბიზნეს სეგმენტის შემთხვევაში ეს შეიძლება იყოს დამატებით დიფერენცირებული ფულადი სახსრებად და უზრუნველყოფის აღდგენად.

შესაძლებლობა იმისა რომ უზრუნველყოფის აღდგენა შევიდეს ვალდებულების შეუსრულებლობის (დეფოლტის) შემთხვევისთვის ზარალის გამოთვლის მოდელში, დამოკიდებულია ბანკის მიერ შეუშავებულ ფულის მიღების პრცედურებსა და ისტორიულ მონაცემების ხელმისაწვდომობაზე.

არაგადეფოლტებული სესხების პოზიცია

LGD პარამეტრი, რომელიც შემუშავებულია ჰომოგენური არაგადეფოლტებული რისკის პოზიცია ქვე-პორტფელისთვის არის დროზე დამოკიდებული, ანუ ახასიათებს დროითი სტრუქტურას. ეს ბანკს LGD პარამეტრის შემუშავებაში მეტ მოქნილობას სძენს, რამეთუ პარამეტრი ზუსტად იმ დროის მონაკვეთს მიემართება, რომელშიც კონკრეტული დეფოლტი შეიძლება მოხდეს.

გადეფოლტებული სესხების პოზიცია

გადეფოლტებული რისკის პოზიციის LGD პარამეტრი არ ექვემდებარება დროით სტრუქტურას, რადგან ეს რისკის პოზიცია უკვე გადეფოლტებულია. მსგავსი მიდგომა ხასიათდება სპეციფიური აღდგენის ნორმებით. ზოგადი LGD მიდგომის მიხედვით, მაკროეკონომიკური ფაქტორები განიხილება შემდეგ ჭრილში:

- აღდგენის ნორმების დაკორექტირება
- აღდგენის ან აღდგენის ნორმების კორექტირება და უზრუნველყოფილი პორტფელის უზრუნველყოფის ღირებულება

საპროგნოზო ინფორმაცია

საკრედიტო რისკის შეფასებისას ბანკი ითვალისწინებს მაკროეკონომიკური ფაქტორების საპროგნოზო მაჩვენებლებს სხვადასხვა სიტუაციების ანალიზის საფუძველზე. ეს სიტუაციები მოიცავს ყველაზე მეტად მოსალოდნელ, ყველაზე მეტად მოსალოდნელზე უკეთეს და უარეს სიტუაციებს განვითარების შესაბამისი ალბათობებით.

4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

ზემოთ აღნიშნული სიტუაციები ითვალისწინებს მაკროეკონომიკურ ფაქტორებს, რომელიც ქვეყნდება საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ. მაკროეკონომიკური საპროგნოზო ინფორმაცია ბანკის გაუფასურების საფუძვლებისთვის გამოიყენება შემდეგი მიზნებისთვის:

- 1) იმ ფინანსური ინსტრუმენტების განსაზღვრა, რომლებისთვისაც საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად გაზრდილია თავდაპირველის აღიარების შემდგომ (მოქმედებს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, როცა ბანკი ახორციელებს კონკრეტული ინსტრუმენტების ან ინსტრუმენტების ჯგუფის კორექტირებას ეკონომიკაში მიმდინარე მნიშვნელოვანი ცვლილებების შესაბამისად).
- 2) მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგების განსაზღვრა ეკონომიკური გარემოს სხვადასხვა შესაძლო მდგომარეობის შეფასების გზით.

ფინანსური ინსტრუმენტის საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვნად გაზრდის შეფასებისას ბანკი ითვალისწინებს ვალდებულებების შეუსრულებლობის ალბათობას, რაც წარმოადგენს დეფოლტის მოსალოდნელ რისკს სიტუაციის სხვადასხვაგვარად განვითარების შემთხვევაში და ადარებს ამ მაჩვენებელს ფინანსური ინსტრუმენტის თავდაპირველი აღიარების დროს არსებულ შესაბამისი მაჩვენებელის სიდიდეს.

მოსალოდნელი საკრედიტო რისკის ანალიზისას ბანკი განსაზღვრავს ამ პარამეტრს ცალ-ცალკე სხვადასხვა სიტუაციაში და ღებულობს მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგების საბოლოო შეფასებას, რომელიც შემდგომ გამოიყენება დანაკარგების რეზერვის გაანგარიშების პროცესში როგორც შეწონილი ალბათობა, სადაც წონებს წარმოადგენს ინდივიდუალური სიტუაციების დადგომის ალბათობები.

სს ზირაათ ბანკი საქართველო

ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა 2020 წლის 31 დეკემბერს

(ლარში)

4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო ხარისხი ფინანსური აქტივების კლასების მიხედვით

ფინანსური აქტივების საკრედიტო ხარისხი იმართება ბანკის ზემოთ აღწერილი შიდა საკრედიტო რეიტინგის სისტემით. ცხრილში მოცემულია საკრედიტო ხარისხი აქტივების კლასების მიხედვით ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგების სასესხო მუხლებისთვის, ცხრილებში მოყვანილ კატეგორიებზე დაყრდნობით.

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	საფეხური	მაღალი შეფასება	სტანდარტული შეფასება	სტანდარტულზე დაბალი შეფასება	გაუფასურებული	სულ
ფული და ფულის ეკვივალენტები (გარდა ნაღდი ფულისა)		29,876,494	-	-	-	29,876,494
სავალდებულო რეზერვები		12,287,908	-	-	-	12,287,908
საქართველოს ეროვნულ ბანკში საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები		17,766,115	-	-	-	17,766,115
კლიენტებზე გაცემული სესხები:						
ბიზნეს სესხი	საფეხური 1	24,970,823	644,662	-	-	25,615,485
ბიზნეს სესხი	საფეხური 2	-	-	4,729,741	-	4,729,741
ბიზნეს სესხი	საფეხური 3	-	-	-	206,987	206,987
ბიზნეს სესხი კორპ.	საფეხური 1	4,881,405	-	-	-	4,881,405
ბიზნეს სესხი კორპ.	საფეხური 2	-	-	5,899,441	-	5,899,441
საკრედიტო ხაზი	საფეხური 1	5,320,081	-	-	-	5,320,081
საკრედიტო ხაზი	საფეხური 2	-	-	1,152,323	-	1,152,323
იპოთეკური სესხი	საფეხური 1	5,954,997	-	55,018	-	6,010,015
იპოთეკური სესხი	საფეხური 2	-	-	695,628	-	695,628
იპოთეკური სესხი	საფეხური 3	-	49,024	-	285,502	334,526
სამომხმარებლო სესხი	საფეხური 1	3,212,023	2,840	1,440	-	3,216,303
სამომხმარებლო სესხი	საფეხური 2	-	-	19,325	-	19,325
სამომხმარებლო სესხი	საფეხური 3	-	3,597	-	42,730	46,327
ფინანსური გარანტიები	საფეხური 1	22,957,729	-	-	-	22,957,729
		127,227,575	700,123	12,552,916	535,219	141,015,833

სს ზირაათ ბანკი საქართველო

ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა 2020 წლის 31 დეკემბერს

(ლარში)

4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	საფეხური	მაღალი შეფასება	სტანდარტულ ი შეფასება	სტანდარტულზე დაბალი შეფასება	გაუფასურებუ ლი	სულ
ფული და ფულის ეკვივალენტები (გარდა ნაღდი ფულისა)		35,509,492	-	-	-	35,509,492
სავალდებულო რეზერვები საქართველოს ეროვნულ ბანკში		13,512,500	-	-	-	13,512,500
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები		23,280,588	-	-	-	23,280,588
კლიენტებზე გაცემული სესხები						
ბიზნეს სესხი	საფეხური 1	16,976,883	-	-	-	16,976,883
ბიზნეს სესხი კორპ.	საფეხური 1	10,456,232	-	-	-	10,456,232
ბიზნეს სესხი კორპ.	საფეხური 2	6,189,370	-	-	-	6,189,370
ბიზნეს სესხი კორპ.	საფეხური 3	-	-	156,423	167,862	324,285
საკრედიტო ხაზი	საფეხური 1	7,226,482	-	-	-	7,226,482
იპოთეკური სესხი	საფეხური 1	5,581,847	187,245	-	-	5,769,092
იპოთეკური სესხი	საფეხური 2	-	-	222,155	-	222,155
იპოთეკური სესხი	საფეხური 3	47,130	-	50,594	135,883	233,607
სამომხმარებლო სესხი	საფეხური 1	2,681,964	-	-	-	2,681,964
სამომხმარებლო სესხი	საფეხური 2	2,335	-	4,288	-	6,623
სამომხმარებლო სესხი	საფეხური 3	4,486	-	-	42,579	47,065
ფინანსური გარანტიები	საფეხური 1	30,600,269	-	-	-	30,600,269
		152,069,578	187,245	433,460	346,324	153,036,607

ფინანსური აქტივების საკრედიტო რისკის შეფასების პოლიტიკა ბანკმა ბალანსზე ასახული კრედიტებისთვის ასე განსაზღვრა:

- ფინანსური აქტივი, რომელიც საანგარიშგებო თარიღისთვის არ არის ვადაგადაცილებული, ფასდება მაღალი ხარისხის ფინანსურ აქტივად;
- ფინანსური აქტივი, რომელიც საანგარიშგებო თარიღისთვის 30 დღემდე ვადით არის გადაცილებული, ფასდება სტანდარტული ხარისხის ფინანსურ აქტივად;
- ფინანსური აქტივი, რომელიც საანგარიშგებო თარიღისთვის 30 დღიდან 90 დღემდე ვადით არის გადაცილებული, ფასდება სტანდარტულზე დაბალი ხარისხის ფინანსურ აქტივად.

ფინანსური აქტივების საკრედიტო რისკის შეფასების პოლიტიკა ბანკმა ბალანსზე ასახული კრედიტებისთვის ასე განსაზღვრა:

- რეიტინგის მინიჭება სესხების გაცემის ვალდებულებებისთვის ისეთი კლიენტებისთვის, რომლებსაც სესხები ან რამე სხვა ბალანსური კრედიტი აქვთ, შეესაბამება ბალანსზე ასახულ რეიტინგებს. სესხების გაცემის ვალდებულებების შემთხვევაში, სესხების გაცემის პირობით ვალდებულებებს ენიჭება მაღალი ხარისხი. სესხების გაცემის უპირობო ვალდებულებებს ხარისხი ენიჭება კლიენტების კრედიტუნარიანობის მიხედვით, რასაც ბანკის ექსპერტები აკონტროლებენ.

4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

- ფინანსურ გარანტიებს ენიჭება მაღალი ხარისხი, თუ კლიენტი ასრულებს ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ ვალდებულებებს. თუ კლიენტი ასრულებს სახელშეკრულებო ვალდებულებებს, იგი მიეკუთვნება სტანდარტული ხარისხის კატეგორიას, თუ ვერ ასრულებს, მაშინ – სტანდარტულზე დაბალ კატეგორიას, ხოლო ხელშეკრულების პირობების დარღვევის შემთხვევაში – გაუფასურებულ კატეგორიას.

ბანკის პოლიტიკა ითვალისწინებს მთლიანი საკრედიტო პორტფელის რისკების ზუსტ და სისტემატურ შეფასებას. ეს ამარტივებს არსებული რისკების ეფექტურ მართვასა და საკრედიტო რისკის გავლენის შედარებას საქმიანობის ყველა სფეროსა და პროდუქტის მიხედვით. რეიტინგის სისტემა დამყარებულია სხვადასხვა ფინანსურ ანალიზზე, აგრეთვე დამუშავებულ საბაზრო მონაცემებზე, რაც წარმოადგენს ერთ-ერთ უმთავრეს აუცილებელ კომპონენტს კონტრაგენტის რისკის შეფასებისთვის.

ფინანსური გარანტიები და სასესხო დავალიანება ფასდება და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ანარიცხები გამოითვლება სესხების ანალოგიურად.

გაუფასურების რეზერვის შეფასების მიზნებისთვის გამოუყენებელ რისკებთან დაკავშირებით, რომელსაც ბანკი განასხვავებს გამოხმობად და გამოუხმობ სასესხო ვალდებულებებს შორის. გამოხმობად ვალდებულებებთან დაკავშირებით ბანკი არ ქმნის გაუფასურების რეზერვს. გამოუხმობ გაუნაწილებელ რისკებთან დაკავშირებით ბანკი აფასებს გამოყენების პარამეტრს (რომელიც წარმოადგენს მოსალოდნელი ზღვარის გამოყენების პროცენტულ მაჩვენებელს, რომელიც შესაძლებელია დეფოლტის შემთხვევაში) რისკის ბალანსგარეშე ნაწილის კონკრეტაციისთვის საბალანსო ნაწილში.

საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის ისეთი რისკი, რომელიც გავლენას ახდენს ფინანსური ბაზრის ზოგად ვითარებაზე. საბაზრო რისკის ძირითადი ტიპებია საპროცენტო განაკვეთის რისკი, სავალუტო რისკი და მათი მერყეობის დონე. საბანკო საქმიანობასთან დაკავშირებული საბაზრო რისკი მოიცავს საპროცენტო განაკვეთის და სავალუტო რისკებს, რომლებიც ბანკის საშუაშვლო საქმიანობიდან წარმოიშობა. ბანკს აქვს თავის საბანკო პორტფელთან დაკავშირებული საპროცენტო განაკვეთის და სავალუტო რისკები.

საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საპროცენტო განაკვეთის რისკი წარმოიქმნება შესაძლებლობიდან, რომ საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებები გავლენას იქონიებს ფინანსური ინსტრუმენტების ფულადი ნაკადების მომავალ დინამიკაზე ან სამართლიან ღირებულებებზე.

მოგება-ზარალის ანგარიშგების მგრძნობელობა წარმოადგენს ფინანსური ინსტრუმენტების განაკვეთების გადასინჯვის ან დაფარვის ვადის თავისებურებების გამო ერთი წლის წმინდა საპროცენტო შემოსავალზე საპროცენტო განაკვეთებში ნავარაუდები ცვლილებების ეფექტს. ბანკს ექმნება საპროცენტო განაკვეთის რისკი, თუ კონკურენტები მკვეთრად შეამცირებენ საპროცენტო განაკვეთებს სასესხო პროდუქტებზე ან გაიზარდება ფულადი სახსრების მოზიდვის ხარჯი მაკროეკონომიკური, და კონკრეტულად ბანკთან დაკავშირებული, მოვლენების გამო. ბანკის მიერ შეთავაზებული კრედიტები და დეპოზიტები წარმოადგენილია ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთებით.

სავალუტო რისკი

სავალუტო რისკი წარმოიქმნება უცხოური ვალუტის გაცვლით კურსებში პოტენციური ცვლილებისგან, რამაც შესაძლოა გავლენა მოახდინოს ფინანსური ინსტრუმენტის ღირებულებაზე. ეს რისკი წარმოიქმნა უცხოური სავალუტო აქტივებისა და ვალდებულებების შეუსაბამობით გამოწვეული ღია სავალუტო პოზიციებისგან. სებ-მა მოსთხოვა ბანკს შეამოწმოს როგორც ბალანსი ასევე მთლიანი (არასაბალანსო ანგარიშის ჩათვლით) ღია სავალუტო პოზიციები და შეინარჩუნოს ასეთი პოზიციები ბანკის საზედამხედველო კაპიტალის 20%-ის ფარგლებში.

2020 წლის 31 დეკემბრისთვის, ბანკს ჰქონდა მთლიანი (ნეგატიური) უცხოური ვალუტის პოზიცია საზედამხედველო კაპიტალის -0.51% (2019 წელს: 0.3%);

ბანკის მიერ ასეთი ლიმიტების დაცვა მოწმდება ყოველდღიურად სახაზინო და ფინანსური რისკის მართვის დეპარტამენტების ხელმძღვანელების მიერ. ბანკს დამტკიცებული აქვს სავალუტო რისკის მართვის პოლიტიკა, რომლის მიზანიც არის ბანკისთვის სავალუტო რისკების მართვის პარამეტრების დაწესება. სავალუტო რისკის მართვის პროცესი, სხვებთან ერთად, მოიცავს შემდეგ პროცესებსაც:

- ადეკვატური მეთოდოლოგიის შერჩევა სავალუტო რისკის გამოვლენასა და რაოდენობრივ შეფასებაზე;
- ღია სავალუტო პოზიციის ყოველდღიური მონიტორინგი;

სს ზირაათ ბანკი საქართველო

ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა 2020 წლის 31 დეკემბერს

(ლარში)

4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

- სავალუტო რისკის მინიმუმამდე დაყვანა დადგენილი ლიმიტების დაცვით;
- გაზრდილი სავალუტო რისკის არსებული და მოსალოდნელი უარყოფითი ტენდენციების გამოვლენა და ამის მიზეზებისა და შესაძლო შედეგების ანალიზი;
- რეკომენდაციების შემუშავება სავალუტო რისკის მართვის სტრატეგიაზე;
- სავალუტო რისკის ოპერაციებში გამოყენებული ინსტრუმენტების ტიპებისა და ლიმიტების განსაზღვრა.

ქვემოთ ცხრილებში წარმოდგენილია ბანკისთვის ყველაზე მაღალი რისკის მატარებელი ვალუტები, რომლებშიც ძირითადად გამოხატულია ბანკის ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები 31 დეკემბრის მდგომარეობით. ანალიზის პროცესში ფასდება უცხოური ვალუტის ლარის მიმართ კურსის ცვლილების ეფექტი, როდესაც სრული შემოსავლის ანგარიშგების ყველა სხვა პირობა უცვლელია (სავალუტო კურსის მიმართ მგრძნობიარე ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულების გამო).

	ლარი	აშშ დოლარი	ევრო	სხვა	31.12.2020
ფინანსური აქტივები					
ფული და ფულის ეკვივალენტები	18,426,537	11,154,731	7,402,606	184,524	37,168,398
სავალდებულო რეზერვები საქართველოს ეროვნულ ბანკში	-	11,369,867	918,041	-	12,287,908
მომხმარებელზე გაცემული სესხები გაუფასურებამდე	38,244,346	19,883,241	-	-	58,127,587
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	17,766,115	-	-	-	17,766,115
სხვა ფინანსური აქტივები	348,929	13,191	20,115	22	382,257
	74,785,927	42,421,030	8,340,762	184,546	125,732,265
ფინანსური ვალდებულებები					
ვალდებულებები კლიენტების მიმართ	19,248,142	39,292,881	8,351,580	245,537	67,138,140
ვალდებულებები საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ	-	2,551,866	-	-	2,551,866
საიჯარო ვალდებულება	811,780	175,872	-	-	987,652
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	210,185	80,912	25,519	12,184	328,800
	20,270,107	42,101,531	8,377,099	257,721	71,006,458
ღია სავალუტო პოზიცია	54,515,820	319,499	(36,337)	(73,175)	
	ლარი	აშშ დოლარი	ევრო	სხვა	31.12.2019
ფინანსური აქტივები					
ფული და ფულის ეკვივალენტები	8,774,482	26,365,143	4,163,806	273,926	39,577,357
სავალდებულო რეზერვები საქართველოს ეროვნულ ბანკში	-	12,462,336	1,050,164	-	13,512,500
მომხმარებელზე გაცემული სესხები გაუფასურებამდე	33,261,452	16,872,306	-	-	50,133,758
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	23,280,588	-	-	-	23,280,588
სხვა ფინანსური აქტივები	42,563	7,792	2,549	128,906	181,810
	65,359,085	55,707,577	5,216,519	402,832	126,686,013
ფინანსური ვალდებულებები					
ვალდებულებები კლიენტების მიმართ	12,497,886	52,761,833	5,156,549	412,291	70,828,559
ვალდებულებები საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ	-	2,200,857	-	-	2,200,857
საიჯარო ვალდებულება	169,998	279,911	-	-	449,909
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	254,582	296,280	592	13,161	564,615
	12,922,466	55,538,881	5,157,141	425,452	74,043,940
ღია სავალუტო პოზიცია	52,436,619	168,696	59,378	(22,620)	

4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)**სავალუტო რისკის მგრძნობელობის ანალიზი**

მოცემული ცხრილი წარმოადგენს ბანკის მგრძნობელობას შესაბამისი უცხოური ვალუტების ლართან მიმართებაში 20%-ით გაზრდაზე და შემცირებაზე. 20% არის მგრძნობიარობის განაკვეთი, რომელიც გამოიყენება ბანკის ხელმძღვანელობის მიერ სავალუტო რისკის შიდა კონტროლისთვის და წარმოადგენს სავალუტო კურსის სხვაობის შეფასებას ბანკის ხელმძღვანელობის მიერ. მგრძნობელობის ანალიზი მოიცავს მხოლოდ უცხოურ ვალუტაში გამოხატულ დაუფარავ ფულად მუხლებს და აკორექტირებს მათ გადაფასებას პერიოდის ბოლოს სავალუტო კურსების გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელი ცვლილების მიხედვით.

გავლენა წმინდა მოგებაზე აქტივების ღირებულების მიხედვით წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

31.12.2020	ლარი / აშშ დოლარი		ლარი / ევრო		ლარი / სხვა	
	20%	-20%	20%	-20%	20%	-20%
მოგება/ (ზარალი)	63,900	(63,900)	(7,267)	7,267	(14,635)	14,635

31.12.2019	ლარი / აშშ დოლარი		ლარი / ევრო		ლარი / სხვა	
	20%	-20%	20%	-20%	20%	-20%
მოგება/ (ზარალი)	33,739	(33,739)	11,876	(11,876)	(4,524)	4,524

ლიკვიდურობის რისკი

ლიკვიდურობის რისკი არის რისკი, რომ ბანკს ან არ აქვს ყველა თავისი ვალდებულებების შესრულებისთვის საკმარისი რესურსები, როცა მათი შესრულების დრო დადგება, ან ხელი მიუწვდება ასეთ რესურსებზე მხოლოდ მაღალ ფასად. ლიკვიდურობის რისკი იმართება ფინანსური რისკის მართვისა და სახაზინო დეპარტამენტების მიერ და კონტროლდება ბანკის აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტის მიერ.

ლიკვიდურობის რისკის შემცირება ხდება ბანკში არსებული პროცედურებით, პოლიტიკებით, ლიმიტებითა და ყოველდღიური მენეჯმენტით, რომელიც შესაბამისობაშია ბანკის რისკის მიმართ ტოლერანტობასთან, რისკის სტრატეგიასთან და ბიზნეს სტრატეგიასთან.

ლიკვიდურობის რისკის შემცირების ძირითადი ხერხებია ლიკვიდურობის რეზერვების შექმნა, დაფინანსების წყაროების დივერსიფიცირება და დაფინანსების ვადების გახანგრძლივება.

სავალდებულო მოთხოვნები ლიკვიდურობასთან დაკავშირებით

ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტის დებულება (#70/04 დებულება) სებ-მა დაამტკიცა და გამოაქვეყნა 2017 წლის 15 მაისს და ძალაში შევიდა 2017 წლის 1 სექტემბრიდან. ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი გამოითვლება ბაზელ III-ის პრინციპების თანახმად, თუმცა უფრო მაღალი კოეფიციენტებიც დასაშვებია. სებ-ი ყველა ბანკს ავალდებულებს, რომ ყოველდღიურად შეინარჩუნონ 75.0%-იანი ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი ლარში, 100.0%-იანი ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი უცხოურ ვალუტაში და 100.0%-იანი ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი მთლიანობაში.

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის მთლიანი ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი შეადგენდა 207.6%-ს (2019: 213.2%-ს). იგივე კოეფიციენტი ლარში იყო 425.4% (2019: 871.6%), ხოლო უცხოურ ვალუტაში 123.1% (2019: 125.5%).

დარჩენილი საკონტრაქტო ვადების ანალიზი

ქვემოთ მოცემულ ცხრილებში შეჯამებულია 2020 წლის 31 დეკემბრისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკის ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი ხელშეკრულებით გათვალისწინებული არადისკონტირებული დაფარვის ვალდებულებების მიხედვით.

4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

დაფარვები, რომლებიც ექვემდებარება შეტყობინებას, აღრიცხულია იმგვარად, თითქოს შეტყობინება დაუყოვნებლივ მოხდა. თუმცა, ბანკი მოელის, რომ მეანაბრეთა უმრავლესობა დაფარვას იმაზე ადრე არ მოითხოვს, ვიდრე ეს ბანკს მოეთხოვება. ცხრილი არ ასახავს მოსალოდნელ ფულად ნაკადებს, რომლებიც გაწერილია ბანკის დეპოზიტების ფლობის ისტორიაში.

	ერთი წლის განმავლობაში	ერთ წელზე მეტი	სულ 31.12.2020
ფინანსური ვალდებულებები			
ვალდებულებები კლიენტების მიმართ	66,637,588	500,552	67,138,140
ვალდებულებები საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ	2,551,866	-	2,551,866
საიჯარო ვალდებულება	333,873	801,198	1,135,071
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	355,193	-	355,193
	69,878,520	1,301,750	71,180,270
საკრედიტო ხაზთან დაკავშირებული ვალდებულებები	2,513,558	-	2,513,558
ფინანსური გარანტიები	17,469,208	5,488,521	22,957,729
სულ ფინანსურ ვალდებულებებთან დაკავშირებული პოტენციური მომავალი გადახდები	19,982,766	5,488,521	25,471,287

	ერთი წლის განმავლობაში	ერთ წელზე მეტი	სულ 31.12.2019
ფინანსური ვალდებულებები			
ვალდებულებები კლიენტების მიმართ	69,970,558	858,001	70,828,559
ვალდებულებები საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ	2,200,857	-	2,200,857
საიჯარო ვალდებულება	177,342	446,378	623,720
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	564,615	-	564,615
სულ ფინანსური ვალდებულებები	72,913,372	1,304,379	74,217,751
საკრედიტო ხაზთან დაკავშირებული ვალდებულებები	1,830,379	-	1,830,379
ფინანსური გარანტიები	23,079,542	7,520,727	30,600,269
სულ ფინანსურ ვალდებულებებთან დაკავშირებული პოტენციური მომავალი გადახდები	24,909,921	7,520,727	32,430,648

აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი

ხაზინის განყოფილება მართავს აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზს. აქტივებისა და ვალდებულებების მოდელირება საჭიროა, როდესაც საკონტრაქტო ვადა ადეკვატურად არ ასახავს ლიკვიდურობის რისკის პოზიციას. ბანკის შემთხვევაში ამის ყველაზე მნიშვნელოვანი მაგალითი იქნებოდა საცალო, კორპორატიული და მუნიციპალური თუ სხვა სახელმწიფო ორგანიზაციების მიმდინარე და შემნახველი ანგარიშები. მართალია, ხელშეკრულებების მიხედვით, მიმდინარე ანგარიშები მოთხოვნამდე იფარება და შემნახველი ანგარიშები მცირე ხნით ადრე მოთხოვნისას, მომხმარებლების ფართო ზაზა – რიცხოვრივი თვალსაზრისითაც და მეანაბრეების ტიპების მიხედვითაც – ეხმარება ბანკს ნაშთების მოულოდნელი მერყეობისგან თავის დასაცავად. ასეთი ანგარიშები ქმნის ფინანსური რესურსების სტაბილურ ზაზას ბანკის ოპერაციებისა და ლიკვიდურობის საჭიროებებისთვის.

4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

კლიენტის ანგარიშებში შეტანილი ვადიანი დეპოზიტები კლასიფიცირებულია კონტრაქტით გათვალისწინებული დაფარვის ვადების მიხედვით, თუმცა საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის მიხედვით, ფიზიკურ პირებს აქვთ უფლება გამოიტანონ თავიანთი დეპოზიტები მათი გადახდის ვადის დადგომამდე, თუ ისინი ნაწილობრივ ან მთლიანად უარს იტყვიან დაგროვილ პროცენტზე და ბანკი ვალდებულია დააბრუნოს ასეთი დეპოზიტი მენაბრის მოთხოვნისთანავე. ისტორიულ გამოცდილებასთან ერთად, ხელმძღვანელობა ვარაუდობს, რომ ბევრი კლიენტი არ მოითხოვს თანხის დაბრუნებას ვადაზე ადრე და შესაბამისად, ცხრილი არ ასახავს ხელმძღვანელობის დამოკიდებულებას ბანკის მიერ მითითებულ დეპოზიტის შეკავების ისტორიის ფაქტობრივი ფულადი სახსრების ნაკადებისადმი.

ვალდებულებების ვადიანობა დამოკიდებულია ხელშეკრულების მიხედვით უადრეს ვადაზე, ან პირველივე მოთხოვნაზე. მიმდინარე და შემნახველი ანგარიშების ნაწილი წარმოდგენილია ერთ წელზე მეტი ვადის დიპაზონში მათი სტაბილური ხასიათის გამო. კლიენტთა დეპოზიტების დივერსიფიცირება დეპოზიტორთა რაოდენობისა და ტიპის მიხედვით და ბანკის გამოცდილება იმაზე მიუთითებს, რომ აღნიშნული ანგარიშები და დეპოზიტები წარმოადგენს დაფინანსების გრძელვადიან და სტაბილურ წყაროს, აქედან გამომდინარე ისინი განთავსებულია სახსრების გადინების სავარაუდო დროის მიხედვით ბანკის მიერ წინა პერიოდების დროს დაგროვილი სტატისტიკური მონაცემისა და მიმდინარე ანგარიშების ნაშთების „მუდმივ“ ნაწილთან დაკავშირებით გამოთქმული ვარაუდების საფუძველზე.

საოპერაციო რისკი

საოპერაციო რისკი განისაზღვრება, როგორც ფინანსური ზარალის განცდის საფრთხე, რომელსაც განაპირობებს შიდა პროცესების, სისტემების, ან ადამიანების არაადეკვატურობა ან უმოქმედობა, ან გამოწვეული, შემთხვევითი, თუ ბუნებრივი გარე მოვლენები. გარე მოვლენებს, სხვებთან ერთად, მიეკუთვნება თაღლითობა, წყალდიდობა, ხანძარი, მიწისძვრა, ტერორისტების თუ ჰაკერების თავდასხმა.

საკრედიტო ან საბაზრო მოვლენები, როგორცაა გადაუხდელობა ან ღირებულების მერყეობა საოპერაციო რისკის ფარგლებში არ ექვევს. საოპერაციო რისკის ნაწილია შესაბამისობის რისკიც. შესაბამისობის რისკი არის იმის შესაძლებლობა, რომ ბანკს მარეგულირებელი ორგანოსგან დაეკისროს სანქციები, განიცადოს ფინანსური ზარალი და/ან საფრთხე შეექმნას მის რეპუტაციას იმის გამო, რომ მან ვერ შეასრულა მოქმედი კანონმდებლობა, კანონქვემდებარე აქტები და ნორმები. საოპერაციო რისკი არ მოიცავს რეპუტაციის და სტრატეგიულ რისკებს.

საოპერაციო რისკის მართვის ზოგადი მიზანია არაადეკვატური ან გაუმართავი შიდა პროცესების, ადამიანების ან სისტემების, ან გარე მოვლენების მიერ განპირობებული რისკების განსაზღვრა და, თუ შესაძლებელია, მათი შემცირება ეკონომიკური თვალსაზრისით გონივრულ დონემდე.

საოპერაციო რისკის მართვის კუთხით ბანკი მიმართავს შემდეგ ღონისძიებებს:

- ინციდენტების აღრიცხვა და ანგარიშგება
- რისკისა და კონტროლის თვითშეფასებებს
- რეგულარულ საინფორმაციო სისტემების აუდიტს და შეღწევადობის ტესტირებას
- აუთოსინგული ოპერაციების რისკების შეფასება
- ბიზნეს უწყვეტობის გეგმა და შესაბამისი სტრეს-ტესტირება

ბანკის სტანდარტებთან შესაბამისობას ხელს უწყობს შიდა აუდიტის მიერ განხორციელებული პერიოდული შემოწმებების პროგრამა. შიდა აუდიტის შემოწმებების შედეგები განიხილება შესაბამისი მიმართულებების ხელმძღვანელებთან და შედეგები წარედგინება აუდიტის კომიტეტსა და სამეთვალყურეო საბჭოს.

რისკის შემცირების მთავარი მექანიზმები, რომლებსაც ბანკი გამოიყენებს, ეყრდნობა საოპერაციო რისკის პროფილს და სამეთვალყურეო საბჭოს პოლიტიკას რისკის დასაშვები დონის შესახებ. ბანკი აქტიურად იყენებს კორპორატიულ დაზღვევას თავისი საოპერაციო რისკების შესამცირებლად.

4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

COVID-19 პანდემიის რისკის გავლენა

2019 წლის ბოლოს ჩინეთში გავრცელდა ახალი კორონა ვირუსი (COVID-19). 2020 წლის 11 მარტს მსოფლიო ჯანდაცვის ორგანიზაციამ კორონავირუსული დაავადების სწრაფად გავრცელების გამო პანდემია გამოაცხადა.

აღნიშნულის შედეგი წარმოადგენს მნიშვნელოვანი გაურკვევლობის საგანს. რთულია პანდემიის გავრცელების, ეფექტური მკურნალობის შესაძლებლობისა და მისი ეკონომიკურ საქმიანობაზე გავლენის წინასწარმეტყველება. შედეგად, უახლოეს მომავალში ეკონომიკური აქტივობის შემცირება კვლავ მოსალოდნელია. ამის საპირისპიროდ, ეფექტური ვაქცინის მოსალოდნელზე სწრაფად გავრცელებას შეუძლია გაზარდოს ნდობა, ხელი შეუწყოს ტურიზმის და ინვესტიციების დაბრუნებას და დააჩქაროს ეკონომიკის აღდგენა.

2020 წლის მარტის ბოლოს საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა შემოიღო განახლებული საზედამხედველო გეგმა საქართველოს საბანკო სექტორისთვის, რომლის მიზანი იყო გლობალური COVID-19 პანდემიის მიერ შექმნილი უარყოფითი ფინანსური და ეკონომიკური გამოწვევების შემსუბუქება. ღონისძიებები, რომლებიც დაუყოვნებლივ განხორციელდა, ძირითადად მიმართული იყო კაპიტალის ადეკვატურობასა და ლიკვიდურობაზე, რაც ბანკებს საშუალებას აძლევს, ფინანსურად დამაბულ ვითარებაში, გამოიყენონ არსებული მარეგულირებელი კაპიტალის ბუფერები მომხმარებლების დასახმარებლად, შეძლებისდაგვარად გააგრძელონ ჩვეულებრივი საქმიანობა და ეკონომიკის მხარდაჭერა მიმდინარე საკრედიტო ოპერაციების მეშვეობით.

საერთაშორისო ორგანიზაციებისგან დაფინანსების მოზიდვით და კრიზისის საწინააღმდეგო წამახალისებელი გეგმის საშუალებით, მთავრობამ გამოაცხადა ფიზიკური პირებისა და ბიზნესის მხარდაჭერის ზომებისა და პაკეტების სერია COVID-19-ის უარყოფითი ეკონომიკური ზემოქმედების შესამსუბუქებლად.

ეროვნული ბანკი მუდმივად აკონტროლებს COVID-19 პანდემიის ფონზე განვითარებულ ეკონომიკურ მდგომარეობას და მის გავლენას ბიზნესზე, მომხმარებლებსა და დასაქმებულებზე. ჯერ კიდევ არსებობს მნიშვნელოვანი გაურკვევლობა პანდემიით გამოწვეული გლობალური ტემპის შემცირების მხრივ, და ეროვნული ბანკი გააგრძელებს სათანადო ზომების განხორციელებას არსებული ვითარების მართვისთვის.

ფასს 7 რეალური ღირებულების შეფასების იერარქია

ფასს 7 მოითხოვს განმარტებით შენიშვნებს რეალური ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივების და ვალდებულებებისთვის იმ დავებების შესახებ, რაც გამოყენებულ იქნა რეალური ღირებულების განსაზღვრისას. რეალური ღირებულების იერარქია მოიცავს შემდეგ დონეებს:

1. იდენტური აქტივების და ვალდებულებების კოტირებული ფასი (დაუკორექტირებელი) აქტიურ ბაზარზე (1-ლი დონე);
2. პირველ დონეში შემავალი კოტირებული ფასისგან განსხვავებული სხვა ინფორმაცია, რომელიც არის დაკვირვებადი პირდაპირ ან არაპირდაპირ (მე-2 დონე); და
3. ინფორმაცია, რომელიც არ არის დაკვირვებადი აქტიურ ბაზარზე (მე-3 დონე).

რეალური ღირებულების იერარქია განისაზღვრება ყველაზე დაბალი დონის შესაბამისად, რომელიც არსებით გავლენას ახდენს რეალური ღირებულების განსაზღვრაზე. ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები კლასიფიცირებულია ერთ-ერთ დონეში.

ბანკს არ გააჩნია რეალური ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები, შესაბამისად, ისინი არაა წარმოდგენილი ფასს 7-ის მიხედვით რეალური ღირებულების იერარქიულად შეფასების პრინციპით. ბანკის ყველა ფინანსური ინსტრუმენტი აღრიცხულია ამორტიზებული ღირებულებით. ბანკის ხელმძღვანელობის შეფასებით ფინანსური ანგარიშგებაში ასახული ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებები არსებითად არ განსხვავდება მათი რეალური ღირებულებებისგან.

ფულისა და ფულის ეკვივალენტების რეალური ღირებულება განსაზღვრულია 1-ლი დონის, ხოლო დანარჩენი ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების რეალური ღირებულებები მე-2 და მე-3 დონის მიხედვით.

5. კაპიტალის მართვის მიდგომა

ბანკის კაპიტალის მართვის მიზანია მუდმივად უზრუნველყოს თავისი გადახდისუნარიანობა, დააკმაყოფილოს საზედამხედველო და შიდა კაპიტალის მოთხოვნები და შეინარჩუნოს კაპიტალის გონივრული მაჩვენებელი ბანკის ცნობილი (და, გარკვეულწილად, უცნობი) რისკებისგან დასაცავად.

ბანკის მიერ თავისი მთლიანი კაპიტალის მართვა ეყრდნობა კაპიტალის ადეკვატურობის შეფასების შიდა პროცესს, რომელიც წარმოადგენს მისი კაპიტალის მართვის ძირითად ინსტრუმენტს. გარდა ამისა, კაპიტალის სამართავად ბანკი ასევე იყენებს აღდგენის გეგმას, რომელიც შეიცავს საზედამხედველო კაპიტალის კრიტიკულ ზღვრებსა და აღდგენის სტრატეგიებს.

ბანკი ინარჩუნებს და აქტიურად განაგებს კაპიტალის ბაზას ბიზნესთან დაკავშირებული რისკების მართვის მიზნით. ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის შემოწმება ხდება სხვადასხვა კრიტერიუმებით, მათ შორის საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი კოეფიციენტების მიხედვით.

ბანკი შეესაბამება ყველა მის შიდა და გარეშე განსაზღვრულ კაპიტალურ მოთხოვნებს 2020 და 2019 წლებში.

სებ-ის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი ზაზელ III-ის მიხედვით

2017 წლის 18 დეკემბერს, სებ-მა გამოსცა და დაამტკიცა ცვლილებები კაპიტალის ადეკვატურობის შესახებ დებულებაში (გადაწყვეტილება #100/04), რომლითაც გადაიხედა მინიმალური კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები, მოიცვა პილარ I-ის მოდელი და განისაზღვრა კაპიტალის კონსერვაციის, სისტემური რისკისა და კონტრაციკლური ბუფერები (პილარ I-ის ბუფერები).

2020 წლის ბოლოს საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა წარადგინა საბანკო სექტორის განახლებული საზედამხედველო გეგმა, რომელიც მიზნად ისახავდა საქართველოში COVID-19 გლობალური პანდემიის მიერ შექმნილი უარყოფითი ფინანსური და ეკონომიკური გამოწვევების შემსუბუქებას.

შემოღებულ იქნა კაპიტალის ადეკვატურობის შემდეგი ინიციატივები:

- კომბინირებული ბუფერი - კონსერვაციის ბუფერი რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების 2,5%-ის ოდენობიდან შემცირდა 0%-მდე;
- პილარ 2-ის მოთხოვნები:
  - ვალუტით გამოწვეული საკრედიტო რისკის ბუფერული მოთხოვნა (CICR) შემცირდა ორი მესამედით.
  - 2020 წლის მარტის ბოლოს დაგეგმილი დამატებითი საკრედიტო პორტფელის კონცენტრაციის რისკის ბუფერის (HHI) და GRAPE ბუფერული სუფთა მოთხოვნების საერთო კაპიტალი Tier 1 (CET1) და პირველი საფეხურის კაპიტალი, გადადებულია უვადოდ; ამასთან, HHI და GRAPE დამატებითი ბუფერული მოთხოვნები გადაიღო 2021 წლის მარტის ბოლომდე, როგორც ეს ეროვნულმა ბანკმა შემდგომ დაადგინა.
  - აუცილებლობის შემთხვევაში, პილარ 2 ბუფერული სისტემის (HHI, CICR, წმინდა GRAPE) დარჩენილი მოთხოვნების სრულად ან ნაწილობრივ გათავისუფლების შესაძლებლობა რჩება ღია.
- ამ პერიოდის განმავლობაში ბანკებს აქვთ უფლება ნაწილობრივ ან სრულად გამოიყენონ პილარ 2-ისა და კონსერვაციის ბუფერები, ბანკებს ეკრძალებათ კაპიტალის განაწილება ნებისმიერი ფორმით.

ეროვნულმა ბანკმა მოსთხოვა ქართულ ბანკებს 2020 წლის პირველ კვარტალში შეექმნათ საერთო რეზერვი ადგილობრივი ბუღალტრული აღრიცხვის იმ კანონის საფუძველზე, რომელიც გამოიყენება კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტების გაანგარიშებისთვის. რეზერვის აღნიშნული ოდენობა, არსებული ეკონომიკური მოლოდინის გათვალისწინებით, ასახავს ეროვნული ბანკის ამჟამინდელ მოლოდინს მთლიანი ეკონომიკური ციკლის სავარაუდო საკრედიტო ზარალის შესახებ, რომელიც ეხება საბანკო სისტემის სესხებს. ეროვნული ბანკი მიიჩნევს, რომ საბანკო სისტემის კაპიტალის კოეფიციენტები საკმარისად აღემატება მოსალოდნელ მინიმალურ კაპიტალურ მოთხოვნებს, იმისათვის რომ შეძლონ ამ წინასწარი საერთო რეზერვის ათვისება და შეინარჩუნონ კაპიტალის კოეფიციენტების მინიმალური მოთხოვნების საკმარისად კომფორტული ბუფერები.

2020 და 2019 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ძირითადი პირველადი კაპიტალის, პირველადი კაპიტალისა და საზედამხედველო კაპიტალის კოეფიციენტები განისაზღვრებოდა 4.50%-ით, 6.00%-ით, 8.0%-ით შესაბამისი თანმიმდევრობით, რომლებზეც დამატებით ბანკი ვალდებული იყო შეენარჩუნებინა პილარ I-ის ბუფერები და პილარ II-ის მოთხოვნები.

კაპიტალის კონსერვაციის ბუფერის განაკვეთი და კონტრაციკლური ბუფერის განაკვეთი 0.00%-ით განისაზღვრა (2019: 2.50% და 0.00%, შესაბამისად). პილარ I-ის ბუფერებში ცვლილებების შეტანა სებ-ის უფლებამოსილებაა.

5. კაპიტალის მართვის მიდგომა (გაგრძელება)

2017 წლის 18 დეკემბერს, პილარ I-ის ბუფერებზე დამატებით, სებ-მა ასევე გამოსცა და დაამტკიცა პილარ II-ის მოთხოვნები. პილარ II-ის მოთხოვნები მოიცავს შემდეგ კაპიტალის ბუფერებს: არაჰეჯირებული სავალუტო საკრედიტო რისკის ბუფერი (CICR), წმინდა GRAPE (რისკების შეფასების საერთო პროგრამა) ბუფერი, საკრედიტო პორტფელის კონცენტრაციის რისკის ბუფერი და წმინდა სტრეს-ტესტის (სტრესგამძლეობის ანალიზი) ბუფერი.

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკი ვალდებული იყო, შეენარჩუნებინა სავალუტო საკრედიტო რისკის ბუფერი 0.26% (2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 0.79%-ის ოდენობით), ძირითადად, მომხმარებლებზე უცხოურ ვალუტაში გაცემული სესხების პროცენტული წილის გამო, საკრედიტო პორტფელის კონცენტრაციის რისკის ბუფერი (HHI ბუფერი) 1.28%-ის ოდენობით (2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 1.28%), წმინდა GRAPE ბუფერი 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 3.10% (2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 3.10%-ის ოდენობით) და წმინდა სტრეს-ტესტების ბუფერი 0%-ის ოდენობით როგორც 2020, ასევე 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკი III-ის მოთხოვნების მიხედვით, ბანკს ევალებოდა, რომ შეენარჩუნებინა მთლიანი კაპიტალის ადეკვატურობის მინიმალური კოეფიციენტი რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების 12.64%-ის ოდენობით (2019: 15.67%), ასევე პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის მინიმალური კოეფიციენტი რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების 7.07%-ის ოდენობით (2019: 9.97%), და ძირითადი პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი – რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების 5.30%-ის ოდენობით (2019: 8.10%), რაც გამოითვლება ბანკის მიერ სებ-ის მოთხოვნების მიხედვით მომზადებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე დაყრდნობით.

2020 და 2019 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკი ინარჩუნებდა კაპიტალის მინიმალურ მოთხოვნებს სებ-ის მიერ კაპიტალის ადეკვატურობის შესახებ 2013 წლის 28 ოქტომბერს დამტკიცებული და გამოქვეყნებული დებულების (#100/04 დებულება) შესაბამისად და აკორექტირებდა სებ-ის ნებაყოფლობითი მუხლების მიხედვით, რომელიც ძალაში შევიდა 2014 წლის 30 ივნისიდან.

ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები, სებ-ის ბაზელ II/III-ის მოთხოვნების თანახმად, შემდეგნაირად გამოითვლება:

	2020	2019
მფლობელთა კაპიტალი	50,000,000	50,000,000
გაუნაწილებელი მოგება სებ-ის რეგულ. მიხედვით	7,150,958	5,742,852
მინუს: არამატერიალური აქტივები	(702,502)	(624,502)
პირველადი კაპიტალი	56,448,456	55,118,350
საერთო რეზერვები	1,223,485	1,233,882
მეორადი კაპიტალი	1,223,485	1,233,882
საზედამხედველო კაპიტალი	57,671,941	56,352,232
რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები სებ-ის რეგ (RWA)	121,972,234	108,740,608
მინიმალური პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი (პირვ.კაპ / RWA)	46.28%	50.69%
საზედამხ. კაპიტალის კოეფიციენტი (საზედ.კაპ / RWA)	47.28%	51.82%

6. ფული და ფულის ეკვივალენტები

ფული და ფულის ეკვივალენტები მოიცავს:

	31.12.2020	31.12.2019
ერთდღიანი დეპოზიტები სხვა ბანკებში	25,553,303	7,652,342
ფული სალაროში	7,291,904	4,067,865
საკორესპონდენტო ანგარიშები სხვა ბანკებში	4,323,191	4,915,550
მიმდინარე ანგარიშები სებ-ში, გარდა სავალდებულო რეზერვისა	-	22,941,600
	37,168,398	39,577,357

სს ზირაათ ბანკი საქართველო

ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა 2020 წლის 31 დეკემბერს

(ლარში)

6. ფული და ფულის ეკვივალენტები (გაგრძელება)

საბანკო ანგარიშებზე ფულადი ნაშთი შეიძლება კლასიფიცირებული იყოს რისკის გარეშე, იმის გათვალისწინებით, რომ ბანკები, სადაც ბანკს აქვს მიმდინარე ანგარიშები, საიმედო და ცნობილი ქართული საკრედიტო ინსტიტუტებია.

ხარისხობრივი ინფორმაცია ფულისა და ფულის ეკვივალენტების შესახებ მოცემულია მე-4 შენიშვნაში.

საკრედიტო დაწესებულებებში განთავსებული მიმდინარე ანგარიშების და 90 დღემდე ვადიანი დეპოზიტების საკრედიტო რეიტინგი ასეთია:

	31.12.2020	31.12.2019
B	4,292,307	10,522,578
BB-	30,884	17,334,572
	4,323,191	27,857,150

ცხრილებში მოცემულია საერთაშორისო სარეიტინგო სააგენტო Fitch Ratings-ის მიერ მინიჭებული რეიტინგები.

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით „Fitch Ratings“-ის მიხედვით საქართველოს მთავრობის გრძელვადიანი უცხოური და ადგილობრივი ვალუტის ემიტენტის დეფოლტის რეიტინგები (IDRs) უცხოურ და ადგილობრივ ვალუტაში, განსაზღვრულია „BB“, უარყოფითი პროგნოზებით (2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით: „BB-“, დადებითი პროგნოზით) . ემიტენტის რეიტინგები საქართველოს უფროსი არაუზრუნველყოფილ ობლიგაციებზე უცხოურ და ადგილობრივ ვალუტაში ასევე დადასტურებულია „BB“ რეიტინგით. ქვეყნის ზედა ზღვარი დადასტურებულია როგორც „BB“ და მოკლევადიანი უცხოური ვალუტაში ემიტენტის დეფოლტის რეიტინგი „B“თი.

7. სავალდებულო რეზერვები საქართველოს ეროვნულ ბანკში

სავალდებულო სალაროს ნაშთები საქართველოს ეროვნულ ბანკში (‘სებ’) წარმოადგენს სებ-ში განთავსებულ თანხებს. რეზიდენტი ფინანსური ინსტიტუტები ვალდებული არიან იქონიონ საპროცენტო შემოსავლის მომტან აქტივებზე სავალდებულო რეზერვი სებ-ში, რომლის თანხა დამოკიდებულია ფინანსური ინსტიტუტების მიერ მოზიდული სახსრების დონეზე.

სავალდებულო ფულის ნაშთი საქართველოს ეროვნულ ბანკში წარმოდგენილია 12,287,908 ლარის ოდენობით 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით (2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 13,512,500 ლარი).

ხარისხობრივი ინფორმაცია სავალდებულო რეზერვების შესახებ საქართველოს ეროვნულ ბანკში მოცემულია მე-4 შენიშვნაში.

სს ზირაათ ბანკი საქართველო

ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა 2020 წლის 31 დეკემბერს

(ლარში)

8. კლიენტებზე გაცემული სესხები

კლიენტებზე გაცემული სესხები მოიცავს:

	31.12.2020	31.12.2019
გრძელვადიანი სესხები		
სავაჭრო და მომსახურების სექტორი	31,840,542	31,641,534
ფიზიკური პირები	12,017,087	10,436,961
სამშენებლო სექტორი	3,336,631	1,473,125
სატრანსპორტო და კავშირგაბმულობის სექტორი	2,403,791	622,818
სხვა სექტორი	400,746	-
	49,998,797	44,174,438
მოკლევადიანი სესხები		
სავაჭრო და მომსახურების სექტორი	4,318,398	3,315,136
სამშენებლო სექტორი	1,858,000	1,262,080
ფიზიკური პირები	460,659	33,058
	6,637,057	4,610,274
დარიცხული პროცენტი	1,403,805	1,284,148
ვადაგადაცილებული სესხები	87,052	64,882
მოკლევადიან სესხებზე დარიცხული ჯარიმები	22	16
გრძელვადიან სესხებზე დარიცხული ჯარიმები	854	-
მთლიანი სესხები ამორტიზებული ღირებულებით გაუფასურებამდე	58,127,587	50,133,758
გაუფასურების რეზერვი	(1,218,694)	(702,779)
სესხები ამორტიზებული ღირებულებით	56,908,893	49,430,979

გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვებს შორის მოძრაობა წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	2020	2019
ნაშთი 1 იანვრის მდგომარეობით:	(702,779)	(704,406)
სესხების შესაძლო დანაკარგების რეზერვის ცვლილება	(515,915)	1,627
ნაშთი 31 დეკემბრის მდგომარეობით:	(1,218,694)	(702,779)

დამატებითი ხარისხობრივი ინფორმაცია კლიენტებზე გაცემული სესხების შესახებ მოცემულია მე-4 შენიშვნაში.

სს ზირაათ ბანკი საქართველო

ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა 2020 წლის 31 დეკემბერს

(ლარში)

8. კლიენტებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში სეგმენტი_1 საერთო საბალანსო ღირებულება და შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მომხადარი ცვლილებები წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

სეგმენტი_1	საფეხური 1	საფეხური 2	საფეხური 3	სულ
ნაშთი 31.12.2019 მდგომარეობით	5,769,092	222,155	233,607	6,224,854
ახალი სესხები	1,510,111	-	-	1,510,111
გადასვლა პირველ საფეხურზე	50,594	-	(50,594)	-
გადასვლა მეორე საფეხურზე	(418,853)	418,853	-	-
გადასვლა მესამე საფეხურზე	(135,157)	-	135,157	-
გადახდილი სესხები	(613,784)	-	-	(613,784)
წლის მანძილზე ნეტო ცვლილება	(151,988)	54,620	16,356	(81,012)
ნაშთი 31.12.2020 მდგომარეობით	6,010,015	695,628	334,526	7,040,169
სეგმენტი_1	საფეხური 1	საფეხური 2	საფეხური 3	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	5,186	12,437	122,864	140,487
31.12.2019 მდგომარეობით	17,545	-	-	17,545
ახალი სესხები	17,545	-	-	17,545
გადასვლა პირველ საფეხურზე	26,610	-	(26,610)	-
გადასვლა მეორე საფეხურზე	(1,967)	1,967	-	-
გადასვლა მესამე საფეხურზე	(81)	-	81	-
გადახდილი სესხები	(397)	-	-	(397)
წლის მანძილზე ნეტო ცვლილება	23,299	104,697	104,690	232,686
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	70,195	119,101	201,025	390,321
31.12.2020 მდგომარეობით				

2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში სეგმენტი_2 საერთო საბალანსო ღირებულება და შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მომხადარი ცვლილებები:

სეგმენტი_2	საფეხური 1	საფეხური 2	საფეხური 3	სულ
ნაშთი 31.12.2019 მდგომარეობით	2,681,964	6,623	47,065	2,735,652
ახალი სესხები	1,525,782	-	-	1,525,782
გადასვალ პირველ საფეხურზე	6,623	(6,623)	-	-
გადასვალ მეორე საფეხურზე	(26,963)	26,963	-	-
გადასვალ მესამე საფეხურზე	(27,313)	-	27,313	-
გადახდილი სესხები	(581,151)	-	(21,544)	(602,695)
წლის მანძილზე ნეტო ცვლილება	(362,639)	(7,638)	(6,507)	(376,784)
ნაშთი 31.12.2020 მდგომარეობით	3,216,303	19,325	46,327	3,281,955
სეგმენტი_2	საფეხური 1	საფეხური 2	საფეხური 3	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	4,010	423	24,754	29,187
31.12.2019 მდგომარეობით	19,670	-	-	19,670
ახალი სესხები	19,670	-	-	19,670
გადასვალ პირველ საფეხურზე	423	(423)	-	-
გადასვალ მეორე საფეხურზე	(40)	40	-	-
გადასვალ მესამე საფეხურზე	(41)	-	41	-
გადახდილი სესხები	(873)	-	(21,544)	(22,417)
წლის მანძილზე ნეტო ცვლილება	15,285	3,030	22,418	40,733
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	38,434	3,070	25,669	67,173
31.12.2020 მდგომარეობით				

სს ზირაათ ბანკი საქართველო

ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა 2020 წლის 31 დეკემბერს

(ლარში)

8. კლიენტებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში სეგმენტი_3-4 საერთო საბალანსო ღირებულება და შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მომხადარი ცვლილებები:

სეგმენტი_3-4	საფეხური 1	საფეხური 2	საფეხური 3	სულ
ნაშთი 31.12.2019 მდგომარეობით	34,659,597	6,189,370	324,285	41,173,252
ახალი სესხები	29,588,883	-	-	29,588,883
გადასვალ პირველ საფეხურზე	-	-	-	-
გადასვალ მეორე საფეხურზე	(4,359,312)	4,359,312	-	-
გადასვალ მესამე საფეხურზე	(247,084)	-	247,084	-
გადახდილი სესხები	(20,204,445)	-	(324,285)	(20,528,730)
წლის მანძილზე ნეტო ცვლილება	(3,620,668)	1,232,823	(40,097)	(2,427,942)
ნაშთი 31.12.2020 მდგომარეობით	35,816,971	11,781,505	206,987	47,805,463

სეგმენტი_3-4	საფეხური 1	საფეხური 2	საფეხური 3	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 31.12.2019 მდგომარეობით	33,079	329,357	170,669	533,105
ახალი სესხები	192,404	-	-	192,404
გადასვალ პირველ საფეხურზე	-	-	-	-
გადასვალ მეორე საფეხურზე	(4,004)	4,004	-	-
გადასვალ მესამე საფეხურზე	(228)	-	228	-
გადახდილი სესხები	(19,966)	-	(324,285)	(344,251)
წლის მანძილზე ნეტო ცვლილება	(112,535)	227,531	264,946	379,942
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 31.12.2020 მდგომარეობით	88,750	560,892	111,558	761,200

2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში სეგმენტი_1 საერთო საბალანსო ღირებულება და შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მომხადარი ცვლილებები:

სეგმენტი_1	საფეხური 1	საფეხური 2	საფეხური 3	სულ
ნაშთი 01.01.2019 მდგომარეობით	5,045,048	2,603	185,731	5,233,382
ახალი სესხები	2,274,030	-	-	2,274,030
გადასვალ პირველ საფეხურზე	-	-	-	-
გადასვალ მეორე საფეხურზე	(225,420)	225,420	-	-
გადასვალ მესამე საფეხურზე	(106,460)	-	106,460	-
გადახდილი სესხები	(653,982)	(2,603)	-	(656,585)
წლის მანძილზე ნეტო ცვლილება	(564,124)	(3,265)	(58,584)	(625,973)
ნაშთი 31.12.2019 მდგომარეობით	5,769,092	222,155	233,607	6,224,854

სეგმენტი_1	საფეხური 1	საფეხური 2	საფეხური 3	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 01.01.2019 მდგომარეობით	7,444	1,054	140,129	148,627
ახალი სესხები	1,350	-	-	1,350
გადასვალ პირველ საფეხურზე	-	-	-	-
გადასვალ მეორე საფეხურზე	(327)	327	-	-
გადასვალ მესამე საფეხურზე	(153)	-	153	-
გადახდილი სესხები	(951)	(1,054)	-	(2,005)
წლის მანძილზე ნეტო ცვლილება	(2,177)	12,110	(17,418)	(7,485)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 31.12.2019 მდგომარეობით	5,186	12,437	122,864	140,487

სს ზირაათ ბანკი საქართველო

ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა 2020 წლის 31 დეკემბერს

(ლარში)

8. კლიენტებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში სეგმენტი_2 საერთო საბალანსო ღირებულება და შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მომხადარი ცვლილებები:

სეგმენტი_2	საფეხური 1	საფეხური 2	საფეხური 3	სულ
ნაშთი 01.01.2019 მდგომარეობით	3,405,342	43,963	224,243	3,673,548
ახალი სესხები	1,051,787	-	-	1,051,787
გადასვალ პირველ საფეხურზე	95,457	(43,963)	(51,494)	-
გადასვალ მეორე საფეხურზე	(13,443)	13,443	-	-
გადასვალ მესამე საფეხურზე	(25,020)	-	25,020	-
გადახდილი სესხები	(1,365,580)	-	-	(1,365,580)
წლის მანძილზე ნეტო ცვლილება	(466,579)	(6,820)	(150,704)	(624,103)
ნაშთი 31.12.2019 მდგომარეობით	2,681,964	6,623	47,065	2,735,652

სეგმენტი_2	საფეხური 1	საფეხური 2	საფეხური 3	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 01.01.2019 მდგომარეობით	21,241	17,797	158,222	197,260
ახალი სესხები	1,564	-	-	1,564
გადასვალ პირველ საფეხურზე	53,561	(17,797)	(35,764)	-
გადასვალ მეორე საფეხურზე	(83)	83	-	-
გადასვალ მესამე საფეხურზე	(153)	-	153	-
გადახდილი სესხები	(8,509)	-	-	(8,509)
წლის მანძილზე ნეტო ცვლილება	(63,611)	340	(97,857)	(161,128)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 31.12.2019 მდგომარეობით	4,010	423	24,754	29,187

2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში სეგმენტი_3-4 საერთო საბალანსო ღირებულება და შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მომხადარი ცვლილებები:

სეგმენტი_3-4	საფეხური 1	საფეხური 2	საფეხური 3	სულ
ნაშთი 01.01.2019 მდგომარეობით	25,517,860		469,791	25,987,651
ახალი სესხები	26,340,068	-	-	26,340,068
გადასვალ პირველ საფეხურზე	-	-	-	-
გადასვალ მეორე საფეხურზე	(6,067,068)	6,067,068	-	-
გადასვალ მესამე საფეხურზე	-	-	-	-
გადახდილი სესხები	(9,168,640)	-	-	(9,168,640)
წლის მანძილზე ნეტო ცვლილება	(1,962,623)	122,302	(145,506)	(1,985,827)
ნაშთი 31.12.2019 მდგომარეობით	34,659,597	6,189,370	324,285	41,173,252

სეგმენტი_3-4	საფეხური 1	საფეხური 2	საფეხური 3	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 01.01.2019 მდგომარეობით	27,584	-	330,935	358,519
ახალი სესხები	25,519	-	-	25,519
გადასვალ პირველ საფეხურზე	-	-	-	-
გადასვალ მეორე საფეხურზე	(6,430)	6,430	-	-
გადასვალ მესამე საფეხურზე	-	-	-	-
გადახდილი სესხები	(10,149)	-	-	(10,149)
წლის მანძილზე ნეტო ცვლილება	(3,445)	322,927	(160,266)	159,216
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 31.12.2019 მდგომარეობით	33,079	329,357	170,669	533,105

სს ზირაათ ბანკი საქართველო

ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა 2020 წლის 31 დეკემბერს

(ლარში)

8. კლიენტებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

კლიენტებზე გაცემული სესხების კონცენტრაცია

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის ათ უმსხვილეს მესამე მხარე მსესხებელზე გაცემული სესხების კონცენტრაცია შეადგენდა 21,071,690 ლარს ანუ ბანკის მთლიანი სასესხო პორტფელის 37.15%-ს (2019 წელს 22,762,323 ლარს და მთლიანი სასესხო პორტფელის 45.4%-ს). აღნიშნული სესხებისთვის შეიქმნა რეზერვი 354,012 ლარის ოდენობით. (2019 წელს 913,378 ლარის ოდენობით).

გირაოს საჭირო ოდენობა დამოკიდებულია კლიენტის საკრედიტო რისკის შეფასებაზე. ბანკისთვის მიღებული უზრუნველყოფის საგანს წარმოადგენს უძრავი ქონება.

უზრუნველყოფის საგნის შესახებ ინფორმაცია წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	სესხების საბალანსო ღირებულება 31.12.2020	ECL	უზრუნველყოფის საგნის რეალური ღირებულება
სეგმენტი 1 – “იპოთეკა”	7,040,169	(390,321)	16,705,988
სეგმენტი 2 – „სამომხმარებლო სესხი”	3,281,955	(67,173)	8,346,570
სეგმენტი 3,4 – “კორპორატიული” და “მსს” (მცირე და საშუალო საწარმოები);	47,805,463	(761,200)	96,331,385
	58,127,587	(1,218,694)	121,383,943

	სესხების საბალანსო ღირებულება 31.12.2019	ECL	უზრუნველყოფის საგნის რეალური ღირებულება
სეგმენტი 1 – “იპოთეკა”	6,224,854	(140,487)	15,049,323
სეგმენტი 2 – „სამომხმარებლო სესხი”	2,735,652	(29,187)	9,617,922
სეგმენტი 3,4 – “კორპორატიული” და “მსს” (მცირე და საშუალო საწარმოები);	41,173,252	(533,105)	85,696,871
	50,133,758	(702,779)	110,364,116

9. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები 01.01.2019	28,705,073
შესყიდვა	35,457,813
დისკონტი	1,799,702
დაფარვა	(42,682,000)
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები 31.12.2019	23,280,588
შესყიდვა	48,802,553
დისკონტი	1,779,974
დაფარვა	(56,097,000)
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები 31.12.2020	17,766,115

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	31.12.2020	31.12.2019
საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ვალდებულებები	17,766,115	21,308,290
სებ-ის სადეპოზიტო სერთიფიკატები	-	1,972,298
	17,766,115	23,280,588

დამატებითი ხარისხობრივი ინფორმაცია საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების შესახებ მოცემულია მე-4 შენიშვნაში.

სს ზირაათ ბანკი საქართველო

ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა 2020 წლის 31 დეკემბერს

(ლარში)

10. არამატერიალური აქტივები

არამატერიალური აქტივები წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	პროგრამები და ლიცენზიები
31.12.2018	640,203
შემოსვლა	379,813
31.12.2019	1,020,016
შემოსვლა	166,926
31.12.2020	1,186,942
დაგროვილი ამორტიზაცია	
31.12.2018	(328,686)
ამორტიზაციის ხარჯი	(66,828)
31.12.2019	(395,514)
ამორტიზაციის ხარჯი	(88,926)
31.12.2020	(484,440)
საბალანსო ღირებულება	
31.12.2019	624,502
31.12.2020	702,502

11. აქტივების გამოყენების უფლება

ბანკს იჯარით აღებული აქვს ფართები ბანკის მომსახურების ცენტრებისთვის და ადმინისტრაციული ოფისისთვის. ყველა აქტივის საიჯარო გადასახდელი არის ფიქსირებული. საიჯარო გადასახდელები წარმოდგენილია როგორც ლარში, ისე აშშ დოლარში. აშშ დოლარსა და ლარში გამოხატული იჯარების ზღვრული სასესხო საპროცენტო განაკვეთი, შესაბამისად, შეადგენდა 4.40%-სა და 7.25%-13.00%-ს.

აქტივის გამოყენების უფლების მოძრაობა წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	2020	2019
1 იანვრის მდგომარეობით	497,954	430,106
შემოსვლა	754,480	205,407
ამორტიზაცია	(276,599)	(137,559)
31 დეკემბრის მდგომარეობით	975,835	497,954

საიჯარო ვალდებულებების მოძრაობა წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	2020	2019
1 იანვრის მდგომარეობით	449,909	430,106
შეძენა	754,480	205,407
საპროცენტო ხარჯი	71,527	20,602
იჯარის გადახდა	(387,492)	(254,832)
დღგ-ის გადახდა	45,511	26,885
უცხოური ვალუტის მოძრაობა	53,717	21,741
31 დეკემბრის მდგომარეობით	987,652	449,909

დამატებითი ხარისხობრივი ინფორმაცია საიჯარო ვალდებულების შესახებ მოცემულია მე-4 შენიშვნაში.

სს ზირაათ ბანკი საქართველო

ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა 2020 წლის 31 დეკემბერს

(ლარში)

12. ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებები წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

ისტორიული ღირებულება	მიწა და შენობა- ნაგებობები	იჯარით აღებული ქონების კეთილმოწყობა	ავეჯი	კომპიუტერები და საოფისე აღჭურვილობა	სხვა	სულ
31.12.2018	2,785,357	1,036,318	1,236,435	843,649	368,916	6,270,675
შემოსვლა	-	370,088	169,269	44,789	97,126	681,272
გასვლა	-	-	-	(6,882)	-	(6,882)
31.12.2019	2,785,357	1,406,406	1,405,704	881,556	466,042	6,945,065
შემოსვლა	-	648,525	448,327	93,387	437,652	1,627,891
31.12.2020	2,785,357	2,054,931	1,854,031	974,943	903,694	8,572,956

დაგროვილი ცვეთა

31.12.2018	(86,924)	(727,163)	(639,146)	(659,033)	(119,478)	(2,231,744)
ცვეთის ხარჯი	(41,518)	(124,330)	(156,000)	(76,295)	(52,066)	(450,209)
გასვლა	-	-	-	6,446	-	6,446
31.12.2019	(128,442)	(851,493)	(795,146)	(728,882)	(171,544)	(2,675,507)
ცვეთის ხარჯი	(41,632)	(264,523)	(218,115)	(77,803)	(76,083)	(678,156)
31.12.2020	(170,074)	(1,116,016)	(1,013,261)	(806,685)	(247,627)	(3,353,663)

საბალანსო ღირებულება

31.12.2019	2,656,915	554,913	610,558	152,674	294,498	4,269,558
31.12.2020	2,615,283	938,915	840,770	168,258	656,067	5,219,293

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, 1,528,291 ლარის (2019 წლის 31 დეკემბერი: 1,355,545 ლარი) ისტორიული ღირებულების მქონე ძირითადი საშუალებები სრულად გაცვეთილია, მაგრამ ბანკი კვლავ იყენებს მათ.

13. ვალდებულებები საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ

ვალდებულებები საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ ძირითადად შედგება სს ზირაათ ბანკი აზერბაიჯანის დეპოზიტებისგან. 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ვალდებულებები საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ წარმოდგენილია 2,551,866 ლარის ღირებულებით (2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 2,200,857 ლარის ღირებულებით).

ხარისხობრივი ინფორმაცია ვალდებულებებზე საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ მოცემულია მე-4 შენიშვნაში.

14. ვალდებულებები კლიენტების მიმართ

ვალდებულებები კლიენტების მიმართ წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	31.12.2020	31.12.2019
მიმდინარე ანგარიშები	52,830,886	38,363,834
დეპოზიტები	14,307,254	32,464,725
	67,138,140	70,828,559

გაცემული გარანტიების უზრუნველყოფა (შენიშვნა 21)

954,962

1,738,375

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ვალდებულებები კლიენტების მიმართ ათ უმსხვილეს მენაბრზე შეადგენდა 27,922,328 (42%) ლარს (2019 წლის 31 დეკემბერი: 39,771,264 (56%) ლარი).

სს ზირაათ ბანკი საქართველო

ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა 2020 წლის 31 დეკემბერს

(ლარში)

14. ვალდებულებები კლიენტების მიმართ (გაგრძელება)

კლიენტების მიმართ ვალდებულებები მოიცავს ანგარიშებს კლიენტების შემდეგ ტიპებითან:

	31.12.2020	31.12.2019
იურიდიული პირები	54,236,278	56,424,021
ფიზიკური პირები	12,901,862	14,404,538
	67,138,140	70,828,559

კლიენტების მიმართ ვალდებულებები ეკონომიკის სექტორების მიხედვით:

	31.12.2020		31.12.2019	
	თანხა	%	თანხა	%
ვაჭრობა	31,674,143	47%	22,935,040	32%
ფიზიკური პირები	12,873,965	19%	14,950,358	21%
მშენებლობა	12,764,671	19%	27,100,152	38%
სამთომომპოვებელი და გადამამუშავებელი მრეწველობის სფერო	6,498,408	10%	3,582,435	5%
სხვა	3,326,953	5%	2,260,574	3%
	67,138,140	100%	70,828,559	100%

კლიენტების მიმართ ვალდებულებების შესახებ ხარისხობრივი ინფორმაცია მოცემულია მე-4 შენიშვნაში.

15. მფლობელთა კაპიტალი

2020 და 2019 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის ნებადართული საწესდებო კაპიტალი შედგებოდა 50,000,000 ჩვეულებრივი აქციისგან. სააქციო კაპიტალი გამოშვებული და განადგურებული იყო სრულად. თითოეული აქციის ნომინალური ღირებულებაა 1 ლარი.

16. საპროცენტო შემოსავალი და ხარჯი

საპროცენტო შემოსავალი და ხარჯი წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

საპროცენტო შემოსავალი	2020	2019
მომხმარებელზე გაცემული სესხები	4,934,196	4,231,570
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	1,779,974	1,799,702
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	561,224	872,075
	7,275,394	6,903,347
საპროცენტო ხარჯი	2020	2019
ვალდებულებები იურიდიული პირების წინაშე	(230,072)	(179,584)
ვალდებულებები ფიზიკური პირების წინაშე	(112,714)	(149,905)
საიჯარო ვალდებულების ამორტიზაცია	(71,527)	(20,602)
ვალდებულებები არა-რეზიდენტი ბანკების წინაშე	(47,148)	(112,020)
	(461,461)	(462,111)

სს ზირაათ ბანკი საქართველო

ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა 2020 წლის 31 დეკემბერს

(ლარში)

17. საკომისიო შემოსავალი, წმინდა

საკომისიო შემოსავალი, წმინდა წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

საკომისიო შემოსავალი	2020	2019
საკომისიოები და შემოსავლები კლიენტთა მიმდინარე ანგარიშების მიხედვით	576,085	675,572
შემოსავლები გარანტიების მიხედვით	528,986	530,752
საკომისიოები სალაროს ოპერაციებიდან	211,896	200,896
საკომისიოები ფულის ინკასაციისა და ტრანსპორტირებიდან	38,000	48,000
	1,354,967	1,455,220
საკომისიო ხარჯი		
საანგარიშსწორებო ხარჯები	(292,060)	-
საერთაშორისო ოპერაციებთან დაკავშირებული საკომისიო ხარჯები	(205,679)	(268,477)
საკომისიოები ფულის ინკასაციისა და ტრანსპორტირებიდან	(108,200)	(118,500)
საკომისიოები სალაროს ოპერაციებიდან	(60,717)	(72,448)
ნოსტრო ანგარიშების გახსნისა და წარმოების საკომისიოები და ხარჯები	(12,270)	(15,680)
	(678,926)	(475,105)
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	676,041	980,115

18. საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები

საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	2020	2019
სახელფასო ხარჯები	(2,969,543)	(2,531,443)
ცვეთა და ამორტიზაცია	(1,043,681)	(654,596)
ლიცენზიის და პროგრამული მხარდაჭერის ხარჯები	(466,121)	(294,048)
დაცვის ხარჯი	(216,179)	(161,470)
კომუნალური ხარჯები	(162,231)	(136,401)
საგადასახადო ხარჯები, გარდა მოგების გადასახადისა	(79,619)	(61,956)
წარმომადგენლობითი ხარჯები	(78,237)	(89,150)
კომუნიკაციის ხარჯები	(75,788)	(61,464)
საკონსულტაციო მომსახურების ხარჯები *	(73,294)	(100,874)
ქონების დაზღვევის ხარჯები	(71,256)	(68,948)
გარიგებათა დაზღვევის ხარჯები	(23,306)	(18,216)
მოკლევადიანი და დაბალი ღირებულების აქტივების იჯარა	(11,201)	(10,618)
სხვა ხარჯები	(241,358)	(302,518)
	(5,511,814)	(4,491,702)

(*) – 2020 წლის საკონსულტაციო მომსახურების ხარჯები მოიცავს ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის ხარჯს 29,446 ლარის ოდენობით. (2019: 6,608 ლარი).

სს ზირაათ ბანკი საქართველო

ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა 2020 წლის 31 დეკემბერს

(ლარში)

19. მოგების გადასახადის ხარჯი

მოგების გადასახადის ხარჯი წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	2020	2019
მიმდინარე მოგების გადასახადი	-	(223,312)
დროებითი სხვაობის ეფექტი	(224,163)	(151,500)
	(224,163)	(374,812)

	2020	2019
მოგება დაბეგრამდე	2,999,493	4,590,041
მოგების გადასახადის განაკვეთი	15%	15%
თეორიული მოგების გადასახადის ხარჯი	(449,924)	(688,506)
აუღირებელი დროებითი სხვაობები	(140,588)	-
მუდმივი სხვაობების ეფექტი*	366,349	313,694
	(224,163)	(374,812)

(*) - მუდმივი სხვაობის ეფექტი უმეტესწილად გამოწვეულია სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდებიდან და საქართველოს ეროვნული ბანკის დეპოზიტებიდან მიღებული საპროცენტო შემოსავლების დაბეგრის თავისებურებით, კონკრეტულად კი სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდებიდან და საქართველოს ეროვნული ბანკის დეპოზიტებიდან მიღებულ საპროცენტო შემოსავლებზე გადასახადის განაკვეთი 0%-ს შეადგენს.

გადავადებული მოგების გადასახადის ვალდებულება და მისი მოძრაობა წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

დროებითი სხვაობების ეფექტი	31.12.2018	აღრიცხული მოგება/ ზარალში	31.12.2019	აღრიცხული მოგება/ ზარალში	31.12.2020
ძირითადი საშუალებები	(37,988)	(618)	(38,606)	(5,907)	(44,513)
არამატერიალური აქტივები	(7,006)	(4,480)	(11,486)	(2,745)	(14,231)
კლიენტებზე გაცემული სესხები	(51,249)	(122,302)	(173,551)	(246,440)	(419,991)
გაცემული გარანტიების რეზერვი	(70,533)	(16,893)	(87,426)	21,950	(65,476)
აქტივების გამოყენების უფლება	-	(7,207)	(7,207)	8,979	1,772
საგადასახადო ვალდებულება	(166,776)	(151,500)	(318,276)	(224,163)	(542,439)

წმინდა საგადასახადო ვალდებულება	(166,776)	(151,500)	(318,276)	(224,163)	(542,439)

2016 წლის ივნისში საქართველოს საგადასახადო კანონში ცვლილებები შევიდა მოგების გადასახადთან დაკავშირებით. ცვლილებები ძალაში შედის 2017 წლის 1 იანვრიდან და ვრცელდება საქართველოში მოქმედ ყველა კომპანიაზე, გარდა ბანკებისა, სადაზღვევო კომპანიებისა და მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებისა, რომლებისთვისაც ძალაში შესვლის თარიღი 2019 წლის 1 იანვრით განისაზღვრა. 2018 წლის 5 მაისს საგადასახადო კოდექსში შევიდა ცვლილებები და თარიღმა გადაიწია 2023 წლის იანვრამდე. ახალი რეგულაციის თანახმად, მოგების გადასახადით დაიბეგრება დივიდენდების სახით იმ აქციონერებზე განაწილებული მოგება, რომლებიც არიან ფიზიკური პირები ან არარეზიდენტები საქართველოში, და არა მოგება, რომელიც მიღებული იქნა არსებული ნორმატიული აქტების შესაბამისად. დივიდენდების განაწილებაზე დასარიცხი გადასახადის ოდენობა დაანგარიშდება განაწილებულ თანხაზე (1/85% *15%) ოდენობის დარიცხვით. კომპანიებს უფლება ექნებათ ჩაითვალონ 2008-2016 წლებში მიღებული მოგებიდან განაწილებულ დივიდენდებთან დაკავშირებული მოგების გადასახადის ვალდებულება, არსებული ნორმატიული აქტების მიხედვით შესაბამისი პერიოდისთვის გადახდილი მოგების გადასახადის ოდენობით. საქართველოს რეზიდენტ კომპანიებს შორის დივიდენდის განაწილება არ დაიბეგრება მოგების გადასახადით.

2020 და 2019 წლებში მოგების გადასახადის განაკვეთი, გარდა სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდებიდან მიღებული მოგებისა, 15% იყო, გარდა სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდებიდან და საქართველოს ეროვნული ბანკის დეპოზიტებიდან მიღებულ საპროცენტო შემოსავლებისა.

20. ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან

დაკავშირებული მხარეები და ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან ბასს 24 „დაკავშირებული მხარეთა განმარტებითი შენიშვნების“ მიხედვით, არის, როდესაც:

- ა) მხარე პირდაპირ, ან ერთი ან მეტი შუალედური რგოლის საშუალებით, არაპირდაპირ: აკონტროლებს საწარმოს, კონტროლდება საწარმოს მიერ, ან იმყოფება საერთო კონტროლის ქვეშ (ეს მოიცავს სათავო და შვილობილ საწარმოებს); საწარმოში ისეთი წილის მფლობელია, რომ მნიშვნელოვანი გავლენის მოხდენა შეუძლია მასზე; და ერთობლივად აკონტროლებს საწარმოს;
- ბ) მხარე არის საწარმოს, ან მისი სათავო საწარმოს, უმაღლესი ხელმძღვანელობის წევრი;
- გ) მხარე არის (ა) და (ბ) პუნქტებით გათვალისწინებული პიროვნებების ოჯახის წევრი;
- დ) მხარე არის საწარმო, რომელსაც აკონტროლებს, ერთობლივად აკონტროლებს, ან მასზე მნიშვნელოვანი გავლენა აქვს (ბ) და (დ) პუნქტებში განსაზღვრულ რომელიმე პიროვნებას, ან, რომელშიც მნიშვნელოვანი ხმის უფლებით პირდაპირ ან არაპირდაპირ სარგებლობენ ეს პიროვნებები.

დაკავშირებულ მხარეებთან თითოეული შესაძლო კავშირის განხილვისას, ყურადღება უნდა გამახვილდეს ოპერაციის ეკონომიკურ შინაარსზე, და არა მის სამართლებრივ მხარეზე. ბანკისა და მისი დაკავშირებული მხარეების არსებითი ურთიერთობის დეტალები მოცემულია ქვემოთ.

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში ასახული ოპერაციების შედეგები დაკავშირებულ მხარეებთან წარმოადგენილია შემდეგნაირად:

31.12.2020	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული კომპანიები	უმაღლესი ხელმძღვანელობა	აქციონერი
აქტივები			
განთავსებული დეპოზიტები	-	-	4,292,307
გაცემული სესხები	-	35,841	
ვალდებულებები			
ვალდებულებები საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ	2,551,447	-	-
ვალდებულებები კლიენტების მიმართ	-	109,546	-
მიღებული ავანსი	5,840	-	-
31.12.2019		საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული კომპანიები	უმაღლესი ხელმძღვანელობა
აქტივები			
განთავსებული დეპოზიტები		10,522,776	-
გაცემული სესხები		-	42,838
ვალდებულებები			
ვალდებულებები საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ		2,200,857	-
ვალდებულებები კლიენტების მიმართ		-	15,618

20. ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან (გაგრძელება)

სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში ასახული ოპერაციების შედეგები დაკავშირებულ მხარეებთან წარმოადგენილია შემდეგნაირად:

2020	აქციონერი	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული კომპანიები	უმაღლესი ხელმძღვანელობა
საპროცენტო შემოსავალი	-	-	222
უმაღლესი ხელმძღვანელობის სარგებელი	-	-	(749,037)
საპროცენტო ხარჯი	-	(42,686)	-

2019	აქციონერი	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული კომპანიები	უმაღლესი ხელმძღვანელობა
საპროცენტო შემოსავალი	73,368	-	6,121
უმაღლესი ხელმძღვანელობის სარგებელი	-	-	(497,620)
საპროცენტო ხარჯი	(79,633)	(59,000)	-
საგარანტიო ხარჯი	(12,523)	-	-

21. პირობითი ვალდებულებები და აქტივები

იურიდიული საკითხები - 2020 და 2019 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკს არ გააჩნია არსებითი სასამართლო დავები. ხელმძღვანელობა იყენებს შიდა და გარე პროფესიონალების კონსულტაციებს და მიიჩნევს, რომ არ მოხდება არანაირი მატერიალური დანაკარგის წარმოქმნა იურიდიულ საკითხებთან დაკავშირებით, შესაბამისად არანაირი ანარიცხი არ არის შექმნილი სასამართლო დავებთან დაკავშირებით.

გადასახადები - საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობაში შესაძლოა განხორციელდეს სხვადასხვა ინტერპრეტაციები და ცვლილებები. გარდა ამისა, ხელმძღვანელობის საგადასახადო ინტერპრეტაციები შეიძლება განსხვავდებოდეს საგადასახადო ორგანოების ინტერპრეტაციებისაგან, ბანკის ოპერაციები შეიძლება გასაჩივრდეს საგადასახადო ორგანოების მიერ და ბანკს დაეკისროს დამატებითი გადასახადები, საურავები, პროცენტები. ბანკის ხელმძღვანელობას მიაჩნია რომ ყველა გადასახადი გადახდილი აქვს და შესაბამისად, არანაირი ანარიცხი არ წარადგინა ფინანსურ ანგარიშგებაში. საგადასახადო ორგანოებს შეუძლიათ მიმოიხილონ ბანკის ოპერაციები 3 წლის განმავლობაში.

საოპერაციო გარემო - საქართველოს ბაზარზე პოზიციონირება წარმოშობს დამატებით ეკონომიკურ, პოლიტიკურ, სოციალურ, სამართლებრივ და საკანონმდებლო რისკებს უფრო განვითარებულ ბაზართან შედარებით. კანონები და რეგულაციები, საგადასახადო და მარეგულირებელი ჩარჩოები ზეგავლენას ახდენენ საქართველოში ბიზნესის სწრაფ განვითარებაზე. საქართველოს მომავალ ეკონომიკურ კურსზე ზემოქმედებას ახდენს მთავრობის მიერ მიღებული ფისკალური და მონეტარული პოლიტიკა, საკანონმდებლო, მარეგულირებელ და პოლიტიკურ გარემოსთან ერთად.

მმართველობის ანგარიშგება - ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ კანონის მიხედვით (პუნქტი 7) ბანკს აქვს ვალდებულება მოამზადოს და სახელმწიფო მარეგულირებელ ორგანოში წარადგინოს მმართველობის ანგარიშგება, დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნასთან ერთად, არაუგვიანეს საანგარიშგებო პერიოდის მომდევნო წლის 1 ოქტომბრისა. ამ ფინანსური ანგარიშგების გამოქვეყნების თარიღისთვის, კომპანიას არ აქვს შესრულებული აღნიშნული ვალდებულება.

საკრედიტო ხაზთან დაკავშირებული ვალდებულებები და ფინანსური გარანტიები - ამ ინსტრუმენტების მთავარი მიზანია მოთხოვნებისთანვე კლიენტებისთვის სახსრების ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა. ფინანსური გარანტიები წარმოადგენს უპირობო გარანტიას, რომ ბანკი გადაიხდის თანხებს იმ შემთხვევაშიც, თუ კლიენტი ვერ შეასრულებს მესამე მხარეების მიმართ თავის ვალდებულებებს. გარანტიებს ისეთივე საკრედიტო რისკი აქვთ, რაც კრედიტებს.

21. პირობითი ვალდებულებები და აქტივები (გაგრძელება)

კრედიტის უზრუნველყოფის ვალდებულებები წარმოადგენს კრედიტის უზრუნველყოფის ნებართვის გამოუყენებელ ნაწილებს კრედიტების ან გარანტიების სახით. კრედიტის უზრუნველყოფის ვალდებულებების საკრედიტო რისკთან დაკავშირებით, ბანკი პოტენციურად იმყოფება იმ მოცულობით ზარალის რისკის წინაშე, რომელიც მთლიანი გამოუყენებელი ვალდებულებების ტოლია. თუმცა, ზარალის სავარაუდო მოცულობა გამოუყენებელ ვალდებულებებზე ნაკლებია რადგან კრედიტის უზრუნველყოფის უმეტესი ვალდებულებები დამოკიდებულია კლიენტებზე, რომლებიც ინარაჩუნებენ კონკრეტულ საკრედიტო სტანდარტებს. ბანკი აკონტროლებს კრედიტის დაფარვის ვადასთან დაკავშირებულ ვალდებულებებს, რადგან გრძელვადიან ვალდებულებებს ზოგადად უფრო მეტი ხარისხის საკრედიტო რისკი აქვს, ვიდრე მოკლევადიან ვალდებულებებს.

	2020	2019
საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები		
გარანტიები	22,957,729	30,600,269
აუთვისებელი საკრედიტო ხაზის ვალდებულება	2,513,558	1,830,379
პირობით ვალდებულებები (უზრუნველყოფის გამოქვითვამდე)	25,471,287	32,430,648
გამოკლებული – გამოშვებული გარანტიების უზრუნველსაყოფად	954,962	1,738,375
განკუთვნილი ნაღდი ფული (14 შენიშვნა)		
პირობითი ვალდებულებები	24,516,325	30,692,273

22. საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები

საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომ არ მომხდარა მოვლენა, რომელიც უნდა აისახოს ფინანსურ ანგარიშგებაში.

23. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა**23.1 შეფასების და წარსადგენი ვალუტა****ა) შეფასების და წარდგენის ვალუტა**

ფინანსური ანგარიშგებაში ასახული მუხლები წარმოდგენილია იმ ქვეყნის ვალუტაში, სადაც ბანკი ფუნქციონირებს (საოპერაციო ვალუტა). ამგვარად, მოცემული წარმოდგენილია ლარში, რომელიც ბანკის ფუნქციონალური და წარსადგენი ვალუტაა.

ბ) უცხოური ვალუტის კონვერტაცია

უცხოურ ვალუტაში ასახული მონეტარული აქტივები და ვალდებულებები გადაიანგარიშება საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი ვალუტის გაცვლის ოფიციალური კურსის შესაბამისად, წლის ბოლოსათვის. კონვერტაციის დროს წარმოშობილი კურსთაშორის სხვაობები აისახება მოგებისა და ზარალის ანგარიშებზე. უცხოურ ვალუტაში გამოხატული შედეგები აღირიცხება ოპერაციის განხორციელების დღეს არსებული გაცვლის კურსის შესაბამისად. უცხოურ ვალუტაში არსებული არამონეტარული მუხლები შეფასებულია ოპერაციის დღის კურსით.

მონეტარული მუხლების კონვერტაციის დროს წარმოშობილი კურსთაშორის სხვაობები აისახება მოგებისა და ზარალის მუხლში „საკურსო სხვაობიდან მიღებული მოგება, წმინდა“.

უცხოურ ვალუტაში არსებული ნაშთების კონვერტაციისთვის გამოყენებული ბოლო გაცვლითი კურსი იყო შემდეგი:

	საქართველოს ეროვნული ბანკის ოფიციალური გაცვლითი კურსი	
	აშშ დოლარი	ევრო
კურსი 2020 წლის 31 დეკემბრისთვის	3.2766	4.0233
კურსი 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის	2.8677	3.2095

23. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

23.2 ფინანსური ინსტრუმენტები

ფინანსური აქტივები

თავდაპირველი აღიარება

ფინანსური აქტივები საწყისი აღიარებისას შეფასებულია რეალური ღირებულებით დამატებული გარიგების ის დანახარჯები, რომლებიც უშუალოდ დაკავშირებულია ფინანსური აქტივის შეძენასთან ან გამოშვებასთან.

ფინანსური აქტივები - კლასიფიკაცია და შემდგომი შეფასება

ბანკი ფინანსურ აქტივებს აკლასიფიცირებს ბიზნესმოდელის შესაბამისად, ერთ-ერთი კატეგორიით შემდეგი სამი კატეგორიიდან:

- ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივი;
- რეალური ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივი, ცვლილებების მოგებაში ან ზარალში ასახვით;
- რეალური ღირებულებით შეფასებული, ცვლილებების სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით.

ფინანსური ინსტრუმენტების კლასიფიკაცია დამოკიდებულია მათ სახელშეკრულებო პირობებზე და ამ ინსტრუმენტების მართვის ბიზნესმოდელზე. ბანკმა ყველა აქტივი დააკლასიფიცირა შემდეგ კატეგორიად „ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივი“.

ბანკი მხოლოდ მაშინ აფასებს ამორტიზებული ღირებულებით მოთხოვნებს საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ, მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებს და სხვა ფინანსურ აქტივებს, თუ ორივე პირობა დაკმაყოფილებულია:

- ფინანსური აქტივი იმართება ისეთი ბიზნესმოდელით, რომლის მიზანიც არის ფინანსური აქტივების ფლობა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მისაღებად;
- ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტული თარიღებით წარმოქმნის ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და ძირითადი თანხის დარჩენილ ნაშთზე დარიცხული პროცენტის გადახდებს (SPPI);

ბიზნესმოდელის შეფასება

ბანკი თავის ბიზნესმოდელს იმ დონეზე განსაზღვრავს, რომ საუკეთესოდ ასახავს იმას, თუ როგორ მართავს ის ფინანსური აქტივების ჯგუფებს თავისი ბიზნესამოცანების მისაღწევად. ბანკის ბიზნესმოდელი თითოეული ინსტრუმენტისთვის კი არ ფასდება, არამედ უფრო მაღალ, აგრეგირებული პორტფელების, დონეზე და ეყრდნობა ისეთ დაკვირვებად (ემპირიულ) ფაქტორებს, როგორიც არის, მაგალითად:

- როგორ ხდება ბიზნესმოდელის ეფექტურობისა და ამ ბიზნესმოდელის ფარგლებში არსებული ფინანსური აქტივების შეფასება და ანგარიშგება საწარმოს ხელმძღვანელობის ზედა რგოლისთვის;
- რისკები, რომლებიც მოქმედებს ბიზნესმოდელის ეფექტურობაზე (და ამ ბიზნესმოდელის ფარგლებში არსებულ ფინანსურ აქტივებზე) და, კერძოდ, როგორ იმართება ეს რისკები;
- როგორ ხდება ბიზნესის ხელმძღვანელების ანაზღაურება (მაგალითად, ანაზღაურება ეყრდნობა თუ არა მართული აქტივების სამართლიან ღირებულებას ან ამოღებულ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებს);
- ბანკის შეფასების მნიშვნელოვანი ასპექტებია ასევე გაყიდვების მოსალოდნელი სიხშირე, ოდენობა და დრო.

ბიზნესმოდელის შეფასება ეყრდნობა გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელ სცენარებს, „ყველაზე უარესი“ ან „სტრესული შემთხვევების“ სცენარების გათვალისწინების გარეშე. თუ თავდაპირველი აღიარების შემდეგ ფულადი ნაკადების რეალიზაცია ბანკის თავდაპირველი მოლოდინისგან განსხვავებულად ხდება, ბანკი ამ ბიზნესმოდელის დანარჩენი ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციას კი არ ცვლის, არამედ ამ ინფორმაციას ითვალისწინებს მომავალში ახლად წარმოქმნილი ან ახლად შესყიდული ფინანსური აქტივების ეფასებისას.

SPPI ტესტირება

კლასიფიკაციის პროცესის მეორე საფეხურზე ბანკი აფასებს ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობებს, რათა დაადგინოს, აკმაყოფილებს თუ არა ისინი მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდების ტესტირებას. „ძირითადი თანხა“ ტესტირების მიზნებისთვის განსაზღვრება როგორც ფინანსური ინსტრუმენტის სამართლიანი ღირებულება თავდაპირველი აღიარებისას და შეიძლება შეიცვალოს ფინანსური აქტივის სასარგებლო გამოყენების ვადის განმავლობაში (მაგალითად, თუ მოხდა ძირითადი თანხის დაფარვა ან პრემიის/დისკონტის ამორტიზაცია).

23. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

პროცენტის ყველაზე მნიშვნელოვანი ელემენტები საკრედიტო ხელშეკრულებებში, როგორც წესი, არის ფულის დროითი ღირებულების ანაზღაურება და საკრედიტო რისკი. მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდების შესაფასებლად ბანკი ეყრდნობა განსჯას და ითვალისწინებს ისეთ მნიშვნელოვან ფაქტორებს, როგორებიცაა ვალუტა, რომელშიც გამოხატულია ფინანსური აქტივი და პერიოდი, რომლისთვისაც დადგენილია საპროცენტო განაკვეთი.

ამისგან განსხვავებით, სახელშეკრულებო პირობები, რომლებიც ითვალისწინებს არაარსებითზე მეტ რისკს ან სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ცვალებადობას, რომლებიც არ უკავშირდება ძირითად სახელშეკრულებო გარიგებას, არ წარმოქმნის ისეთ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებს, რომლებიც მხოლოდ ძირითადი თანხის და დაუფარავ ბალანსზე დარიცხული პროცენტის გადახდას წარმოადგენს. ასეთ შემთხვევებში ფინანსური აქტივი უნდა შეფასდეს სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

ფინანსური აქტივები - რეკლასიფიკაცია

ფინანსური ინსტრუმენტები რეკლასიფიცირდება მხოლოდ მაშინ, როდესაც პორტფელის მართვის ბიზნეს-მოდელი მთლიანობაში იცვლება. რეკლასიფიკაციას აქვს სამომავლო ეფექტი და იწყება პირველი საანგარიშო პერიოდის დასაწყისში, ბიზნეს-მოდელის ცვლილების შემდეგ. ბანკმა არ შეცვალა თავისი ბიზნეს-მოდელი მიმდინარე და შესადარის პერიოდში და არ განახორციელა არანაირი რეკლასიფიკაცია.

გაუფასურება

საკრედიტო ზარალის რეზერვი ECL-თვის (მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი). ბანკი, საპროგნოზო ინფორმაციის საფუძველზე, აფასებს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს ECL ინსტრუმენტებისთვის, რომლებიც შეფასებულია ამორტიზირებული ღირებულებით (AC) და სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში (FVOCI) და რისკებისთვის, რომლებიც წარმოიშობა სასესხო ვალდებულებებიდან და ფინანსური გარანტიის კონტრაქტებიდან. ბანკი აფასებს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს (ECL) და აღიარებს საკრედიტო ზარალის რეზერვს თითოეული ანგარიშგების თარიღისთვის. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის (ECL) შეფასება ასახავს: (i) მიუკერძოებელ და ალბათობებით შეწონილ თანხას, რომელიც განისაზღვრება შესაძლო შედეგების შეფასებით, (ii) ფულის დროით ღირებულებას და (iii) ყველა გონივრულ და ღირებულ ინფორმაციას, რომელიც ხელმისაწვდომია მიზანშეუწონელი დანახარჯებისა ან ძალისხმევის გარეშე, თითოეული ანგარიშგების პერიოდის ბოლოს, გასული მოვლენების, არსებული პირობების და მომავალი პირობების პროგნოზების შესახებ.

ბანკი იყენებს გაუფასურების სამ საფეხურიან მოდელს, რომელიც ეფუძნება კრედიტის ხარისხის ცვლილებებს თავდაპირველი აღიარების შემდეგ:

საფეხური 1: ფინანსური ინსტრუმენტი, რომელიც არ არის გაუფასურებული (საკრედიტო თვალსაზრისით) თავდაპირველი აღიარებისას, კლასიფიცირებულია 1 საფეხურზე. ფინანსურ აქტივებს 1 საფეხურზე გააჩნიათ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (ECL), რომელიც შეფასებულია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ვადის იმ ნაწილის ტოლი მოცულობით, რომელიც მიიღება დეფოლტის მოვლენებიდან, რომლებიც შესაძლოა მოხდეს მომდევნო 12 თვის განმავლობაში ან ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ დაფარვის ვადამდე, თუ აღნიშნული ვადა უფრო მოკლეა („12 თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი“).

საფეხური 2: თუ ბანკი დაადგენს საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან ზრდას (“SICR”) თავდაპირველი აღიარებიდან, აქტივი გადავა 2 საფეხურზე და მისი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (ECL) შეფასდება ECL-ს მოქმედების ვადის (არსებობის) საფუძველზე (“ECL მოქმედების /არსებობის ვადა“). იმ შემთხვევაში, თუ საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა (“SICR”) აღარ აღინიშნება, ინსტრუმენტი გადავა უკან 1-ელ საფეხურზე.

საფეხური 3: საკრედიტო თვალსაზრისით გაუფასურებული აქტივები გადადის მე-3 საფეხურზე და აღიარებულია ECL მოქმედების /არსებობის ვადის რეზერვი. ბანკის მიერ საკრედიტო თვალსაზრისით გაუფასურებული აქტივებისა და დეფოლტის განსაზღვრება ეფუძნება ერთი ან მეტი ზარალის შემთხვევის დადგომას, რომელიც აღწერილია მე-4 შენიშვნაში.

მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში (ECL) ცვლილება აღიარებულია მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში შესაბამისი რეზერვით, რომელიც წარმოდგენილია, როგორც ფინანსური აქტივის საბალანსო ღირებულების შემცირება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში. ფინანსურ გარანტიებთან დაკავშირებით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი წარმოდგენილია, როგორც ვალდებულება ვალდებულებების და ხარჯების რეზერვებში.

23. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები - აღიარების გაუქმება და მოდიფიკაცია

ბანკი აუქმებს ფინანსური აქტივების აღიარებას, როცა (ა) აქტივები გამოსყიდულია ან აქტივებიდან ფულად ნაკადებზე უფლებები სხვაგვარად შეწყდება, ან (ბ) ბანკმა გადასცა ფინანსური აქტივებიდან ფულად ნაკადებზე უფლებები ან შევიდა საკვალიფიკაციო გამტარ გარიგებაში, რომლის დროსაც (i) ასევე განახორციელა აქტივების მფლობელობით გამოწვეული არსებითად ყველა რისკისა და სარგებელის გადაცემა ან (ii) არ განახორციელა მფლობელობასთან დაკავშირებული არსებითად ყველა რისკისა და სარგებლის არც გადაცემა და არც შენარჩუნება, გარდა კონტროლის უფლების შენარჩუნებისა. კონტროლის უფლების შენარჩუნება ხდება, თუ კონტრაგენტს არ აქვს პრაქტიკული შესაძლებლობა მიიღოს აქტივი მთლიანად კავშირში არ მყოფ მესამე მხარეს გაყიდვებზე დამატებითი შეზღუდვების დაწესების გარეშე.

ბანკი პერიოდულად გადახედავს ან სხვაგვარად ახდენს ფინანსური აქტივების სახელშეკრულებო პირობების მოდიფიცირებას. ბანკი აფასებს არის თუ არა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მოდიფიკაცია არსებითი, შემდეგი (და არა მხოლოდ) ფაქტორების გათვალისწინებით: საპროცენტო განაკვეთის ცვლილება საბაზრო პირობების ცვლილებების გამო, ცვლილება სავალუტო დენომინაციაში; ორი ან მეტი სესხის გაერთიანება ერთ სესხში; კონტრაგენტის ცვლილება; განრიგის არმქონე სესხი შეიცვალა განრიგის სესხით და პირიქით.

ქვემოთ მოცემული შიდა ფარგლებში შემუშავებული მეთოდოლოგიის საფუძველზე, არსებობს რამდენიმე კონკრეტული ხარისხობრივი ფაქტორი, რომელიც იწვევს აქტივის აღიარების შეწყვეტას შემდგომი რაოდენობრივი ტესტირების ჩატარების საჭიროების გარეშე. ხარისხობრივი კრიტერიუმები წარმოდგენილია ქვემოთ ჩამონათვალში:

- სახელშეკრულებო ვალუტის შეცვლა;
- ორი ან მეტი სესხის ერთ სესხში გაერთიანება;
- კონტრაგენტის შეცვლა;
- განრიგის არმქონე სესხის შეიცვალა განრიგის სესხით და პირიქით;
- საპროცენტო განაკვეთის ცვლილება საბაზრო პირობების ცვლილებების გამო;

ბანკი ადარებს თავდაპირველ და მოსალოდნელ ფულად ნაკადებს აქტივებთან იმის დასადგენად არის თუ არა აქტივის რისკი და სარგებელი არსებითად განსხვავებული სახელშეკრულებო მოდიფიკაციების შედეგად. უნდა შეფასდეს არის თუ არა ცვლილება სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებში მნიშვნელოვანი (მნიშვნელობა განისაზღვრება 10% ცვლილებით). თუ ტესტის შედეგები აღემატება 10%-იან ზღვარს, სესხის აღიარება უნდა შეწყდეს, ვინაიდან თუ ტესტი ჩატარდა და შედეგი ტოლია ან ნაკლებია 10%-ზე, ფინანსური აქტივი შეიძლება შეფასდეს, როგორც მოდიფიცირებული.

თუ რისკები და სარგებელი არ იცვლება, მოდიფიცირებული აქტივი არსებითად (10% ტესტი) არ განსხვავდება თავდაპირველი აქტივისგან და მოდიფიკაცია არ განაპირობებს აღიარების შეწყვეტას. ბანკი ხელახლა გამოთვლის საბალანსო ღირებულებას მოდიფიცირებული სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების დისკონტირებით თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით ან შესაბამის შემთხვევაში კორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით და აღიარებს მოდიფიცირების მოგებას ან ზარალს მოგებაში ან ზარალში. მოდიფიცირებული ფინანსური აქტივის საბალანსო ღირებულება კორექტირდება ნებისმიერი გაწეული ხარჯის ან გადახდილი მოსაკრებელის გათვალისწინებით, რომლებიც ამორტიზირებულია მოდიფიცირებული ფინანსური აქტივის მოქმედების დანარჩენ ვადაში.

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ურთიერთგადაფარვა

ბანკი ფინანსურ აქტივებსა და ვალდებულებებს ანეტებს მაშინ, როდესაც ურთიერთჩათვლა იურიდიულად არ არის შეზღუდული და ბანკი გეგმავს ანგარიშწორებას ნეტო საფუძველზე ან ფინანსური აქტივის მიღებას და ვალდებულების დაფარვას გეგმავს ერთგვაროვნად.

ფინანსური ვალდებულებები

ბანკს ყველა ფინანსური ვალდებულება დაკლასიფიცირებული აქვს „სხვა ფინანსური ვალდებულებების“ კატეგორიაში. სხვა ფინანსური ვალდებულებები მოიცავს: ვალდებულებებს საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ, ვალდებულებებს კლიენტების მიმართ, საიჯარო ვალდებულებებს და სხვა ვალდებულებებს.

23. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

სხვა ფინანსური ვალდებულებები საწყისი აღიარებისას შეფასებულია რეალური ღირებულებით დამატებული გარიგების ის დანახარჯები, რომლებიც უშუალოდ დაკავშირებულია ფინანსური ვალდებულებების გამოშვებასთან. მსგავსი პროცენტის მატარებელი ვალდებულებები შემდგომში აღრიცხულია ამორტიზებული ღირებულებით ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით, რომელიც უზრუნველყოფს მუდმივი განაკვეთით ფინანსური ვალდებულების საბალანსო ღირებულებაზე საპროცენტო ხარჯის დარიცხვას. ნებისმიერი ფინანსური ვალდებულებისთვის საპროცენტო ხარჯი მოიცავს საწყის გარიგების ხარჯებს და ნებისმიერ დამატებით გადასახდელს ვალდებულების გამოსყიდვისთვის.

23.3 ფული და ფულის ეკვივალენტები

ფული და ფულის ეკვივალენტები არის აქტივები, რომლებიც იოლად კონვერტირდება არსებულ ვალუტებს შორის და რომლებიც ექვემდებარება ღირებულების ცვლილების უმნიშვნელო რისკს. ფული და ფულის ეკვივალენტები მოიცავს სალაროში ფულადი სახსრების ნაშთს, საქართველოს ეროვნული ბანკიდან (სებ) მისაღებ სახსრებს სავალდებულო რეზერვების გამოკლებით, რომლებიც თავისუფალნი არიან საკონტრაქტო ვალდებულებებისგან. სამ თვეზე მეტი პერიოდით დაბანდებული სახსრები არ შედის ფულსა და ფულის ეკვივალენტებში.

23.4 სავალდებულო ფულადი სახსრები საქართველოს ეროვნულ ბანკში.

სავალდებულო ფულადი სახსრები საქართველოს ეროვნულ ბანკში აღირიცხება ამორტიზირებული ღირებულებით და წარმოადგენს სავალდებულო სარეზერვო დეპოზიტებს, რომლებიც არ გამოიყენება ბანკის ყოველდღიური ოპერაციების დასაფინანსებლად და ამიტომ ფულადი ნაკადების ანგარიშგების მიზნებისთვის, არ ითვლება ფულისა და ფულის ეკვივალენტების ნაწილად.

23.5 საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

ბიზნეს-მოდელის და ფულადი ნაკადების მახასიათებლების საფუძველზე, ბანკი ახდენს ინვესტიციების კლასიფიკაციას სავალო ფასიანი ქაღალდებში, როგორც შეფასებული ამორტიზირებული ღირებულებით, FVOCI-ით ან FVTPL-ით. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები შეფასებულია ამორტიზირებული ღირებულებით იმ შემთხვევაში, თუ ისინი ფლობილია სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ამოსაღებად და ეს ფულადი ნაკადები წარმოადგენს SPPI, და თუ ისინი ნებაყოფლობით არ არის განსაზღვრული სამართლიანი ღირებულებით მოგება-ზარალში (FVTPL) სააღრიცხვო შეუსაბამობის მნიშვნელოვნად შემცირების მიზნით. ბანკი ფლობს მხოლოდ ისეთ საინვესტიციო ფასიან ქაღალდებს, რომლის ფლობასაც ბანკი დროის გარკვეული პერიოდით აპირებს და რომლებიც შეფასებულია ამორტიზებული ღირებულებით.

23.6 ფინანსური გარანტიები

ფინანსური გარანტიები მოითხოვს, ბანკმა განახორციელოს კონკრეტული გადახდები გარანტიის მფლობელისთვის იმ ზარალის ასანაზღაურებლად, რომელიც მიადგა მას იმის გამო, რომ კონკრეტულმა მოვალემ არ განახორციელა გადახდები სავალო ინსტრუმენტის თავდაპირველი ან მოდიფიცირებული პირობების შესაბამისად. ფინანსური გარანტიები თავდაპირველად აღიარებულია მათი სამართლიანი ღირებულებით, რომელიც ჩვეულებრივ დასტურდება მიღებული საკომისიო თანხებით. ეს თანხა ამორტიზდება გარანტიის პერიოდში წრფივი მეთოდით. თითოეული საანგარიშო პერიოდის ბოლოს, აღნიშნული გარანტიები ფასდება შემდეგ ორ სიდიდეს შორის უდიდესით: (i) ზარალის რეზერვის თანხა, მოსალოდნელი ზარალის მოდელის საფუძველზე განსაზღვრული გარანტირებული რისკისთვის, და (ii) არაამორტიზირებული ნაშთი თავდაპირველი აღიარებისას.

23.7 გადასახადით დაბეგრვა

მიმდინარე მოგების გადასახადი გამოიანგარიშება საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად და წარმოადგენს მიმდინარე და გადავადებული საგადასახადო ხარჯების ჯამს. გადავადებული აქტივებისა და ვალდებულებების დაანგარიშება მიმდინარე სხვაობებთან მიმართებაში ხდება ვალდებულებების აღრიცხვის მეთოდით.

გადავადებული მოგების გადასახადები გათვალისწინებულია ყველა დროებით სხვაობაზე, რომელიც წარმოიშობა აქტივებისა და ვალდებულებების საგადასახადო დასაბეგრ საფუძველსა და მათ საბალანსო თანხებს შორის ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისათვის, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც გადავადებული მოგების გადასახადი წარმოიშობა გუდვილის პირველადი აღიარებიდან ან აქტივისა და ვალდებულებებიდან იმ გარიგებაში, რომელიც არ არის საწარმოთა გაერთიანება და ოპერაციის თარიღისათვის გავლენას არ იქონიებს სააღრიცხვო მოგებასა თუ საგადასახადო მოგება-ზარალზე.

23. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

გადავადებული საგადასახადო აქტივი აღირიცხება მხოლოდ მაშინ, როდესაც მოსალოდნელია დასაბეგრი მოგების მიღება, საიდანაც შესაძლებელი იქნება გამოსაქვითი დროებითი სხვაობების გაქვითვა. გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები აღირიცხება საგადასახადო განაკვეთებით, რომელთა გამოყენებაც მოსალოდნელია აქტივის რეალიზაციისა და ვალდებულების დაფარვის პერიოდში იმ განაკვეთებზე დაყრდნობით, რომლებიც მოქმედებდა ან არსებობდა ამოქმედებული იყო ანგარიშგების დღეს.

საქართველოში აგრეთვე მოქმედებს სხვადასხვა საოპერაციო გადასახადი, რომლებიც გავლენას ახდენს ბანკის საქმიანობაზე. ეს გადასახადები აღრიცხულია საერთო და ადმინისტრაციულ ხარჯებში.

23.8 ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებები აღირიცხება თვითღირებულებით, რასაც აკლდება დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურების ზარალი.

მიწა არ იცვითება. ცვეთის გამოთვლა წარმოებს იმგვარად, რომ განხორციელდეს აქტივის თვითღირებულებასა და ნარჩენ ღირებულებას შორის სხვაობის ჩამოწერა, მისი სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში:

დასახელება	სასარგებლო მომსახურების ვადები
შენობები	50
კომპიუტერები და საოფისე აღჭურვილობა	4
ავტო	6
იჯარით აღებული ქონების კეთლმოწყობა	5
სხვა	4-5

თითოეული საანგარიშო პერიოდის ბოლოს ხდება სასარგებლო მომსახურების ვადის გადახედვა და ნებისმიერი ცვლილება აღირიცხება პერსპექტიულად. ჩამოწერის შედეგი აღიარდება მოგება - ზარალში.

23.9 არამატერიალური აქტივები

ბანკის ყველა არამატერიალურ აქტივს აქვს განსაზღვრული ექსპლუატაციის ვადა და ძირითადად მოიცავს კაპიტალიზებულ კომპიუტერულ პროგრამულ უზრუნველყოფასა და ლიცენზიებს. შეძენილი არამატერიალური აქტივები აღირიცხება თვითღირებულებით, რასაც აკლდება დაგროვილი ამორტიზაცია და გაუფასურების ზარალი. თითოეული საანგარიშო პერიოდის ბოლოს ხდება სასარგებლო მომსახურების ვადის გადახედვა და შეცვლა საჭიროების შემთხვევაში. არამატერიალური აქტივების სასარგებლო მომსახურების ვადა არის 10 წელი.

23.10 ვალდებულებების საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ

საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ დავალიანებები წარმოიქმნება, როცა ფული ან სხვა აქტივები გადაეცემა ბანკს სხვა ბანკების მიერ. ვალდებულება წარმოადგენს არაწარმოებულ ფინანსურ ვალდებულებას და აღირიცხება ამორტიზებული ღირებულებით.

23.11 კლიენტის ანგარიშები

კლიენტის ანგარიშები არის ფიზიკური პირების ან კორპორატიული კლიენტების მიმართ არაწარმოებული ვალდებულებები და აღირიცხება ამორტიზებული ღირებულებით.

23.12 სააქციო კაპიტალი

ჩვეულებრივი აქციები გასათვალისწინებელი დივიდენდებით კლასიფიცირებულია როგორც კაპიტალი. დამატებითი ხარჯი, რომლებიც პირდაპირ უკავშირდება ახალი აქციების გამოშვებას ნაჩვენებია კაპიტალში როგორც შემოსავალიდან დაქვითვა, გადასახადის გარეშე.

23.13 დივიდენდები

დივიდენდები დაფიქსირებულია კაპიტალში იმ პერიოდში, რომელშიც ისინი გამოცხადებულია. საანგარიშგებო პერიოდის დასრულებისა და ფინანსურ ანგარიშგებებში წარმოდგენის შემდეგ გამოცხადებული ნებისმიერი დივიდენდი, წარმოდგენილია საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენების შენიშვნები.

23. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

23.14 შემოსავლისა და ხარჯის აღიარება

ბანკი გამოითვლის საპროცენტო შემოსავალს სავალო ფინანსურ აქტივებზე, რომლებიც ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით, ფინანსური აქტივების (გარდა გაუფასურებული საკრედიტო აქტივებისა) საერთო საბალანსო ღირებულებაზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი არის განაკვეთი, რომელიც მომავალში მოსალოდნელი გადახდილი და მიღებული ფულადი სახსრების ზუსტ დისკონტირებას ახდენს ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელ ვადაზე ან, როცა შესაძლებელია, უფრო ხანმოკლე პერიოდზე, ფინანსური აქტივის ან ფინანსური ვალდებულების წმინდა საბალანსო ღირებულებამდე. გაანგარიშება ითვალისწინებს ფინანსური ინსტრუმენტის ყველა საკონტრაქტო პირობას (მაგალითად წინასწარი გადახდის შესაძლებლობას) და მოიცავს ნებისმიერ საკომისიო თანხას და დამატებით ხარჯს, რომელიც პირდაპირ განეკუთვნება ინსტრუმენტს და წარმოადგენს ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის განუყოფელ ნაწილს, გარდა სამომავლო საკრედიტო ზარალისა. ფინანსური აქტივისა თუ ფინანსური ვალდებულების საბალანსო ღირებულება კორექტირდება თუ ბანკი გადახედავს მის მიერ დასაფარი თუ მისაღები სავარაუდო თანხების შეფასებას. კორექტირებული საბალანსო ღირებულება გამოითვლება თავდაპირველ ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთზე დაყრდნობით და ცვლილება საბალანსო ღირებულებაში აღირიცხება საპროცენტო შემოსავლად ან ხარჯად.

როდესაც ფინანსური აქტივი უფასურდება, ბანკი გამოითვლის საპროცენტო შემოსავალს ფინანსური აქტივის წმინდა ამორტიზებულ ღირებულებაზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. თუ ფინანსური აქტივები გამოსწორდა და აღარ არის გაუფასურებული, მაშინ ბანკი უბრუნდება საპროცენტო შემოსავლის გამოთვლას ბრუტო საფუძველზე.

შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული ფინანსური აქტივების შემთხვევაში, ბანკი საპროცენტო შემოსავალს გამოითვლის საკრედიტო რისკის მიხედვით დაკორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მიღებით და ამ განაკვეთის გამოყენებით აქტივის ამორტიზებულ ღირებულებაზე. საკრედიტო რისკის მიხედვით დაკორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი არის საპროცენტო განაკვეთი, რომელიც, თავდაპირველი აღიარებისას, ახდენს მოსალოდნელი სამომავლო ფულადი ნაკადების (საკრედიტო ზარალის ჩათვლით) დისკონტირებას შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული აქტივების ამორტიზებულ ღირებულებამდე.

საკომისიო შემოსავლები

ბანკი იღებს საკომისიო შემოსავლებს მომხმარებლებისთვის გაწეული სხვადასხვა სახის მომსახურების სანაცვლოდ. საკომისიო შემოსავალი შესაძლოა დაიყოს შემდეგ კატეგორიებად:

- დროთა განმავლობაში გაწეული მომსახურებისთვის მიღებული საკომისიო შემოსავალი

დროთა განმავლობაში გაწეული მომსახურებისთვის მიღებული შემოსავალი დაირიცხება პერიოდის განმავლობაში, შესაბამისი ვალდებულებების შესრულებისთანავე.

- დროის გარკვეულ მომენტში მიღებული საკომისიო შემოსავალი

ანგარიშსწორების, ფულადი გზავნილების, ქვითრების გადახდების და საკასო ოპერაციებიდან მიღებული საკომისიოს აღიარება ხდება შესაბამისი ოპერაციის დასრულებისთანავე. თითოეული ოპერაცია აღირიცხება, როგორც ცალკე შესასრულებელი სახელშეკრულებო მოვალეობა.

23.15 პირობითი აქტივები და ვალდებულებები, ანარიცხები

პირობითი ვალდებულებები არ აისახება ფინანსურ ანგარიშგებაში, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც მოსალოდნელია ეკონომიკური სარგებლის გასვლა ბანკიდან და შესაძლებელია ამ ვალდებულების საიმედოდ შეფასება.

ფინანსურ ანგარიშგებაში არ აისახება პირობითი აქტივები. მაგრამ ისეთი ფინანსური აქტივების შესახებ ინფორმაცია, რომლებთან დაკავშირებული ეკონომიკური სარგებლის შემოსვლა ბანკში მოსალოდნელია - აისახება განმარტებით შენიშვნებში. იმ შემთხვევაში, თუ ბანკს აქვს რწმუნება, რომ ეკონომიკური სარგებელი შემოვა ბანკში, მაშინ მასთან დაკავშირებული აქტივი და შემოსავალი აისახება იმ პერიოდის ფინანსურ ანგარიშგებაში, როდესაც ადგილი ჰქონდა შეფასების ცვლილებას.

ანარიცხი წარმოადგენს ვალდებულებას, რომელიც დაკავშირებულია რაოდენობრივ და დროით განუსაზღვრელობებთან. ბანკში ანარიცხი აღიარდება, როდესაც ბანკს აქვს მიმდინარე მოვალეობა (იურიდიული ან კონსტრუქციული), რომელიც წარმოიქმნება წარსული მოვლენის შედეგად და სავარაუდოა, რომ მოვალეობის დასაფარად საჭირო იქნება ეკონომიკურ სარგებელში განივთებული რესურსების გასვლა; და შესაძლებელია მოვალეობის თანხის საიმედოდ შეფასება.

23. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

23.16 იჯარა

ბანკი როგორც მოიჯარე

იჯარის იდენტიფიკაცია

ხელშეკრულების დაწყებისას ბანკმა უნდა შეაფასოს, მთლიანად ხელშეკრულება არის თუ არა იჯარა, ან შეიცავს თუ არა იჯარას. ხელშეკრულება არის საიჯარო ხელშეკრულება, ან შეიცავს იჯარას, თუ ხელშეკრულების მეშვეობით ხდება იდენტიფიცირებული აქტივის კონტროლის უფლების გადაცემა გარკვეული პერიოდის განმავლობაში, ანაზღაურების მიღების სანაცვლოდ. იმის დასადგენად, ესა თუ ის ხელშეკრულება გადასცემს თუ არა მომხმარებელს იდენტიფიცირებული აქტივის გამოყენების კონტროლის უფლებას გარკვეული პერიოდის განმავლობაში, ბანკმა უნდა შეაფასოს, გამოყენების პერიოდის განმავლობაში მომხმარებელს გააჩნია თუ არა შემდეგი ორივე უფლება:

- ხელშეკრულებაში იდენტიფიცირებული აქტივიდან პრაქტიკულად მთლიანი სარგებლის მიღების უფლება და
- იდენტიფიცირებული აქტივის გამოყენების წესის განსაზღვრის უფლება

საწყისი აღიარება

იჯარის ვადის დაწყების თარიღისთვის, ბანკი აღიარებს აქტივის გამოყენების უფლებას და საიჯარო ვალდებულებას, გარდა:

- იჯარისა, რომლის საიჯარო აქტივს დაბალი ღირებულება აქვს და
- იჯარისა, რომლის ვადა 12 თვეზე ნაკლებია.

იჯარა ბანკის ფინანსურ ანგარიშგებაში აღიარდება როგორც:

- აქტივი, რომელიც წარმოადგენს იჯარის ვადის განმავლობაში, იჯარის ობიექტის გამოყენების უფლებას და
- ვალდებულება საიჯარო გადასახდელების ანაზღაურებისთვის.

იჯარის ვადის დაწყების თარიღისთვის, მოიჯარემ საიჯარო ვალდებულება უნდა შეაფასოს იმ საიჯარო გადახდების დღევანდელი ღირებულების მიხედვით, რომლებიც ამ თარიღისთვის განხორციელებული არ არის. საიჯარო გადახდების დისკონტირება უნდა განხორციელდეს იჯარაში ნაგულისხმევი საპროცენტო განაკვეთით, თუ ამ განაკვეთის განსაზღვრა ადვილად არის შესაძლებელი. თუ ეს შეუძლებელია, გამოიყენება იჯარის ვადის დაწყების თარიღისთვის განსაზღვრული მოიჯარის ზღვრული სასესხო განაკვეთი. საიჯარო ვალდებულების შეფასებაში ცვლადი საიჯარო გადახდები მონაწილეობს იმ მოცულობით, რა მოცულობითაც დამოკიდებულია ინდექსზე ან განაკვეთზე. ცვლადი საიჯარო გადახდები თავდაპირველად ფასდება იჯარის ვადის დაწყების თარიღის მდგომარეობით ამ ინდექსის ან განაკვეთის გამოყენებით. სხვა ცვლადი საიჯარო გადახდები აღიარდება იმ პერიოდის ხარჯად, რომელსაც ისინი მიეკუთვნება.

იჯარის ვადის დაწყების თარიღისთვის, ბანკის ვალდებულება საიჯარო გადასახდელების ანაზღაურებისთვის უნდა მოიცავდეს:

- თანხებს, რომელთა გადახდა მოსალოდნელია ნარჩენი ღირებულების გარანტიების მიხედვით;
- შესყიდვის არჩევანის უფლების ფასს, თუ საკმარისად სარწმუნოა, რომ მოიჯარე გამოიყენებს ამ უფლებას;
- იჯარის ვადამდე შეწყვეტისთვის ჯარიმებს, თუ იჯარის ვადა ასახავს მოიჯარის მიერ იჯარის ვადამდე შეწყვეტის არჩევანის უფლების გამოყენებას;

იჯარის ვადის დაწყების თარიღისთვის ბანკმა აქტივის გამოყენების უფლება თვითღირებულებით უნდა შეაფასოს. აქტივის გამოყენების უფლების თვითღირებულება უნდა მოიცავდეს:

- საიჯარო ვალდებულების თავდაპირველ შეფასებას,
- საიჯარო გადახდებს, რომლებიც უკვე განხორციელებულია იჯარის ვადის დაწყების თარიღისთვის, ან ამ თარიღამდე, მიღებული წამახალისებელი საიჯარო გადახდების გამოკლებით;
- მოიჯარის მიერ გაწეულ თავდაპირველ პირდაპირ დანახარჯებს; და
- იმ დანახარჯების შეფასებას, რომლებსაც მოიჯარე გასწევს საიჯარო აქტივის დემონტაჟისა და ლიკვიდაციის დროს, იმ ადგილის აღსადგენად, სადაც განთავსებულია აქტივი, ან საიჯარო აქტივის აღსადგენად ისეთ მდგომარეობაში მოყვანის მიზნით, რაც მოითხოვება საიჯარო ხელშეკრულების პირობებით.

23. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

შემდგომი შეფასება

იჯარის ვადის დაწყების თარიღის შემდეგ საიჯარო ვალდებულება იზრდება პროცენტის ასახვით და მცირდება განხორციელებული საიჯარო გადახდებით. აქტივის გამოყენების უფლება მცირდება დაგროვილი ცვეთით და დაგროვილი გაუფასურების გამოკლებით. თუ საიჯარო ხელშეკრულების თანახმად საიჯარო აქტივზე საკუთრების უფლება იჯარის ვადის დასრულებისას მოიჯარეს გადაეცემა, ან აქტივის გამოყენების უფლების თვითღირებულება ასახავს მოიჯარის განზრახვას, რომ ის გამოიყენებს აქტივის შესყიდვის არჩევანის უფლებას, აქტივს ცვეთა უნდა დაერიცხოს იჯარის ვადის დაწყების თარიღიდან საიჯარო აქტივის სასარგებლო მომსახურების ვადის დასრულებამდე. სხვა შემთხვევაში, აქტივის გამოყენების უფლებას ცვეთა ერიცხება იჯარის ვადის დაწყების თარიღიდან შემდეგ ორ თარიღს შორის უფრო ადრინდელ თარიღამდე: აქტივის გამოყენების უფლების სასარგებლო მომსახურების ვადის დასრულებისა და იჯარის ვადის დასრულების თარიღი.

იჯარის ვადის დაწყების თარიღის შემდეგ ბანკმა ხელახლა უნდა შეაფასოს საიჯარო ვალდებულება, საიჯარო გადახდების ცვლილებების ასახვის მიზნით. საიჯარო ვალდებულება ხელახლა ფასდება გადასინჯული საიჯარო გადახდების და გადასინჯული დისკონტირების განაკვეთის გამოყენებით, ნებისმიერ შემდეგ შემთხვევაში, თუ: შეიცვალა იჯარის ვადა, ან შეიცვალა საიჯარო აქტივის შესყიდვის არჩევანის უფლების შეფასება. თუ შეიცვალა თანხები, რომელთა გადახდაც მოსალოდნელია ნარჩენი ღირებულების გარანტიის პირობის ფარგლებში ან შეიცვალა მომავალი საიჯარო გადახდები იმის გამო, რომ შეიცვალა ამ გადახდების განსაზღვრისთვის გამოსაყენებელი ინდექსი ან განაკვეთი, საიჯარო ვალდებულება ხელახლა ფასდება იჯარის ვადის დასაწყისში განსაზღვრული დისკონტირების განაკვეთის გამოყენებით, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც საიჯარო გადახდების ცვლილება გამოწვეულია ცვლადი საპროცენტო განაკვეთების ცვლილებით.

საიჯარო ვალდებულების ხელახალი შეფასების შედეგად მიღებული თანხა აღიარდება, როგორც აქტივის გამოყენების უფლების კორექტირება. თუ აქტივის გამოყენების უფლების საბალანსო ღირებულება მცირდება ნულამდე და ამავე დროს მცირდება საიჯარო ვალდებულების შეფასებაც, ხელახალი შეფასების თანხის დარჩენილი ნაწილი უნდა აღიარდეს მოგება/ზარალში.

როცა ბანკი ახდენს იჯარის სახელშეკრულებო პირობების მოდიფიკაციას, ამ შემთხვევაში, აღრიცხვა დამოკიდებულია მოდიფიკაციის შინაარსზე:

- იჯარის მოდიფიკაცია უნდა აისახოს, როგორც განცალკევებული იჯარა, თუ მოდიფიკაციის შედეგად იზრდება იჯარის გამოყენების სფერო და იჯარის ანაზღაურება იზრდება გაზრდილი გამოყენების სფეროს შესაფერისი ანაზღაურებით.
- იჯარის ისეთი მოდიფიკაციის შემთხვევაში, რომელიც არ აღირიცხება, როგორც განცალკევებული იჯარა, იჯარის მოდიფიკაციის ძალაში შესვლის თარიღისთვის მოიჯარე ხელახლა აფასებს საიჯარო ვალდებულებას გადასინჯული საიჯარო გადახდების დისკონტირებით გადასინჯული დისკონტირების განაკვეთის საფუძველზე.
- იჯარის ისეთი მოდიფიკაციის შემთხვევაში, რომლის შედეგად მცირდება იჯარის მოქმედების სფერო, მცირდება აქტივის გამოყენების უფლების საბალანსო ღირებულება იჯარის ნაწილობრივ ან სრულად შეწყვეტის ასახვის მიზნით, მოგება/ზარალში აღიარდება ნებისმიერი შემოსულობა ან ზარალი, რომელიც დაკავშირებულია იჯარის ნაწილობრივ ან მთლიანად შეწყვეტასთან; საიჯარო ვალდებულება შემდგომში კორექტირდება იმგვარად, რომ მისმა საბალანსო ღირებულებამ აისახოს მოდიფიცირებული საიჯარო გადასახდელები მოდიფიცირებული ვადის განმავლობაში, რომლებიც დადისკონტირებულია მოდიფიკაციის თარიღისთვის არსებული განაკვეთით. ასეთ დროს, აქტივის გამოყენების უფლებაც შესაბამისი თანხით კორექტირდება.

ბანკი არასაიჯარო კომპონენტებს არ გამოაცალკევებს საიჯარო კომპონენტებისგან და ამის ნაცვლად თითოეული საიჯარო კომპონენტი და მასთან დაკავშირებული არასაიჯარო კომპონენტი აღრიცხება, როგორც ერთი საიჯარო კომპონენტი.

იჯარის ვადის განსაზღვრა

იჯარის ვადა არის იჯარის არაგაუქმებადი პერიოდი, რომლის განმავლობაშიც მოიჯარეს აქვს საიჯარო აქტივის გამოყენების უფლება, შემდეგ პერიოდებთან ერთად: ა) პერიოდები, რომლებსაც მოიცავს იჯარის გაგრძელების არჩევანის უფლება (მათ შორის მიღებული საქმიანი პრაქტიკით გამყარებული), თუ საკმარისად სარწმუნოა, რომ მოიჯარე ამ უფლებას გამოიყენებს; და ბ) პერიოდები, რომლებსაც მოიცავს იჯარის ვადამდე შეწყვეტის არჩევანის უფლება, თუ საკმარისად სარწმუნოა, რომ მოიჯარე ამ უფლებას არ გამოიყენებს.

23. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

ხელმძღვანელობა იყენებს მსჯელობას იჯარის ვადის დადგენისას. იმის შესაფასებლად, საკმარისად სარწმუნოა თუ არა, რომ მოიჯარე გამოიყენებს იჯარის გაგრძელების უფლებას, ან არ გამოიყენებს იჯარის ვადამდე შეწყვეტის უფლებას, ბანკი განიხილავს ყველა სათანადო ფაქტს და გარემოებას, რომელიც მოიჯარეს ეკონომიკურ სტიმულს უქმნის, გამოიყენოს იჯარის გაგრძელების უფლება, ან არ გამოიყენოს იჯარის ვადამდე შეწყვეტის უფლება.

ზღვრული სასესხო განაკვეთი

ზღვრული სასესხო განაკვეთი არის, საპროცენტო განაკვეთი, რომლის გადახდაც მსგავს ეკონომიკურ გარემოში მოუწევდა მოიჯარეს აქტივის გამოყენების უფლების ღირებულების მსგავსი ღირებულების აქტივის მოსაპოვებლად საჭირო სესხით სარგებლობისთვის, რომელსაც მსგავსი ვადა და უზრუნველყოფა ექნებოდა.

ხელმძღვანელობა იყენებს მსჯელობას ზღვრული სასესხო განაკვეთის დადგენისთვის. დაკვირვებადი მონაცემების გამოყენებით განისაზღვრება ძირითადი განაკვეთი, რომელიც კორექტირდება მოიჯარისთვის დამახასიათებელი სპეციფიკური ფაქტორებით და უზრუნველყოფის (იჯარის ობიექტის) მახასიათებლებით.

საიჯარო გადახდების განსაზღვრა

საქართველოში ხშირად იჯარის ხელშეკრულება არ მოიცავს ჩანაწერს (ან მოიცავს არასრულს ჩანაწერს) იჯარის განახლების/ გაგრძელების შესახებ. ზემოთხსენებული უფლების არსებობა გამყარებულია მიღებული საქმიანი პრაქტიკის შესაბამისად. ბანკი ამგვარ მიღებულ საქმიან პრაქტიკას განიხილავს ხელშეკრულების შემადგენელ ნაწილად. ასეთი შემთხვევებისთვის, საიჯარო ვალდებულების განსაზღვრისას შეფასებული საიჯარო გადახდები არის უცვლელი მთელი საიჯარო ვადის განმავლობაში განახლებადი პერიოდის ჩათვლით.

მოკლევადიანი იჯარა და გრძელვადიანი იჯარა, რომლის საიჯარო აქტივს დაბალი ღირებულება აქვს

ბანკმა გადაწყვიტა მოკლევადიან იჯარასთან და დაბალი ღირებულების მქონე საიჯარო აქტივის იჯარასთან მიმართებაში გამოიყენოს გათავისუფლება. ამ იჯარასთან დაკავშირებული საიჯარო გადახდები აღირიცხება ხარჯის სახით იჯარის ვადის განმავლობაში, წრფივი მეთოდით.

23.17 პერსონალის ხარჯი

ხელფასები, სარგოები, ანაზღაურებადი წლიური შვებულება და ავადმყოფობის გამო შვებულება, ბონუსები და არაფულადი სარგებელი, ასევე, თანხა გადახდილი წილობრივ ინსტრუმენტზე დაირიცხება იმ წელს, რომელ წელსაც გაწეული იქნა შესაბამისი მომსახურებები ბანკის თანამშრომლების მიერ.

23.18 საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები

საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები და ფინანსური ანგარიშგების ავტორიზაციის თარიღამდე მომხდარი მოვლენები, რომლებიც დამატებით ინფორმაციას იძლევიან ბანკის ფინანსური პოზიციის შესახებ, აისახება ფინანსური ანგარიშგებაში. საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები, რომლებიც გავლენას არ ახდენენ ბანკის ფინანსურ მდგომარეობაზე ბალანსის შედგენის თარიღისთვის, მაგრამ არსებითი მნიშვნელობისაა, აისახება ფინანსური ანგარიშგების თანდართულ შენიშვნებში.

სს „ზირაათ ბანკი საქართველო“

მმართველობის ანგარიშგება

2020 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისათვის

და

დამოუკიდებელი აუდიტორების დასკვნა

სარჩევი

1. შესავალი	2
2. მმართველობის ანგარიშგების მიზანი და შინაარსი.....	2
3. მომზადების საფუძველი	2
4. საქმიანობის მიმოხილვა	2
5. ბანკის ჯგუფის სტრუქტურა.....	3
6. სუბიექტის განვითარების გეგმები.....	4
7. საქმიანობის ძირითადი ფინანსური და არაფინანსური მაჩვენებლები	6
8. კაპიტალის მართვა	7
9. კვლევისა და განვითარების სფეროში ჩატარებული ღონისძიებები	7
10. საკუთარი აქციების გამოსყიდვა	7
11. სს ზირაათ ბანკი საქართველო-ს აქციონერებთან დაკავშირებული საკითხები.....	8
12. ძირითადი რისკები და გაურკვევლობები.....	20
13. მნიშვნელოვანი ფინანსური და არაფინანსური რისკები	23

ტელ: +995 32 2545 845
ტელ: +995 32 2188 188
www.bdo.ge

თარხნიშვილის ქუჩა 2
ვერე ბიზნეს ცენტრი
0179 თბილისი,
საქართველო

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა სხვა საკანონმდებლო და მარეგულირებელ მოთხოვნებზე

სააქციო საზოგადოება ზირათ ბანკი საქართველოს აქციონერებს და ხელმძღვანელობას

მოსაზრება

აუდიტის დროს ჩატარებულ სამუშაოზე დაყრდნობით გამოვთქვამთ მოსაზრებას, რომ 2020 წლის მმართველობის ანგარიშგება ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით თანხვედრაშია ამავე წლის ფინანსურ ანგარიშგებასთან და მოიცავს “ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ” საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მე-10 პუნქტით მოთხოვნილ ინფორმაციას.

ჩვენ გამოვთქვით არამოდიფიცირებული მოსაზრება ფინანსურ ანგარიშგებაზე 2021 წლის 14 აპრილს. სხვა ინფორმაცია, რომელიც შეტანილია თანდართულ მმართველობის ანგარიშგებაში მივიღეთ ფინანსურ ანგარიშგებაზე აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ და მასზე პასუხისმგებელია კომპანიის ხელმძღვანელობა. ჩვენი მოსაზრება ფინანსურ ანგარიშგებაზე არ მოიცავს ზემოხსენებულ სხვა ინფორმაციას.

ხელმძღვანელობისა და მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირთა პასუხისმგებლობა მმართველობის ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა და მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირები პასუხისმგებელი არიან კომპანიის მმართველობის ანგარიშგება მოამზადონ “ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ” საქართველოს კანონის შესაბამისად.

მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირები პასუხისმგებელი არიან კომპანიის მმართველობის ანგარიშგების მომზადების პროცესს გაუწიონ ზედამხედველობა.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა მმართველობის ანგარიშგებაზე

ჩვენი პასუხისმგებლობა იმაში მდგომარეობს, რომ გავეცნოთ ზემოაღნიშნულ სხვა ინფორმაციასაც და განვიხილოთ, არის თუ არა ის არსებითად შეუსაბამო ფინანსურ ანგარიშგებასთან ან აუდიტის პროცესში ჩვენ მიერ მოპოვებულ ინფორმაციასთან, ან სხვა მხრივ ხომ არ ტოვებს ისეთ შთაბეჭდილებას, რომ არსებითად მცდარია. თუ ჩვენ შესრულებულ სამუშაოზე დაყრდნობით დავასკვნით, რომ არსებითი უზუსტობა არსებობს ზემოაღნიშნულ სხვა ინფორმაციაში, გვევალება ამ ფაქტის ინფორმირება.

ჩვენი პასუხისმგებლობაა, გამოვთქვათ მოსაზრება კომპანიის მიერ წარმოდგენილი მმართველობის ანგარიშგების ფინანსურ ანგარიშგებასთან თანხვედნილობაზე და მოიცავს თუ არა იგი “ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ” საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მე-10 პუნქტით მოთხოვნილ ინფორმაციას.

ივანე ჟუჟუნაშვილი (რეესტრში რეგისტრაციის # SARAS-A-720718)

შპს „ბიდიო აუდიტის“ სახელით

15 სექტემბერი 2021

1. შესავალი

წინამდებარე დოკუმენტის მიზანია დაინტერესებულ პირებს გააცნოს და მიაწოდოს ინფორმაცია სს ზირაათ ბანკი საქართველოს („ბანკი“) საქმიანობასთან, განვითარებასა და მდგომარეობასთან დაკავშირებით, რომელიც მოითხოვება „ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ“ საქართველოს კანონით. მმართველობის ანგარიშგება მოიცავს ბანკის საქმიანობის მიმოხილვას. მმართველობის ანგარიშგება შეგიძლიათ იხილოთ ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის ზედამხედველობის სამსახურის ვებ-გვერდზე: saras.gov.ge.

2. მმართველობის ანგარიშგების მიზანი და შინაარსი

მმართველობის ანგარიშგების მიზანია, დაინტერესებულ პირებს სუბიექტის საქმიანობასთან, განვითარებასა და მდგომარეობასთან დაკავშირებული ინფორმაციის გაცნობის საშუალება მისცეს, რათა მათ შეძლონ სუბიექტის სამომავლო პესრსპექტივების და ძირითადი რისკების შეფასება, ასევე შეაფასონ რამდენად წარმატებულად ასრულებს სუბიექტი დასახულ მიზნებს.

3. მომზადების საფუძველი

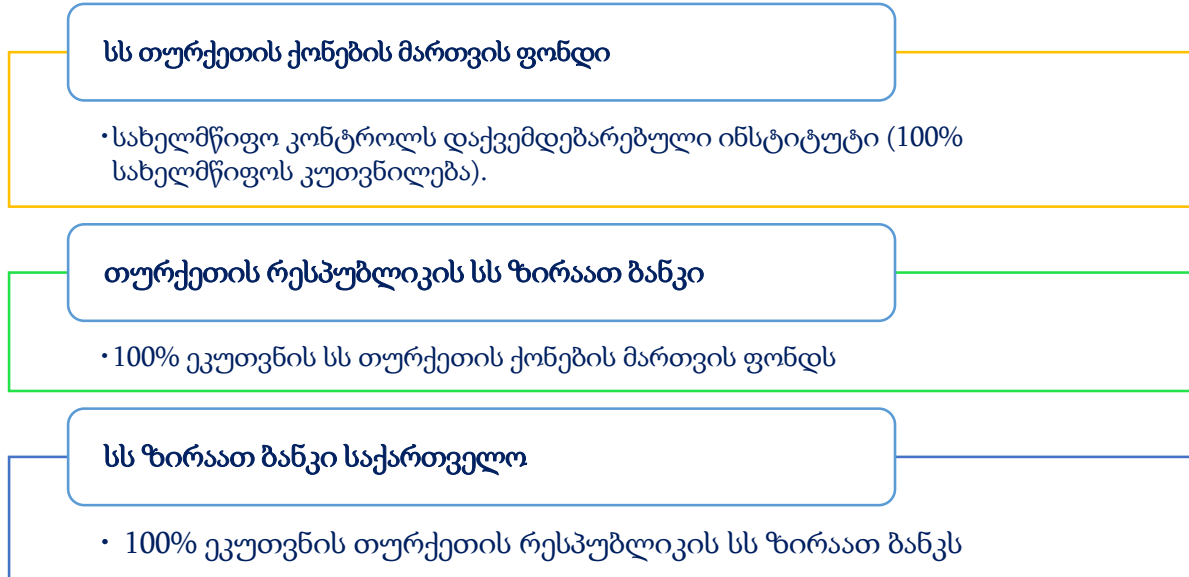
წინამდებარე დოკუმენტში მოცემული ყველა რაოდენობრივი მაჩვენებელი აღრიცხულია ფინანსური აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების („IFRS“) შესაბამისად, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული.

4. საქმიანობის მიმოხილვა

თურქეთის ზირაათ ბანკი არის ერთ-ერთი ყველაზე დიდი და უძველესი ბანკი თურქეთში, რომლის კაპიტალის 100% თურქეთის რესპუბლიკის სახელმწიფო საკუთრებაა. მან მოიპოვა წამყვანი ბანკის სტატუსი, რომელმაც ძალიან დიდ წარმატებას მიაღწია საუკუნის განმავლობაში დაგროვებული ცოდნით და მისი მომსახურების ხარისხისა და ცოდნის საფუძველზე შექმნა დამატებითი ღირებულება საზოგადოებისთვის. სხვა ქვეყნებთან სავაჭრო და ეკონომიკური ურთიერთობების გაუმჯობესების მიზნით, ზირაათ ბანკმა გახსნა არაერთი ფილიალი და შვილობილი ბანკი მთელი მსოფლიოს მასშტაბით.

ვაჭრობის სფეროში თურქეთისა და საქართველოს შორის თანამშრომლობა და საქართველოში მოღვაწე თურქი ბიზნესმენებისთვის საბანკო მომსახურების გაწევის საჭიროება გახდა საფუძველი იმისა, რომ 1998 წელს თბილისში გახსნილიყო სს ზირაათ ბანკის თბილისის ფილიალი, რომელსაც 2013 წელს შეემატა ბათუმის სერვის-ცენტრი, 2016 წელს მარნეულის სერვის-ცენტრი, 2018 წელს წერეთლის სერვის-ცენტრი, 2019 წელს ქუთაისის სერვის-ცენტრი, ხოლო 2020 წელს ვარკეთილის და გლდანის სერვის-ცენტრები. 2017 წლის 1 მაისიდან სს „ზირაათ ბანკი საქართველო“ ოპერირებს, როგორც შვილობილი (სუბსიდიარი) ბანკი. 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის საშუალო დასაქმებულთა რაოდენობა შეადგენდა 53-ს.

5. ბანკის ჯგუფის სტრუქტურა

სს თურქეთის ქონების მართვის ფონდი

თურქეთის ქონების მართვის ფონდის შექმნის მიზანია განავითაროს და გაზარდოს თურქეთის სტრატეგიული ობიექტების ღირებულება და შესაბამისად, უზრუნველყოს თურქეთის საინვესტიციო ბაზარზე რესურსების მოზიდვა (<http://turkiyevarlilikfonu.com>)

დამფუძნებელი	კუთვნილი წილი %	მისამართი	საქმიანობის სფერო	აქციონერი
სს თურქეთის ქონების მართვის ფონდი	100%	ანკარა	ქონების ფონდის მართვა	სახელმწიფო კონტროლს დაქვემდებარებული ინსტიტუტი (სახელმწიფოს კუთვნილება)

თურქეთის რესპუბლიკის სს ზირაათ ბანკის 100% წილის მფლობელია თურქეთის ქონების მართვის ფონდი, რომელიც ასევე 100% სახელმწიფოს კუთვნილება და სახელმწიფო კონტროლს დაქვემდებარებული ინსტიტუტია.

დამფუძნებელი	კუთვნილი წილი %	სათაო ოფისის მისამართი	საქმიანობის სფერო
თურქეთის რესპუბლიკის სს ზირაათ ბანკი	100%	დოდანბეი, ათათურქის ბულვარი, N 8. ულუს, ანკარა	საბანკო საქმიანობა Banking activity ID: 1148-48/7 რეგისტრაციის თარიღი : 12/06/1937

5. ბანკის ჯგუფის სტრუქტურა (გაგრძელება)

სს ზირაათ ბანკი საქართველოს აქციონერთა კრებას წარმოადგენს თურქეთის რესპუბლიკის სს ზირაათ ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო.

სს “ზირაათ ბანკი საქართველო”-ს ხედვაა, იყოს ბანკი, რომელიც არის სანდო და ხელმისაწვდომი როგორც საქართველოში, ასევე მთელს მსოფლიოში, რომელიც თითოეულ მომხმარებელს სთავაზობს ხარისხიან მომსახურებას, რომლისთვისაც მომხმარებელი და ადამიანური რესურსები წარმოადგენს ყველაზე ღირებულ აქტივს, ორგანიზაცია, რომელიც თავისი ძირძველი და მდიდარი ისტორიის გათვალისწინებით, მუდმივად ქმნის განსხვავებულ ფასეულობას და ამავე დროს კონკურენტებისათვის სამაგალითო ბანკია.

მშობელი ბანკის ხედვისა და მისიის გათვალისწინებით, ბანკის ხედვაა იყოს უნივერსალური, მაღალი საბაზრო ღირებულების მქონე ბანკი.

6. სუბიექტის განვითარების გეგმები

ბანკის მთავარი მიზანია დივერსიფიცირებული პროდუქტი შესთავაზოს როგორც კერძო ასევე სახელმწიფო სექტორს, მათი განვითარების სიმძლავრისა და კაპიტალის გათვალისწინებით, მაგრამ პირველი ხუთი წლის განმავლობაში ბანკის ძირითადი მიზანია არა მხოლოდ მოგების მაქსიმალურად გაზრდა, არამედ საოპერაციო და კაპიტალური დანახარჯების ამოღება და ჯანსაღი ფინანსური კოეფიციენტების შენარჩუნება.

კაპიტალის ზრდისა და ეკონომიკური ტენდენციების გათვალისწინებით, ბანკი უფრო მეტ ინვესტიციას განახორციელებს ქართულ ეკონომიკაში და გაზრდილი რესურსების საშუალებით შეძლებს დააკმაყოფილოს მომხმარებელთა დაჩქარებული მოთხოვნები.

გარდა ამისა, სახელმწიფო და ეროვნული ბანკის ფასიანი ქაღალდები ბანკებს საშუალებას აძლევს მართონ ვადიანობის ნაპრალი შესაბამისი ვადიანი ინსტრუმენტების განთავსებით 3 თვიდან 10 წლამდე პერიოდის მიხედვით.

კორპორატიულ დაკრედიტებაში არსებული გამოცდილების გათვალისწინებით, მომავალში ბანკი იურიდიული პირებისთვის ასევე განახორციელებს ინვესტირებას კომერციულ დაკრედიტებაში და შესთავაზებს მომხმარებელს კონკურენტულ საპროცენტო განაკვეთს არსებულ საბაზრო სიტუაციაში.

რისკის მართვის სტრატეგიის ფარგლებში აქტივების ფორმირებისას, ბანკი შეეცდება შეინარჩუნოს ლიკვიდურობის საკმარისი დონე, მართოს აქტივები და ვალდებულებები, უზრუნველყოს დივერსიფიკაციის დონე ინდუსტრიის და კლიენტების მოთხოვნების შესაბამისად.

უპირველეს ყოვლისა, ბანკი ხელსაყრელი ფინანსური მომსახურების შეთავაზების გზით, გაიმყარებს ბაზარზე არსებულ პოზიციას და კონკურენტობას გაუწევს საქართველოში არსებულ სხვა ბანკებს.

საბაზო კაპიტალის ზრდასთან ერთად, ახალი კლიენტების სახსრების მოზიდვის გზით, ბანკი გაზრდის მატერიალურ ბაზასაც, საპროცენტო განაკვეთსა და ვადიან დეპოზიტებზე მრავალფეროვანი არჩევანის შეთავაზება, ხელს შეუწყობს ფიზიკური და იურიდიული პირების ანგარიშებზე თანხების ზრდის სტიმულირებას.

ბანკი მონაწილეობას მიიღებს ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესებასა და ქსელის ეფექტურობის განვითარებაში, რითაც გააძლიერებს თავის პოზიციას საქართველოს ფინანსურ ბაზარზე.

6. სუბიექტის განვითარების გეგმები (გაგრძელება)

ბანკი მიზნად ისახავს მომხმარებელთა მომსახურების გაუმჯობესებას, თითოეულ კლიენტთან ინდივიდუალური მიდგომითა და სტანდარტული ტექნოლოგიების შერწყმით. ამგვარი სუბიექტური მიდგომა თითოეული მომხმარებლის მიმართ წარმოქმნის სტაბილურობის განცდას რაც არის საწინდარი უადრესად ერთგულ მომხმარებელთა ბაზის ჩამოყალიბებისა.

ბანკი მიზნად ისახავს კიდევ უფრო გააფართოვოს მომხმარებელთა ბაზა, შესთავაზოს მათ პროდუქტების გაუმჯობესებული ასორტიმენტი და უზრუნველყოს მათთან გრძელვადიანი თანამშრომლობა.

მომდევნო 5 წლის განმავლობაში ბანკი მიზნად ისახავს სწრაფი და სტაბილური ზრდის მიღწევას, რომელიც ძირითადად გამოხატული იქნება საკრედიტო პორტფელის გაზრდითა და ქსელის გაფართოვებით, მხედველობაში მიღებული იქნება ზრდასთან დაკავშირებული რისკები.

ბანკის სტრატეგიული მიზნები მომდევნო ხუთი წლის განმავლობაში ძირითადად ფოკუსირდება მაღალი ხარისხის აქტივებზე, ახალი პროდუქტებისა და ინფორმაციული ტექნოლოგიების ინფრასტრუქტურის განვითარებაზე, ადამიანური რესურსებისა და ტექნიკური შესაძლებლობების გაძლიერებაზე. გონივრული საბანკო პრაქტიკის დაცვასა და რისკის მართვის პერსპექტივების გაძლიერებაზე. ამ მიმართულებით 2020 წელს ბანკი განაგრძობს მუშაობას ვიზა და მასტერქარდ საბარათე სისტემების დანერგვაზე. პარალელურად მიმდინარეობს მობაილ ბანკინგის დანერგვის პროცესი. 2020 წელს წარმატებით დაინერგა კომუნალური გადასახადების გადახდის სერვისი.

ეკონომიკაში კრიზისის შედეგად გამოწვეული დანაკარგების თავიდან აცილების მიზნით, ბანკი ინვესტირებას განახორციელებს სხვადასხვა სექტორსა და მრეწველობაში, ამიტომ დივერსიფიცირებული სექტორის დაფინანსება, ბანკს საშუალებას მისცემს მიიღოს მაქსიმალური მოგება მინიმალური შესაძლო დანაკარგით. აგრეთვე თურქეთთან და სხვა ქვეყნებთან იმპორტ/ექსპორტის მონაცემების გათვალისწინებით, ბანკი დააფინანსებს სხვადასხვა იმპორტიორ ან ექსპორტიორ კლიენტებს მათი ფინანსური მდგომარეობისა და განცხადების სათანადო ანალიზის საფუძველზე.

შემდგომი სტრატეგიული მიზანი წარმოადგენს ქართული ფინანსური ბაზრისათვის შესაბამისი ახალი პროდუქტების განვითარებას. ამჟამად ბაზარზე საკმაოდ მცირე ფინანსური ინსტრუმენტები არის ხელმისაწვდომი, მაგრამ ფორვარდებისა და სვოპის განვითარებით, ბანკი საშუალებას მისცემს კლიენტებს განათავსონ თავიანთი სახსრები ან გამოიყენონ მრავალფეროვანი პროდუქტები და მიიღონ მაღალი შემოსავალი ნაკლები რისკის ფასად. აქედან გამომდინარე, მრავალმხრივი პროდუქტების შეთავაზებით, ბანკი თავად უზრუნველყოფს მნიშვნელოვანი საბაზრო წილის მოპოვებას.

ბანკს სჭირდება სათანადო ტექნიკური ბაზა, რათა დივერსიფიცირებული პროდუქტი არა მარტო შესთავაზოს მომხმარებელს, არამედ შეინარჩუნოს მისი ფინანსური მდგომარეობა და მოამზადოს ანგარიშგება, რომელიც საშუალებას მისცემს ხელმძღვანელობას შეისწავლოს ოპერაციული და ფინანსური ინვესტიციების ხარისხი. ამისათვის, ბანკი აგრძელებს ინვესტიციის მისი ინფორმაციული ტექნოლოგიების ინფრასტრუქტურის განვითარებაში.

7. საქმიანობის ძირითადი ფინანსური და არაფინანსური მაჩვენებლები

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის ფინანსური მონაცემები შემდეგია: სს ზირაათ ბანკი საქართველოს მთლიანი აქტივები 2019 წლის ბოლოსთვის შეადგენდა 131,603,926 ლარს, ხოლო 2020 წლის ბოლოსათვის 131,634,613 ლარს, რაც ნიშნავს იმას, რომ პანდემიის პირობებში ბანკი ინარჩუნებს აქტივების სტაბილურ დონეს. ამასთანავე, ბანკის წმინდა საკრედიტო პორტფელი 15 %-ით გაიზარდა 2019 წელთან შედარებით და 2020 წელს შეადგინა 56,908,893 ლარი. აღსანიშნავია, რომ პორტფელის ზრდა განპირობებულია კორპორატიული და სმე სექტორის ზრდით. სასესხო პორტფელის ხარისხი 2020 წელს შედარებით გაუარესებულია, კერძოდ უმოქმედო სესხები შეადგენს მთლიანი პორტფელის 9,22%-ს რაც წინა წელზე 6,34%-ით მაღალია, გაუარესება გამოწვეულია კოვიდ-19 პანდემიის რისკიდან გამომდინარე.

2019 და 2020 წლებში, 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის ნებადართული საწესდებო კაპიტალი შედგებოდა 50,000,000 ჩვეულებრივი აქციისგან. აქედან გამოშვებული და განაღდებული იყო სრულად 50,000,000 ჩვეულებრივი აქცია.

სს “ზირაათ ბანკი საქართველოს” 2020 წლის აუდიტირებული ფინანსური ანგარიშგების მიხედვით, წმინდა მოგება შემცირებულია 34%-ით, 4,215,229 ლარიდან 2,775,330 ლარამდე, რაც ძირითადად გამოწვეულია კოვიდ პანდემიის რისკის გამო სესხის შესაძლო დანაკარგების რეზერვის ხარჯის 517,542 ლარით ზრდის შედეგად. ასევე, საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯის გაზრდით, კერძოდ, ახალი სერვის ცენტრების გახსნათან დაკავშირებული IT აპლიკაციის დანერგვისა და მხარდაჭერის ხარჯების ზრდით.

ბანკის ფინანსური მაჩვენებლების ცხრილი იხ. ქვემოთ:

მომგებიანობა	2020	2019
მთლიანი საპროცენტო შემოსავლები / საშუალო წლიურ აქტივებთან	5.53%	5.60%
მთლიანი საპროცენტო ხარჯები / საშუალო წლიურ აქტივებთან	0.35%	0.37%
საოპერაციო შედეგი / საშუალო წლიურ აქტივებთან	2.11%	3.42%
წმინდა საპროცენტო მარჟა	4.79%	5.23%
უკუგება საშუალო აქტივებზე (ROA)	2.11%	3.42%
უკუგება საშუალო კაპიტალზე (ROE)	4.74%	7.66%
აქტივების ხარისხი		
უმოქმედო სესხები / მთლიან სესხებთან	1.01%	1.56%
სმდრ / მთლიან სესხებთან	2.10%	1.40%
უცხოური ვალუტით არსებული სესხები / მთლიან სესხებთან	34.21%	33.65%
უცხოური ვალუტით არსებული აქტივები / მთლიან აქტივებთან	38.70%	46.52%
მთლიანი სესხების წლიური ზრდის ტემპი	15.13%	44.58%

7. საქმიანობის ძირითადი ფინანსური და არაფინანსური მაჩვენებლები (გაგრძელება)

სებ-ის საზედამხედველო კოეფიციენტები IFRS რიცხვებით დათვლილი

ლიკვიდობა	2020	2019
ლიკვიდური აქტივები / მთლიან აქტივებთან	50.80%	57.90%
უცხოური ვალუტით არსებული ვალდებულებები / მთლიან ვალდებულებებთან	70.74%	82.08%
მიმდინარე და მოთხოვანმდე დეპოზიტები / მთლიან აქტივებთან	47.65%	45.36%
ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი *** ბაზელ III-ზე დაფუძნებული ჩარჩოს მიხედვით		
მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივები (სულ)	58,912,200	66,869,738
ფულის წმინდა გადინება (სულ)	29,242,106	28,947,173
ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი (%)	201%	231%
კაპიტალის მოთხოვნები ბაზელ II/III-ზე დაფუძნებული ჩარჩოს მიხედვით		
ძირითადი პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი $\geq 8.76092663042182\%$	47.22%	51.79%
პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი $\geq 10.850622483932\%$	47.22%	51.79%
საზედამხედველო კაპიტალის კოეფიციენტი $\geq 20.008856639802\%$	47.40%	51.79%

8. კაპიტალის მართვა

ბანკის კაპიტალის მართვის მიზანია მუდმივად უზრუნველყოს თავისი გადახდისუნარიანობა, დააკმაყოფილოს საზედამხედველო და შიდა კაპიტალის მოთხოვნები და შეინარჩუნოს კაპიტალის გონივრული მაჩვენებელი ბანკის ცნობილი (და, გარკვეულწილად, უცნობი) რისკებისგან დასაცავად.

ბანკის მიერ თავისი მთლიანი კაპიტალის მართვა ეყრდნობა კაპიტალის ადეკვატურობის შეფასების შიდა პროცესს, რომელიც წარმოადგენს მისი კაპიტალის მართვის ძირითად ინსტრუმენტს. გარდა ამისა, კაპიტალის სამართავად ბანკი ასევე იყენებს აღდგენის გეგმას, რომელიც შეიცავს საზედამხედველო კაპიტალის კრიტიკულ ზღვრებსა და აღდგენის სტრატეგიებს.

ბანკი ინარჩუნებს და აქტიურად განაგებს კაპიტალის ბაზას ბიზნესთან დაკავშირებული რისკების მართვის მიზნით. ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის შემოწმება ხდება სხვადასხვა კრიტერიუმებით, მათ შორის საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი კოეფიციენტების მიხედვით.

ბანკი შეესაბამება ყველა მის შიდა და გარეშე განსაზღვრულ კაპიტალურ მოთხოვნებს 2020 და 2019 წლებში.

9. კვლევისა და განვითარების სფეროში ჩატარებული ღონისძიებები

2020 წელს კომპანიას არ ჰქონია კვლევისა და განვითარებასთან დაკავშირებული ხარჯები.

10. საკუთარი აქციების გამოსყიდვა

კომპანიას, 2020 წლის განმავლობაში არ გამოუსყიდია საკუთარი აქციები და არც მიმდინარე ეტაპზე გეგმავს ამას.

11. სს ზირაათ ბანკი საქართველო-ს აქციონერებთან დაკავშირებული საკითხები

ბანკის აქციონერს უფლება აქვს:

- მიიღოს სრული და დროული ინფორმაცია საერთო კრების ჩატარების ადგილის, დროისა და დღის წესრიგის შესახებ, აგრეთვე საკმარისი ინფორმაცია კრებაზე განსახილველ საკითხებთან დაკავშირებით;
- მოსთხოვოს განმარტება დირექტორებს ან სამეთვალყურეო საბჭოს საერთო კრებაზე დღის წესრიგის თითოეულ პუნქტზე; ასევე მოითხოვოს ნებისმიერი დამატებითი ინფორმაცია, რაც გონივრულად აუცილებელია ამა თუ იმ საკითხზე გადაწყვეტილების მისაღებად. თუ მოთხოვნა განმარტების შესახებ წერილობით იქნა დაყენებული საერთო კრებამდე ათი დღით ადრე, ის უნდა შესრულდეს ან განხილულ იქნას დღის წესრიგის ერთ-ერთ საკითხად;
- მიიღოს მონაწილეობა პირადად ან წარმომადგენლის მეშვეობით აქციონერთა საერთო კრების მუშაობაში, გამოთქვას აზრი განსახილველ საკითხებზე, დასვას შეკითხვები და წამოაყენოს წინადადებები;
- მიიღოს მონაწილეობა ბანკის მართვაში აქციონერთა საერთო კრებაზე მონაწილეობის მიღების გზით;
- შეიძინოს ან/და გაასხვისოს აქციები; მიიღოს დივიდენდები აქციონერთა საერთო კრების გადაწყვეტილების საფუძველზე;
- მოსთხოვოს განმარტება დირექტორებს ან სამეთვალყურეო საბჭოს საერთო კრებაზე დღის წესრიგის თითოეულ პუნქტზე;
- გაასაჩივროს საერთო კრების გადაწყვეტილება (კრების ოქმის შედგენიდან ორი თვის განმავლობაში);
- გაეცნოს ბანკის წლიურ, ნახევარწლიურ და მიმდინარე ანგარიშებს, ასევე ინფორმაციებს მნიშვნელოვანი შენაძენისა და ბანკის მმართველი ორგანოს ბენეფიციურ საკუთრებაში არსებული ფასიანი ქაღალდების შესახებ;
- მმართველი ორგანოს წევრებისაგან მიიღოს ზეპირი ან წერილობითი ახსნა-განმარტება ბანკის მმართველი ორგანოების გასული, მიმდინარე და სამიზნე საქმიანობის, მნიშვნელოვანი აქტივების შეძენისა და გასხვისების, ასევე მისთვის საინტერესო სხვა საკითხებზე. უარი ინფორმაციის ან ახსნა-განმარტების მიცემაზე შეიძლება ეთქვას მხოლოდ იმ მოტივით, რომ ეს საზიანოა ბანკის კომერციული ინტერესებისთვის, რაც შესაბამისად უნდა იყოს დასაბუთებული;
- ბანკის ნაცვლად და მის სასარგებლოდ თავისი სახელით შეიტანოს სარჩელი მესამე პირის მიმართ ბანკის მოთხოვნის დასაკმაყოფილებლად, თუ ბანკმა არ განახორციელა თავისი მოთხოვნა. აღნიშნული უფლებამოსილება უნდა განხორციელდეს მეწარმეთა შესახებ საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად.

ბანკის აქციათა ხუთი ან მეტი პროცენტის მფლობელ აქციონერს ასევე უფლება აქვს:

- მოითხოვოს სამეურნეო მოქმედებების ან მთლიანად წლიური ბალანსის სპეციალური შემოწმება; საერთო კრების მიერ ამ მოთხოვნის დაუკმაყოფილების შემთხვევაში, ანალოგიური მოთხოვნით მიმართოს სასამართლოს. შემოწმებას ახორციელებს აქციონერის მიერ შერჩეული შესაბამისი ცოდნისა და გამოცდილების მქონე სპეციალისტი. დარღვევების გამოვლენის შემთხვევაში სპეციალურ შემოწმებასთან დაკავშირებულ ხარჯებს გაიღებს ბანკი;
- მოითხოვოს, ბანკის ინტერესების შესაბამისად, რეგარეშე კრების ჩატარება. მოთხოვნა წერილობით უნდა იყოს დასაბუთებული. თუ ბანკის დირექტორები, მოთხოვნიდან ოცი დღის განმავლობაში, არ მოიწვევენ კრებას, აქციონერს შეუძლია ამ მოთხოვნით მიმართოს სასამართლოს;
- მოითხოვოს კრების დღის წესრიგში საკითხის შეტანა; აღნიშნულ საკითხთან დაკავშირებით, მოითხოვოს აგრეთვე, დირექტორებისა და სამეთვალყურეო საბჭოს ინფორმაცია და ანგარიში;
- მმართველობის ორგანოსგან მოითხოვონ საზოგადოების სახელით დადებული გარიგების ასლი ან/და ინფორმაცია დასადების გარიგებების შესახებ.
- აქციონერს არა აქვს უფლება ხმა მისცეს იმ შემთხვევაში, როდესაც გადაწყვეტილება ეხება მასთან გარიგების დადებას ან მისი ანგარიშის დამტკიცებას.

11. სს ზირაათ ბანკი საქართველო-ს აქციონერებთან დაკავშირებული საკითხები (გაგრძელება)

- თუ აქციონერს მიაჩნია, რომ რაიმე მიზეზის გამო ირღვევა მისი, როგორც აქციონერის უფლება, ის უფლებამოსილია განცხადებით მიმართოს სამეთვალყურეო საბჭოს. სამეთვალყურეო საბჭო ვალდებულია მიიღოს ზომები დარღვევის აღმოსაფხვრელად ან წერილობით მიაწოდოს აქციონერს დასაბუთებული პასუხი მის განცხადებაზე.

გარდა ზემოთ ჩამოთვლილისა ბანკის აქციონერებს აქვთ მოქმედი კანონმდებლობით მინიჭებული და ბანკის შიდა ნორმატიული აქტებით გასაზღვრული სხვა უფლებები.

ჩვეულებრივ აქციონერები თავიანთი უფლებებს (ხმის უფლება, ინფორმაციის მიღების უფლება, რიგგარეშე საერთო კრების მოწვევის უფლება) ახორციელებენ საერთო კრებაზე.

საერთო კრება

- აქციონერთა საერთო კრება შეიძლება იყოს მორიგი და რიგგარეშე. მორიგი კრება მოიწვევა წლიური ბალანსის შედგენიდან ორი თვის ვადაში. რიგგარეშე კრების მოწვევაზე გადაწყვეტილებას იღებს ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო. კრების მოწვევასთან დაკავშირებულ პროცედურებს ახორციელებენ დირექტორები. მორიგ კრებაზე განიხილება წლიური შედეგები (წლიური ანგარიში, სამეურნეო მდგომარეობის ანგარიში და წინადადება მოგების განაწილებაზე), ასევე დღის წესრიგის სხვა შესაძლო საკითხები. მორიგი კრების მოწვევის მოთხოვნის უფლება აქვს დირექტორთა საბჭოს და სამეთვალყურეო საბჭოს.
- რიგგარეშე საერთო კრება ტარდება დირექტორების, სამეთვალყურეო საბჭოს უმრავლესობის, ან საწესდებო კაპიტალის 5 პროცენტის მფლობელ აქციონერთა მოთხოვნით. რიგგარეშე საერთო კრების ჩატარების მოთხოვნა უნდა შეიცავდეს გადასაწყვეტი საკითხის ან საკითხების ფორმულირებას, მომთხოვნის შეხედულებისამებრ, ამ საკითხის სავარაუდო გადაწყვეტის ფორმულირებასაც და, აქციონერთა შემთხვევაში, მოთხოვნის წერილობით დასაბუთებას.
- დირექტორებს არა აქვთ უფლება, უარი თქვან რიგგარეშე კრების მოწვევაზე, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც დარღვეულია მოთხოვნით მიმართვის პროცედურა, ან აქციონერებს არ გააჩნიათ კრების ჩატარების მოთხოვნისთვის საჭირო ოდენობის ხმები.
- საერთო კრება მოიწვევა ბანკის იურიდიულ მისამართზე ან საქართველოს ნებისმიერ ტერიტორიაზე ოცი დღის ვადაში ბეჭდით ორგანოში გამოცხადებით ან აქციონერებისათვის მოსაწვევის გაგზავნით 20 დღით ადრე. საერთო კრების მოწვევა შესაძლებელია აქციონერებისათვის მისაღები სხვა ფორმითაც.
- საერთო კრების მოსაწვევში მითითებული უნდა იყოს კრების დღის წესრიგი. ბანკის აქციების არანაკლებ 1%-ის პროცენტის მფლობელებს და (საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებულ შემთხვევებში და წესით), 1%-ზე ნაკლები წილის მფლობელებს მოსაწვევი ეგზავნებათ დაზღვეული წერილით.
- სამეთვალყურეო საბჭო ნიშნავს საერთო კრების სააღრიცხვო დღეს, რომელიც არ შეიძლება იყოს კრების მოწვევამდე 45 დღეზე ადრე და კრების მოწვევის გამოცხადების თარიღზე გვიან. საერთო კრებაში მონაწილეობის უფლება აქვთ მხოლოდ იმ აქციონერებს, რომლებსაც აქციაზე საკუთრების უფლება ჰქონდათ სააღრიცხვო დღისთვის.
- საერთო კრების მოწვევის შესახებ განცხადება უნდა შეიცავდეს შემდეგ ინფორმაციას:
  - საერთო კრების მოწვევის თარიღი, დრო და ადგილი;
  - კრებაზე აქციონერთა რეგისტრაციის დაწყების დრო;
  - სააღრიცხვო დღის თარიღი;
  - მითითება კრება მორიგია თუ რიგგარეშე;
  - დღის წესრიგი;
  - დირექტორებისა და სამეთვალყურეო საბჭოს რეკომენდაციები გადაწყვეტილების მისაღებად;

11. სს ზირაათ ბანკი საქართველო-ს აქციონერებთან დაკავშირებული საკითხები (გაგრძელება)

- იმ პროცედურის აღწერა, რომლის მიხედვითაც კრების ჩატარებამდე ათი დღის განმავლობაში აქციონერს შეუძლია შეამოწმოს კრებაში თავისი მონაწილეობის უფლება;
- კრების დღის წესრიგთან დაკავშირებული მასალებისა თუ დოკუმენტების გაცნობის შესაძლებლობასა და წესს;
- თუ საერთო კრებაზე უნდა მოხდეს სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების არჩევა, ასევე მონაცემებს კანდიდატების შესახებ.
- საერთო კრება გადაწყვეტილებაუნარიანია, თუ მას ესწრება ან წარმოდგენილია ხმის უფლების მქონე საწესდებო კაპიტალის 50%-ის მფლობელი მაინც. თუ კრება არ არის გადაწყვეტილებაუნარიანი, მაშინ თავმჯდომარის მიერ კანონმდებლობით განსაზღვრულ ვადაში და იმავე დღის წესრიგით, მოიწვევა ახალი კრება, რომელიც გადაწყვეტილებაუნარიანია თუ მას ესწრება ან წარმოდგენილია ხმის უფლების მქონე კაპიტალის არანაკლებ 25%-ის მფლობელისა. თუ კრება კვლავ არ არის გადაწყვეტილებაუნარიანი, მაშინ თავმჯდომარის მიერ კანონმდებლობით განსაზღვრულ ვადაში იგივე დღის წესრიგით, მოიწვევა ახალი კრება, რომელიც გადაწყვეტილებაუნარიანია გამოცხადებული ან წარმოდგენილი ხმის უფლების მქონე კაპიტალის მფლობელთა რაოდენობის მიუხედავად.
- საერთო კრების მუშაობას ხელმძღვანელობს სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე, მისი არყოფნისას - მოადგილე, მოადგილის არყოფნისას კი ერთ-ერთი დირექტორი. მათი არყოფნისას კრების თავმჯდომარეს ხმათა უბრალო უმრავლესობით ირჩევს საერთო კრება.
- აქციონერი საერთო კრების მუშაობაში მონაწილეობას იღებს პირადობის მოწმობისა და კრებაზე წარმოდგენილი აქციათა რეესტრის მონაცემების საფუძველზე. დასაშვებია წარმომადგენლობა წერილობითი მინდობილობის საფუძველზე.
- კრებაზე დასწრების უფლებამოსილების დამადასტურებელ დოკუმენტებს და მანდატებს ბანკი ინახავს კრების ოქმის შედგენიდან, სულ ცოტა, ორი თვის განმავლობაში (კრების შედეგების გასაჩივრებისას, დავის საბოლოო გადაწყვეტამდე).
- საერთო კრების მიმდინარეობისა და გადაწყვეტილებების შესახებ დგება ოქმი ქართულ ან/და თურქულ ან/და ინგლისურ ენებზე და ხელმოწერილ უნდა იქნას კრების თავმჯდომარის მიერ.

საერთო კრება უფლებამოსილია:

- შეცვალოს წესდება, გაზარდოს ან შეამციროს საწესდებო კაპიტალი და გადაწყვიტოს მისი ლიკვიდაციის საკითხი;
- მიიღოს გადაწყვეტილება შერწყმის, გაყოფის ან რეორგანიზაციის შესახებ;
- მთლიანად ან ნაწილობრივ გააუქმოს აქციონერის მიერ აქციების უპირატესი შესყიდვის უფლება საწესდებო კაპიტალის მომატების დროს, ასევე აქციებში კონვერტირებადი სხვა ფასიანი ქაღალდების გამოშვების დროს;
- მიიღოს ან უარყოს სამეთვალყურეო საბჭოს და დირექტორების წინადადება მოგების გამოყენების შესახებ ან, როცა ეს ორგანოები ვერ იძლევიან ერთიან წინადადებას, მიიღოს გადაწყვეტილება წმინდა მოგების გამოყენების შესახებ;
- აირჩიოს აქციონერთა წარმომადგენლობა სამეთვალყურეო საბჭოში ან გამოიწვიოს ისინი სამეთვალყურეო საბჭოდან ნებისმიერ დროს მათი უფლებამოსილების ვადის გასვლამდე;
- აამტკიცოს სამეთვალყურეო საბჭოსა და დირექტორების ანგარიში;
- გადაწყვიტოს სამეთვალყურეო საბჭოს წევრთა შრომის ანაზღაურების საკითხი;
- აირჩიოს აუდიტორი;
- მიიღოს გადაწყვეტილებები სამეთვალყურეო საბჭოსა და დირექტორების წინააღმდეგ სასამართლოს პროცესში მონაწილეობის შესახებ, ამ პროცესისათვის წარმომადგენლის დანიშვნის ჩათვლით;

11. სს ზირაათ ბანკი საქართველო-ს აქციონერებთან დაკავშირებული საკითხები (გაგრძელება)

- მიიღოს გადაწყვეტილებები საზოგადოების აქტივების შეძენის, გასხვისების გაცვლის (ან ერთმანეთთან დაკავშირებული ასეთი გარიგებების), რომელთა ღირებულებაც შეადგენს საზოგადოების აქტივების საბალანსო ღირებულების 50%-ზე მეტს, გარდა ისეთი გარიგებებისა, რომლებიც წარმოადგენს ჩვეულ საწარმოო საქმიანობას;
- მიიღოს გადაწყვეტილებები საქართველოს კანონმდებლობით ან/და ამ წესდებით გათვალისწინებულ სხვა შემთხვევებში.
  - აქციონერთა საერთო კრებაზე შესაძლებელია განხილულ იქნას ასევე ბანკისათვის მნიშვნელოვანი სხვა საკითხებიც.
  - საერთო კრებაზე გადაწყვეტილებების მისაღებად საჭიროა დამსწრე ხმის უფლების მქონე აქციონერთა ხმების 50%-ზე მეტის თანხმობა, გარდა წესდების შესაბამისი მუხლის მიხედვით გათვალისწინებული გადაწყვეტილებებისა, რომელთა მისაღებად საჭიროა დამსწრე ხმის უფლების მქონე აქციონერთა ხმების 75%-ზე მეტის თანხმობა.
  - საერთო კრების მოწვევა არ არის აუცილებელი, თუ ხმების 75%-ზე მეტის მფლობელი ერთი აქციონერი მიიღებს გადაწყვეტილებას განსახილველ საკითხთან დაკავშირებით. ეს გადაწყვეტილება კრების ოქმის ტოლფასია და ითვლება კრების გადაწყვეტილებად. გადაწყვეტილება მიღებულ უნდა იქნას მაჟორიტარი აქციონერის იმ ორგანოს მიერ, რომელიც უფლებამოსილია მიიღოს ასეთი გადაწყვეტილება მაჟორიტარი აქციონერის სადამფუძნებლო დოკუმენტებისა და მარეგულირებელი კანონმდებლობის შესაბამისად. დანარჩენ აქციონერებს (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) ეგზავნებათ შეტყობინება მიღებული გადაწყვეტილების შესახებ.

კორპორაციული მართვა

ბანკის ხელმძღვანელი ორგანოებია: ბანკის აქციონერთა საერთო კრება („საერთო კრება“), სამეთვალყურეო საბჭო და დირექტორთა საბჭო.

სამეთვალყურეო საბჭო

სს ზირაათ ბანკი საქართველო-ს სამეთვალყურეო საბჭოს წევრები არიან:

სახელი, გვარი	თანამდებობა
ალთან გულერი	სამეთვალყურეო საბჭოს თავჯდომარე
რეჯეფ თურქი	სამეთვალყურეო საბჭოს თავჯდომარის მოადგილე
ოქან ბაშქურთი	სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი
დიმიტრი ჯაფარიძე	სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი
ქეთევან ტყავაძე	სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი

- სამეთვალყურეო საბჭო უზრუნველყოფს ზედამხედველობას ბანკის საქმიანობაზე. იგი შედგება სულ მცირე სამი და არაუმეტეს ოცდაერთი წევრისაგან, ამასთან, წევრთა რაოდენობა ყოველთვის კენტი უნდა იყოს.
- სამეთვალყურეო საბჭოს ყოველ წევრს აქციონერთა საერთო კრება ირჩევს ოთხი წლის ვადით, მაგრამ უფლებამოსილება შეიძლება გაგრძელდეს ამ ვადის გასვლის შემდეგ მორიგი საერთო კრების მოწვევამდე. მათი განმეორებითი არჩევა შეუზღუდავია ან ისინი შეიძლება გათავისუფლდნენ ნებისმიერ დროს მათი უფლებამოსილების ვადის დასრულებამდე.
- სამეთვალყურეო საბჭოს წევრთა არჩევისას აქციონერთა საერთო კრებას უნდა წარედგინოს შემდეგი ინფორმაცია:
  - იმ აქციონერთა ვინაობა, ვინც წამოაყენა მოცემული კანდიდატურა;
  - კანდიდატის ბიოგრაფიული მონაცემები;
  - კანდიდატის ურთიერთობა ბანკსა და მის მსხვილ კლიენტებთან;

11. სს ზირაათ ბანკი საქართველო-ს აქციონერებთან დაკავშირებული საკითხები (გაგრძელება)

- ნებისმიერი სხვა ინფორმაცია, რამაც შეიძლება ზეგავლენა მოახდინოს კანდიდატის მიერ თავისი მოვალეობების შესრულებაზე.
- სამეთვალყურეო საბჭოს ყოველ წევრს შეუძლია ნებისმიერ დროს გადადგეს. ვადამდე გადარჩევა შესაძლებელია საერთო კრების მიერ ნებისმიერ დროს. საარჩევნო ვადის გასვლამდე სამეთვალყურეო საბჭოდან წევრის გასვლის ან საერთო კრების მიერ მისი გათავისუფლების შემთხვევაში, უნდა ჩატარდეს დამატებითი არჩევნები, წევრის გასვლიდან/გათავისუფლებიდან არაუგვიანეს ექვსი თვისა. ახალი წევრის უფლებამოსილება ძალაშია გასული წევრის საარჩევნო ვადის გასვლამდე. სამეთვალყურეო საბჭოს ახალი წევრის არჩევამდე, გადაწყვეტილების მისაღებად საჭირო ქვორუმი გაანგარიშებული უნდა იქნას დარჩენილი წევრების რაოდენობის შესაბამისად.
- სამეთვალყურეო საბჭო თავისი შემადგენლობიდან ირჩევს თავმჯდომარეს და მის მოადგილეს.
- საბჭოს სხდომებს იწვევს და დღის წესრიგს განსაზღვრავს სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე. სხდომა შეიძლება მოწვეული იქნას ასევე საბჭოს წევრის, დირექტორის და საწესდებო კაპიტალში 5 %-ის მფლობელი აქციონერის მოთხოვნით. როგორც წესი მოწვევა კეთდება წერილობით, სულ ცოტა, რვა დღით ადრე და სავარაუდო დღის წესრიგითურთ და შეიძლება ჩატარდეს საქართველოში ან საზღვარგარეთ როგორც ეს ადრე იყო გათვალისწინებული შესაბამისი დღის წესრიგით.
- სამეთვალყურეო საბჭოს სხდომები ტარდება კვარტალში ერთხელ მაინც.
- სამეთვალყურეო საბჭოს სხდომები ტარდება ქართულ და/ან თურქულ და/ან ინგლისურ ენებზე. სამეთვალყურეო საბჭო გადაწყვეტილება უნარიანია, თუ მას ესწრება ან წარმოდგენილია წევრთა სულ მცირე ნახევარი. თუ საბჭო არ არის გადაწყვეტილება უნარიანი, თავმჯდომარეს (მისი არყოფნისას – მის მოადგილეს), შეუძლია, სულ მცირე, რვა დღის ვადაში მოიწვიოს ახალი სხდომა, რომელიც გადაწყვეტილება უნარიანი იქნება, თუ მას ესწრება წევრთა არანაკლებ 25%. თუ სამეთვალყურეო საბჭო კვლავ არ არის გადაწყვეტილება უნარიანი, მაშინ სამეთვალყურეო საბჭოს უწყდება უფლებამოსილება და თავმჯდომარე იწვევს საერთო კრებას.
- სამეთვალყურეო საბჭოს გადაწყვეტილებათა შესახებ დგება ოქმი ქართულ და/ან თურქულ და/ან ინგლისურ ენებზე და ოქმს ხელს აწერს კრების თავმჯდომარე.

სამეთვალყურეო საბჭოს ამოცანები და კომპეტენცია:

- გაუწიოს კონტროლი დირექტორების საქმიანობას;
- ნებისმიერ დროს მოითხოვოს დირექტორებისაგან ბანკის საქმიანობის ანგარიში;
- გააკონტროლოს და შეამოწმოს ბანკის ფინანსური დოკუმენტაცია, ასევე ქონებრივი ობიექტები, კერძოდ, ბანკის ფასიანი ქაღალდებისა და საქონლის მდგომარეობა და მას ეს შეუძლია დაავალოს ცალკეულ წევრებს ან განსაზღვრულ ექსპერტებს;
- მოიწვიოს აქციონერთა საერთო კრება, თუ ამას ბანკის აუცილებლობა მოითხოვს;
- შეამოწმოს წლიური ანგარიშები. მოგების განაწილების წინადადება და ინფორმაცია მდგომარეობის შესახებ და ამის შესახებ მოახსენოს საერთო კრებას; ცნობაში სამეთვალყურეო საბჭომ უნდა მიუთითოს, თუ როგორ და რა მოცულობით შეამოწმა მან საზოგადოების ხელმძღვანელობა გასული სამეურნეო წლის განმავლობაში, წლიური ანგარიშისა და საქმიანობის ანგარიშის თუ რომელი ნაწილი შეამოწმა და გამოიწვიოს თუ არა ამ შემოწმებებმა საბოლოო შედეგების არსებითი ცვლილებები;
- დანიშნოს და ნებისმიერ დროს გამოიწვიოს დირექტორები, ასევე დადოს და შეწყვიტოს მათთან ხელშეკრულებები; დანიშნოს და ნებისმიერ დროს გამოიწვიოს აუდიტის კომიტეტის წევრები.
- დაამტკიცოს ბანკის სტრუქტურა და დებულებები წინამდებარე წესდებით ან/და კანონმდებლობით გათვალისწინებულ შემთხვევებში;
- წარმოადგინოს ბანკი დირექტორებთან გარიგებების შესრულებისას, აგრეთვე საერთო კრების გადაწყვეტილებით საზოგადოების სახელით მათ წინააღმდეგ წარმართოს სამართლებრივი დავა.

11. სს ზირაათ ბანკი საქართველო-ს აქციონერებთან დაკავშირებული საკითხები (გაგრძელება)

- სამეთვალყურეო საბჭოს შეუძლია, თუ საკითხი შეეხება მისი წევრის პასუხისმგებლობას, აქციონერთა საერთო კრების გადაწყვეტილების გარეშე სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების წინააღმდეგ შეიტანოს სარჩელი.

საქმიანობა, რომელიც მხოლოდ სამეთვალყურეო საბჭოს გადაწყვეტილების საფუძველზე შეიძლება განხორციელდეს:

- საწარმოთა 50%-ზე მეტი წილის შეძენა და გასხვისება;
  - ფილიალების შექმნა და მათი ლიკვიდაცია;
  - წლიური ბიუჯეტის დამტკიცება და გრძელვადიანი ვალდებულებების აღება;
  - საზოგადოების ქონების შეძენის, გასხვისების ან გაცვლის (ან ერთმანეთთან დაკავშირებული ასეთი გარიგებების) შესახებ გადაწყვეტილების მიღება, რომელთა ღირებულება შეადგენს საზოგადოების ქონების საბალანსო ღირებულების 10%-ს, თუ წესდებით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული. ეს არ შეეხება საზოგადოების ჩვეულებრივ საქმიანობას;
  - სესხებისა და კრედიტების აღება, რომლებიც აღემატება სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დადგენილ ოდენობას, ასეთის არსებობის შემთხვევაში;
  - სესხებისა და კრედიტების უზრუნველყოფა, თუ ისინი არ მიეკუთვნებიან ჩვეულებრივ სამეურნეო საქმიანობას. ამგვარი უზრუნველყოფა სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებისა და დირექტორების მიმართ დაუშვებელია;
  - ახალი სახის საბანკო საქმიანობის დაწყება ან საქმიანობის არსებული სახის შეწყვეტა;
  - სამეურნეო პოლიტიკის ზოგადი პრინციპების დადგენა;
  - ხელმძღვანელ პირებისათვის მოგებისა და სხვა მსგავს ურთიერთობებში მონაწილეობისა და პენსიის გაცემის უზრუნველყოფის პრინციპების დადგენა და აქციონერთა კრებაზე დასამტკიცებლად წარდგენა;
  - სავაჭრო წარმომადგენლების (პროკურისტების) დანიშვნა და გამოწვევა;
  - გადაწყვეტილების მიღება საზოგადოების აქციებისა და სხვა ფასიანი ქაღალდების საფონდო ბირჟაზე სავაჭროდ დაშვების შესახებ, თუ ამგვარი დაშვება საზოგადოებას აკისრებს კანონით გათვალისწინებულ მნიშვნელოვან დამატებით ხარჯებს;
  - საკრედიტო, საინვესტიციო, სავალუტო, აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის, აქტივების შეფასების, მათი კლასიფიკაციისა და შესაძლო დანაკარგების ადეკვატური რეზერვის შექმნის შიდა პოლიტიკისა და პროცედურების განსაზღვრა და დამტკიცება;
  - კანონით გათვალისწინებულ შემთხვევებში ბანკის მიერ გამოშვებული აქციების გამოსყიდვა;
  - ბანკის მიერ საკრედიტო რესურსებზე და დეპოზიტებზე გამოსაყენებელი მინიმალური და მაქსიმალური საპროცენტო განაკვეთების ოდენობის განსაზღვრა და დამტკიცება;
- ✓ სამეთვალყურეო საბჭო იღებს ასევე გადაწყვეტილებებს კანონმდებლობით, საქართველოს ეროვნული ბანკის ნორმატიული აქტებით და ბანკის შიდა ნორმატიული აქტებით გათვალისწინებულ შემთხვევებში.
- ✓ საბჭოს წევრებმა კეთილსინდისიერად და გულმოდგინედ უნდა შეასრულონ დაკისრებული ამოცანები. კერძოდ ისინი ვალდებული არიან იზრუნონ ბანკზე და მის სტაბილურობაზე ისე, როგორც ზრუნავს ანალოგიურ თანამდებობაზე და ანალოგიურ პირობებში მყოფი ჩვეულებრივი, საღად მოაზროვნე პირი და იმოქმედონ იმ რწმენით, რომ მათი ეს ქმედება ყველაზე ხელსაყრელია ბანკისათვის.

სამეთვალყურეო საბჭოს წევრები ვალდებული არიან:

- რეგულარულად დაესწრონ სამეთვალყურეო საბჭოს სხდომებს და აქტიური მონაწილეობა მიიღონ საკითხების განხილვაში;
- მოითხოვონ დღის წესრიგში საკითხის შეტანა და სამეთვალყურეო საბჭოს სხდომის მოწვევა, როდესაც ეს აუცილებლობას წარმოადგენს;
- არ გაამჟღავნონ კონფიდენციალური ინფორმაცია, რომელიც მათ მიიღეს თავიანთი სამსახურობრივი მოვალეობების შესრულებისას;

11. სს ზირაათ ბანკი საქართველო-ს აქციონერებთან დაკავშირებული საკითხები (გაგრძელება)

- დროულად მიაწოდონ აქციონერებს ზუსტი და სრული ინფორმაცია ბანკის საქმიანობისა და მისი ფინანსური მდგომარეობის შესახებ;
- არ გამოიყენონ პირადი სარგებლის მისაღებად ბანკის ქონება და თავიანთი სამსახურებრივი მოვალეობების შესრულებისას მოპოვებული ინფორმაცია;
- თავი შეიკავონ ისეთ გარიგებებში მონაწილეობისგან, რასაც შეიძლება მოჰყვეს მათი ინტერესების წინააღმდეგობაში მოსვლა ბანკის ინტერესებთან (ინტერესთა შეუთავსებლობა);
- ინტერესთა შეუთავსებლობის ნებისმიერი შემთხვევისას განუცხადონ დირექტორატსა და სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებს ამის შესახებ და თავი შეიკავონ შესაბამისი გადაწყვეტილების მიღების დროს ხმის მიცემისაგან.
- კომერციული ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს ან მის წევრებს აქციონერთა საერთო კრების თანხმობის გარეშე არ შეუძლიათ სხვებისათვის თავიანთი უფლებების დელეგირება.

სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების დამოუკიდებლობა და თითოეული დამოუკიდებელი წევრის დამოუკიდებლად მიჩნევის შესახებ არგუმენტები

სამეთვალყურეო საბჭოს წევრები სრულად აკმაყოფილებენ ადმინისტრატორის შესაფერისობის კრიტერიუმებს. დანართში “ადმინისტრატორები” წარმოდგენილია სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების განათლებასა და სამუშაო გამოცდილების შესახებ ინფორმაცია. სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებს გააჩნიათ განათლების თანაბარი დონე, სამეთვალყურეო საბჭოში დაცულია ხმათა უმრავლესობის პრინციპი და არ არსებობს დომინანტი პირის რისკი.

სამეთვალყურეო საბჭო, მასზე მინიჭებული უფლებამოსილებიდან გამომდინარე, აქტიურად არის ჩართული ბანკის ფუნქციონირებაში. წლის განმავლობაში ტარდება 4 რიგითი სხდომა, ასევე ბანკის საჭიროების მიხედვით რიგგარეშე სხდომები. 2020 წელს ჩატარდა 14 სხდომა. 2020 წლის განმავლობაში ჩატარებულ სხდომებზე განხილულ იქნა ბანკისთვის აქტუალური საკითხები, რომელიც სამეთვალყურეო საბჭოს კომპეტენციაში შედის.

დირექტორთა საბჭო

სახელი, გვარი	თანამდებობა
ომერ აიდიანი	გენერალური დირექტორი
ჰალუქ ჯენგიზი	გენერალური დირექტორი მოადგილე
მერთ ქოზაჯიოღლუ	დირექტორი

- ბანკის ხელმძღვანელობა და მისი წარმომადგენლობა ევალება დირექტორთა საბჭოს. დირექტორთა საბჭო პასუხისმგებელია ბანკის მართვაზე, მისი საქმიანობის ბანკის მიზნების შესაბამისად წარმართვაზე.
- დირექტორთა საბჭო შედგება სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ ოთხ წლამდე ვადით დანიშნული არანაკლებ სამი დირექტორისაგან, რომელთა უფლებამოსილება გრძელდება ამ ვადის გასვლის შემდეგაც სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ ახალი დირექტორების დანიშვნამდე. დირექტორების დანიშვნა ხელმეორე ვადით შეუზღუდავია და ისინი შეიძლება გათავისუფლდნენ ნებისმიერ დროს სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ მათი უფლებამოსილების ვადის დასრულებამდე.
- დირექტორატს ხელმძღვანელობს სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დანიშნული გენერალური დირექტორი.
- დირექტორთა საბჭო ანგარიშვალდებულია ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს წინაშე.
- დირექტორატის უფლებამოსილებაში შედის ყველა იმ საკითხის გადაწყვეტა, რაც კანონმდებლობითა და წესდებით არ განეკუთვნება აქციონერთა საერთო კრებისა და სამეთვალყურეო საბჭოს კომპეტენციას. დირექტორატი განიხილავს და იღებს წინასწარ გადაწყვეტილებას ყველა იმ საკითხზე, რომელზეც კანონმდებლობისა და წესდების თანახმად სამეთვალყურეო საბჭოს თანხმობაა საჭირო.

11. სს ზირაათ ბანკი საქართველო-ს აქციონერებთან დაკავშირებული საკითხები (გაგრძელება)

- გენერალური დირექტორი (მისი არყოფნისას გენერალური დირექტორის მოადგილე) ერთპიროვნულად მართავს ბანკს, აკონტროლებს დირექტორთა საქმიანობას და წარმოადგენს ბანკს მესამე პირებთან ურთიერთობაში. დირექტორთა საბჭოს წევრები (გენერალური დირექტორის მოადგილე და დირექტორები) ხელმძღვანელობენ თავიანთ დაქვემდებარებაში შემავალ სტრუქტურულ ერთეულებს (დეპარტამენტებს). ისინი პასუხისმგებლები არიან მათ გამართულ ფუნქციონირებაზე და ბანკის სტრატეგიის შესაბამისად განსაზღვრული პოლიტიკის განხორციელებაზე.
- გენერალური დირექტორის მოადგილე და დირექტორები ხელმძღვანელობენ წესდებისა და შინაგანაწესის თანახმად მათ დაქვემდებარებაში შემავალ სამსახურებს და მათ საქმიანობას წესდებისა და შინაგანაწესის შესაბამისად, წარმოადგენს ბანკს ამ სფეროში მესამე პირებთან ურთიერთობაში.
- მესამე პირებთან ურთიერთობაში ბანკის წარმოდგენის უფლება აქვთ მხოლოდ იმ დირექტორებს, რომლებიც რეგისტრირებულნი არიან ასეთებად სამეწარმეო რეესტრში, თუ ასეთი წევრები არ განხორციელებენ თავიანთი უფლებამოსილებების დელეგირებას მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად. დირექტორები კომპანიას წარმოადგენენ როგორც ერთობლივად, ასევე ცალ-ცალკე.
- დირექტორთა საბჭოს სხდომების მოწვევა, გადაწყვეტილებების მიღება და ბანკის ხელმძღვანელობა ხორციელდება საქართველოს კანონმდებლობის, ბანკის წესდების, შინაგანაწესის და სხვა შიდა ნორმატიული აქტების შესაბამისად. დირექტორთა საბჭოს სხდომები შეიძლება ჩატარდეს საქართველოში ან საზღვარგარეთ, შესაბამისი დღის წესრიგით.
- დირექტორატის სხდომები ტარდება საჭიროების მიხედვით, მაგრამ არანაკლებ თვეში ერთი სხდომისა და წარმართება ქართულ და/ან თურქულ და/ან ინგლისურ ენებზე. სხდომა მოიწვევა გენერალური დირექტორის, ასევე დირექტორატის რომელიმე წევრის ინიციატივით.
- გენერალური დირექტორი ადგენს სხდომის დღის წესრიგს, ამზადებს საჭირო მასალებს და თავმჯდომარეობს სხდომებს. დირექტორატის წევრებს უფლება აქვთ გენერალურ დირექტორთან დააყენონ წინადადება დღის წესრიგში საკითხის შეტანის თაობაზე.
- სხდომა უფლებამოსილია, თუ მას ესწრება დირექტორატის წევრთა ნახევარზე მეტი. გადაწყვეტილებები მიიღება დამსწრე ხმათა უბრალო უმრავლესობით. ხმების თანაბრად განაწილების შემთხვევაში გადამწყვეტია გენერალური დირექტორის (მისი არყოფნისას – გენერალური დირექტორის მოადგილის) ხმა.
- დირექტორთა საბჭოს სხდომაზე დგება ოქმი ქართულ და/ან თურქულ და/ან ინგლისურ ენებზე, რომელსაც ხელს აწერს სხდომის თავმჯდომარე.
- გენერალური დირექტორის მოადგილე და დირექტორები ანგარიშვალდებულები არიან გენერალური დირექტორის და სამეთვალყურეო საბჭოს წინაშე. გენერალური დირექტორი ანგარიშვალდებულია სამეთვალყურეო საბჭოს წინაშე.
- გენერალური დირექტორი, გენერალური დირექტორის მოადგილე და/ან დირექტორები ვალდებული არიან სამეთვალყურეო საბჭოს აცნობონ ყველა იმ გარემოების შესახებ, რომლებმაც შეიძლება მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინოს ბანკის მდგომარეობაზე.
- გენერალური დირექტორი, გენერალური დირექტორის მოადგილე და/ან დირექტორები საზოგადოების საქმეებს უნდა გაუძღვნენ კეთილსინდისიერად. კერძოდ, ზრუნავდნენ ისე, როგორც ზრუნავენ ანალოგიურ თანამდებობაზე და ანალოგიურ პირობებში მყოფი ჩვეულებრივი, საღად მოაზროვნე პირები და მოქმედებდნენ იმ რწმენით, რომ მათი ეს მოქმედება ყველაზე ხელსაყრელია საზოგადოებისთვის.

დირექტორები ვალდებული არიან:

- რეგულარულად დაესწრონ დირექტორატის სხდომებს და აქტიური მონაწილეობა მიიღონ საკითხების განხილვაში;
- მოითხოვონ დღის წესრიგში საკითხის შეტანა და დირექტორატის სხდომის მოწვევა, როდესაც ეს აუცილებლობას წარმოადგენს;

11. სს ზირაათ ბანკი საქართველო-ს აქციონერებთან დაკავშირებული საკითხები (გაგრძელება)

- არ გამჟღავნონ კონფიდენციალური ინფორმაცია, რომელიც მათ მიიღეს თავიანთი სამსახურებრივი მოვალეობების შესრულებისას;
- არ გამოიყენონ პირადი სარგებლის მისაღებად ბანკის ქონება და თავიანთი სამსახურებრივი მოვალეობების შესრულებისას მოპოვებული ინფორმაცია;
- თავი შეიკავონ ისეთ გარიგებებში მონაწილეობისგან, რასაც შეიძლება მოჰყვეს მათი ინტერესების წინააღმდეგობაში მოსვლა საზოგადოების ინტერესებთან (ინტერესთა შეუთავსებლობა);
- ინტერესთა შეუთავსებლობის ნებისმიერი შემთხვევისას განუცხადონ დირექტორატსა და სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებს ამის შესახებ და თავი შეიკავონ შესაბამისი გადაწყვეტილების მიღების დროს ხმის მიცემისაგან;
- დაუყოვნებლივ მიაწოდონ სამეთვალყურეო საბჭოს წევრს ამ უკანასკნელის მიერ მოთხოვნილი ინფორმაცია;
- შეასრულონ კანონმდებლობით, ბანკის წესდებითა და შიდა ნორმატიული აქტებით, სამომსახურებო ხელშეკრულებით გათვალისწინებული სხვა ვალდებულებები და ბანკის აქციონერთა საერთო კრების, ასევე სამეთვალყურეო საბჭოს გადაწყვეტილებები.

დირექტორთა საბჭოს წევრების შერჩევა ხდება საქართველოს კომერციული ბანკების ადმინისტრატორთა შესაფერისობის კრიტერიუმების შესახებ დებულების თანახმად განსაზღვრული კრიტერიუმების მიხედვით. ამჟამინდელი დირექტორატის საბჭოს ყველა წევრი სრულიად აკმაყოფილებს კანონით განსაზღვრულ ადმინისტრატორის შესაფერისობის კრიტერიუმებს.

დირექტორთა საბჭო შედგება:

- გენერალური დირექტორი
- გენერალური დირექტორის მოადგილე, რომელიც პასუხისმგებელია ხაზინისა და საოპერაციო განყოფილების ფუნქციონირებაზე
- დირექტორი, რომელიც პასუხისმგებელია მარკეტინგისა და საკრედიტო განყოფილების ფუნქციონირებაზე

კომიტეტები

საკრედიტო კომიტეტი

საკრედიტო კომიტეტის უფლებამოსილება (კომპეტენცია და ამოცანები)

- საკრედიტო კომიტეტი ასრულებს იმ ფუნქციებს, რომელიც განისაზღვრება „კომერციული ბანკების საქმიანობის შესახებ“ საქართველოს კანონის, ასევე საქართველოს ეროვნული ბანკის კანონქვემდებარე აქტების შესაბამისად.
- საკრედიტო კომიტეტი უფლებამოსილია მიიღოს გადაწყვეტილება და გასცეს სესხი სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ მასზე გადაცემული უფლებამოსილების ფარგლებში
- საკრედიტო კომიტეტი ვალდებულია შეასრულოს ყველა ის დავალება, რომელსაც მას გადასცემს სამეთვალყურეო საბჭო სესხებთან დაკავშირებით.

საკრედიტო კომიტეტის წევრები და კომიტეტის სხდომის ჩატარების წესი

- კომიტეტი უნდა შედგებოდეს მინიმუმ სამი წევრისგან. კომიტეტის წევრთა რაოდენობის განსაზღვრა, საბჭოს წევრების არჩევა ან გადაყენება სამეთვალყურეო საბჭოს კომპეტენციაა. იმ შემთხვევაში, თუ საკრედიტო კომიტეტის ერთ-ერთ წევრს ნებისმიერი მიზეზით შეუწყდება შრომითი ხელშეკრულება ბანკთან, ეს წევრი ავტომატურად გადაყენებულ იქნება კომიტეტის წევრობიდან.

11. სს ზირაათ ბანკი საქართველო-ს აქციონერებთან დაკავშირებული საკითხები (გაგრძელება)

- საკრედიტო კომიტეტის გადაწყვეტილება მიღებულ უნდა იქნას ერთხმად. საკრედიტო კომიტეტის გადაწყვეტილების ერთხმად მიუღებლობის შემთხვევაში, განაცხადს აფასებს ზემდგომი ორგანო. კომიტეტის სხდომებს ხელმძღვანელობს გენერალური დირექტორი.
- სხდომებზე მოწვეულ უნდა იქნან ბანკის სტრუქტურული ერთეულების მენეჯერები. გადაწყვეტილებები, საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის თანახმად მიიღება სხდომის ოქმის სახით.
- საკრედიტო კომიტეტის სხდომების სამდივნო პროცედურებს უზრუნველყოფს დირექტორატის სამდივნო.

სამეთვალყურეო საბჭოსთან შექმნილი აუდიტის კომიტეტი

- კომიტეტი წარმოადგენს მუდმივ კოლეგიალურ ორგანოს და სრულად ანგარიშვალდებულია სამეთვალყურეო საბჭოს წინაშე.
კომიტეტის მანდატი განისაზღვრება საქართველოს ეროვნული ბანკის, 2018 წლის 26 სექტემბრის 215/04 ბრძანებით დამტკიცებული „კომერციული ბანკების კორპორაციული მართვის კოდექსის“ მოთხოვნების მიხედვით;
აუდიტის კომიტეტი ბანკის კორპორაციული მართვის სისტემის მნიშვნელოვანი რგოლია. ეს რგოლი ზედამხედველობას ახორციელებს შიდა აუდიტის დეპარტამენტის საქმიანობაზე, სათანადო რეკომენდაციებს შეიმუშავებს ამ სამსახურისათვის და აქციონერთა ინტერესებს იცავს ფინანსური ანგარიშგების შედგენის საიმედოობის თვალსაზრისით. აუდიტის კომიტეტი პასუხს აგებს ბანკის რისკის მართვის პოლიტიკასა და პროცედურებთან შესაბამისობის ზედამხედველობაზე, ასევე რისკის მართვის სისტემის ადეკვატურობის შემოწმებაზე ბანკის წინაშე მდგარ რისკებთან მიმართებაში.

აუდიტის კომიტეტის წევრები და კომიტეტის სხდომის ჩატარების წესი

- კომიტეტი დაკომპლექტებულია არანაკლებ 3 (სამი) წევრისგან, რომელთა უმრავლესობას წარმოადგენენ სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელი წევრები;
- კომიტეტის თავმჯდომარე არის სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელი წევრი და იმავდროულად არ არის სამეთვალყურეო საბჭოს ან/და სხვა კომიტეტის თავმჯდომარე.
- აუდიტის კომიტეტის სხდომა ტარდება საჭიროებისამებრ, მაგრამ არანაკლებ კვარტალში ერთხელ. აუდიტის კომიტეტის სხდომას ესწრება მინიმუმ ორი წევრი. აუდიტის კომიტეტზე გადაწყვეტილება მიიღება ხმათა უმრავლესობით, ხოლო ორი წევრის დასწრების შემთხვევაში ერთხმად.
- კომიტეტის რიგგარეშე სხდომა შესაძლებელია ჩატარდეს სამეთვალყურეო საბჭოს ან აუდიტის კომიტეტის ნებისმიერი წევრის ან დირექტორთა საბჭოს მოთხოვნის საფუძველზე.

სამეთვალყურეო საბჭოსთან შექმნილი აუდიტის კომიტეტი გარდა სხვა ფუნქციებისა:

- მონიტორინგს უწევს და აქტიურად თანამშრომლობს ბანკის შიდა აუდიტის განყოფილებასთან, განსაზღვრავს შიდა აუდიტის ჩატარების ფორმებს და მეთოდებს;
- უზრუნველყოფს შიდა აუდიტის განყოფილების ფუნქციების ადეკვატურობას და დამოუკიდებულობას;
- განიხილავს და ამტკიცებს ჩასატარებელ შიდა აუდიტის მასშტაბებს და ჩატარების სიხშირეს;
- ამტკიცებს და პერიოდულად განიხილავს შიდა აუდიტის განყოფილების დებულებას და თანამშრომლების სამუშაო აღწერილობას;
- აუდიტის კომიტეტი ასრულებს იმ მოვალეობას, რომელიც განისაზღვრება მოქმედი კანონმდებლობისა და ბანკის დებულების მიხედვით;
- განიხილავს და ამტკიცებს შიდა აუდიტის სამსახურის მიერ მომზადებულ კვარტალურ მოხსენებებს, საჭიროების შემთხვევაში რეკომენდაციებს წარუდგენს სამეთვალყურეო საბჭოს.

11. სს ზირაათ ბანკი საქართველო-ს აქციონერებთან დაკავშირებული საკითხები (გაგრძელება)

რისკების მართვისა და საინფორმაციო ტექნოლოგიების კომიტეტი

რისკების მართვისა და საინფორმაციო ტექნოლოგიების კომიტეტის უფლებამოსილებანი (ამოცანები და კომპეტენცია)

- კომიტეტი ასრულებს იმ ფუნქციებს, რომელიც განისაზღვრება კომერციული ბანკების შესახებ საქართველოს კანონის, საქართველოს ეროვნული ბანკის კორპორატიული მართვის სტანდარტების და სხვა კანონქვემდებარე აქტების მიხედვით.
- კომიტეტი, ბანკის საქმიანობისას წარმოქმნილ რისკების მართვასთან დაკავშირებით პასუხისმგებელია სამეთვალყურეო საბჭოს წინაშე.
- კომიტეტი განსაზღვრავს ბანკის რისკების მართვის პოლიტიკას და აღნიშნული პოლიტიკის ფარგლებში ამზადებს გეგმებს.
- უზრუნველყოფს შესაბამისი ზომების მიღებას იმ ფაქტორებთან დაკავშირებით, რომელიც უარყოფით ზეგავლენას ახდენს ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობაზე და რისკის პროფილზე.
- უზრუნველყოფს ბანკის საინფორმაციო ტექნოლოგიების შესაბამისობას სტრატეგიის სამუშაო სტრატეგიასთან.

რისკების მართვისა და საინფორმაციო ტექნოლოგიების კომიტეტის წევრები და სხდომის ჩატარების წესი

- კომიტეტი შედგება მინიმუმ 5 დამოუკიდებელი წევრისგან. წევრების რაოდენობას განსაზღვრავს და წევრებს ირჩევს სამეთვალყურეო საბჭო.
- კომიტეტის სხდომები ტარდება კომიტეტის წევრთა უმრავლესობის დასწრებით მინიმუმ ოთხ თვეში ერთხელ. კომიტეტის საგანგებო სხდომა შესაძლებელია ჩატარდეს სამეთვალყურეო საბჭოს, აუდიტის კომიტეტის და დირექტორთა საბჭოს მოთხოვნის საფუძველზე. სხდომას ხელმძღვანელობს გენერალური დირექტორი. გადაწყვეტილებები მიიღება დამსწრეთა ხმათა უმრავლესობით. ხმების თანაბრად განაწილების შემთხვევაში გენერალური დირექტორის ხმა გადამწყვეტია.
- კომიტეტის სხდომების სამდივნო პროცედურებს უზრუნველყოფს კორპორატიული მდივანი

სამეთვალყურეო საბჭოსთან შექმნილი რისკების მართვის კომიტეტი

- კომიტეტი წარმოადგენს მუდმივ კოლეგიალურ ორგანოს და სრულად ანგარიშვალდებულია სამეთვალყურეო საბჭოს წინაშე.
- კომიტეტის მანდატი განისაზღვრება საქართველოს ეროვნული ბანკის, 2018 წლის 26 სექტემბრის 215/04 ბრძანებით დამტკიცებული „კომერციული ბანკების კორპორატიული მართვის კოდექსის“ მოთხოვნების მიხედვით
- კომიტეტი დაკომპლექტებულია არანაკლებ 3 (სამი) წევრისგან, რომელთა უმრავლესობას წარმოადგენენ სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელი წევრები
- კომიტეტის თავმჯდომარე არის სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელი წევრი და იმავდროულად არ არის სამეთვალყურეო საბჭოს ან/და სხვა კომიტეტის თავმჯდომარე
- სამეთვალყურეო საბჭოსთან შექმნილი რისკების კომიტეტი გარდა სხვა ფუნქციებისა:
  - განიხილავს რისკის სტრატეგიებს როგორც აგრეგირებული, ისე ინდივიდუალური რისკის ჭრილში და აანალიზებს მათ შესაძლო გავლენას ბანკის რისკ მიმართ ტოლერანტობაზე
  - მონიტორინგს ახორციელებს ხელმძღვანელობის მიერ ბანკის რისკის მიმართ ტოლერანტულობის პოლიტიკით დადგენილი მიდგომებისა და ლიმიტების შესრულებაზე
  - თანამშრომლობს და ზედამხედველობას უწევს რისკების დირექტორის საქმიანობას, რათა უზრუნველყოფილი იყოს ბანკის რისკების მართვის სისტემის ეფექტურობა და პროპორციულობა ბანკის რისკების ბუნებასთან, მასშტაბებსა და კომპლექსურობასთან

11. სს ზირაათ ბანკი საქართველო-ს აქციონერებთან დაკავშირებული საკითხები (გაგრძელება)

- აფასებს ბანკის ბიზნეს მოდელიდან გამომდინარე რისკებს და სხვადასხვა სტრუქტურულ ერთეულებთან თანამშრომლობით შეიმუშავებს რეკომენდაციებს აღნიშნული რისკების მიტიგაციის უზრუნველსაყოფად
- უზრუნველყოფს ეფექტურ კომუნიკაციას და კოორდინაციას აუდიტის კომიტეტთან, რაც მოიცავს ინფორმაციის გაცვლას, ყველა სახის მნიშვნელოვანი რისკის იდენტიფიცირებას, ბანკის რისკების მართვის ჩარჩოში მიზანშეწონილი კორექტირებების განხილვის მიზნით.

აქტივებისა და პასივების მართვის კომიტეტი

აქტივებისა და პასივების მართვის კომიტეტის უფლებამოსილება

- ამზადებს ბანკის აქტივებისა და პასივების მართვის პოლიტიკას არსებული კანონქვემდებარე აქტებისა და ბანკის ფინანსური მიზნების გათვალისწინებით.
- ბანკის პოლიტიკისა და მიზნების კრილში, განაგებს ლიკვიდობისა და საბაზრო რისკებს და მართავს ფულად სახსრებს ისე, რომ უზრუნველყოფილ იქნას რისკების მინიმუმამდე დაყვანა და მაქსიმალური მოგების მიღება.
- თვალყურს ადევნებს ეკონომიკურ სფეროში განვითარებულ მოვლენებს, მოქმედ სავალუტო ფინანსურ პოლიტიკას, უფლებამოსილი ორგანოების მიერ მიღებულ კანონქვემდებარე აქტებს და საბანკო სექტორში და ბაზარზე განვითარებულ მოვლენებს. აფასებს თუ რა ზეგავლენა შეიძლება მოახდინოს განვითარებულმა მოვლენებმა საბანკო სექტორზე და უშუალოდ ბანკზე, თვალყურს ადევნებს ბანკის რეიტინგს.
- განვითარებული მოვლენების ფონზე ბიუჯეტის გადახედვის აუცილებლობის შემთხვევაში, თავიდან განსაზღვრავს ბანკის მიზნებს, სამეთვალყურეო საბჭოს წარუდგენს რეკომენდაციებს განსაზღვრული სტრატეგიული მიზნების ფარგლებში.
- უზრუნველყოფს ლიკვიდობასთან და სავალუტო ოპერაციებთან დაკავშირებით არსებული კანონმდებლობითა და ბანკის შიდა დებულებებით განსაზღვრული მოთხოვნების დაცვას.

აქტივებისა და პასივების კომიტეტის წევრები და სხდომების ჩატარების წესი

- კომიტეტი შედგება მინიმუმ სამი დამოუკიდებელი წევრისგან. წევრების რაოდენობას განსაზღვრავს და წევრებს ირჩევს სამეთვალყურეო საბჭო. წევრები შეირჩევა სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დირექტორთა საბჭოს წევრებსა და განყოფილებების ხელმძღვანელ პირებს შორის.
- იმ შემთხვევაში, თუ კომიტეტი შედგება სამი წევრისგან, საკმარისი ქვორუმი იქნება კომიტეტის სრული შემადგენლობა, ხოლო იმ შემთხვევაში, თუ კომიტეტი შედგება სამ წევრზე მეტი წევრისგან, კომიტეტის წევრთა რაოდენობის ნახევარზე მეტი, ხოლო გადაწყვეტილება მიიღება ხმათა უმრავლესობით. სხდომას ხელმძღვანელობს გენერალური დირექტორი, ხმების თანაბრად განაწილების შემთხვევაში გენერალური დირექტორის ხმა გადამწყვეტია.
- კომიტეტის სხდომა ტარდება მინიმუმ თვეში ერთხელ. სხდომა შესაძლებელია მოწვეულ იქნეს კომიტეტის ერთ-ერთი წევრის, სამეთვალყურეო საბჭოს, აუდიტთა საბჭოსა და აქციონერთა საბჭოს ინიციატივით. სხდომაზე შესაძლებელია მოწვეულ იქნას ბანკის სხვადასხვა განყოფილების ხელმძღვანელები. გადაწყვეტილებები, საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის თანახმად მიიღება სხდომის ოქმის სახით.
- აქტივებისა და პასივების კომიტეტის სხდომების სამდივნო პროცედურებს უზრუნველყოფს ბიუჯეტის, ანგარიშგებისა და ფონდის მართვის განყოფილება.

11. სს ზირაათ ბანკი საქართველო-ს აქციონერებთან დაკავშირებული საკითხები (გაგრძელება)

შიდა აუდიტის სამსახური

ბანკში რისკების მართვის პროცესებს მეთვალყურეობს ბანკის შიდა აუდიტი, რომელიც სისტემატური და არასისტემატური შემოწმებებით ადგენს პროცედურების ადეკვატურობასა და ბანკის შესაბამისობას პროცედურებთან. შიდა აუდიტი ყველა შეფასების შედეგს განიხილავს დირექტორთა საბჭოსთან და აუდიტის კომიტეტს შედეგებსა და რეკომენდაციებს მოახსენებს.

შიდა აუდიტის სამსახური წარმოადგენს ბანკის სტრუქტურულ ერთეულს, იგი ექვემდებარება სამეთვალყურეო საბჭოსთან არსებულ აუდიტის კომიტეტს, რომელიც, თვის მხრივ, ვალდებულია უზრუნველყოს სამსახურის ობიექტურობა და მისი დამოუკიდებლობა დირექტორატისგან.

შიდა აუდიტის სამსახურის სფერო და მასშტაბები მოიცავს ბანკის ყველა სტრუქტურულ ერთეულს და პროცესს, IT სამსახურის გარდა და ეფუძნება რისკის დონის დადგენას, მოქმედ კანონმდებლობას, ნორმებსა და სტანდარტებს. აუდიტორული შემოწმება ითვალისწინებს ბანკის შესაბამისებელ სტრუქტურულ ერთეულში თითოეული ობიექტისა და საკითხის კონკრეტიზაციას, რომელთა ანალიზი შემდგომში ასახულ უნდა იქნას დასკვნაში.

12. ძირითადი რისკები და გაურკვევლობები

რისკის მართვის სტრატეგია

სს „ზირაათ ბანკი საქართველო“ რისკის სტრატეგია გამომდინარეობს ბანკის ბიზნეს სტრატეგიიდან, რომელიც შესაბამისობაშია რისკის მიმართ ტოლერანტულობასთან და განსაზღვრავს ბანკის ზრდის ტემპს, სასურველ ფინანსურ შედეგებს, დაკრედიტების სფეროების პრიორიტეტულობას, ბანკის შიდა სრუქტურასა და დიზაინს. ბანკის ბიზნეს სტრატეგია გამყარებულია შესაბამისი შიდა პოლიტიკებითა და პროცედურებით.

ბანკი აღნიშნული პერიოდისათვის გეგმავს სტაბილურ და სწრაფ ზრდას, რომელიც ძირითადად გამოხატული იქნება საკრედიტო პორტფელის ზრდით. ბანკი აცნობიერებს სწრაფ ზრდის ტემპთან დაკავშირებულ რისკებს და ახდენს მათ აღმოფხვრას, როგორც ჭარბი საზედამხედველო კაპიტალით ასევე პოლიტიკებით, პროცედურებითა და ლიმიტებით.

რისკის სტრატეგია გაცნობიერებულია ბანკის ყველა სტრუქტურული ერთეულების დონეზე და ბიზნეს სტრატეგიის გარდა გამოხატულია ბანკის რისკის მართვის პოლიტიკაში. მნიშვნელოვანია, რომ ბანკის რისკის სტრატეგიის განხორციელების აღსრულება ხდება ბანკის დირექტორატისა და შესაბამისი რისკზე პასუხისმგებელი ორგანოების მიმართ, ამ პროცესს კი ზედამხედველობას უწევს სათაო ოფისი.

რისკის მართვის ჩარჩო

ბანკში მოქმედებს რისკების მართვის 3 დონიანი დაცვის მოდელი. მოდელი გამოიყენება ვალდებულებების და პასუხისმგებლობების გასამიჯნად, რათა მიღწეული იყოს მთლიანი რისკების ეფექტური მართვა, რომელიც ხელს შეუწყობს ბანკის შიდა კონტროლის ჩარჩოს გაძლიერებას. ყველა დონეზე შესაბამისი პასუხისმგებელი ორგანო იღებს მონაწილეობას.

რისკის მართვა დანერგილია ბანკის ყველა დონეზე, პასუხისმგებლობები ამა თუ იმ რისკისათვის გაცნობიერებულია და მისი მართვა ხდება მმართველობის ყველა რგოლში.

12. ძირითადი რისკები და გაურკვევლობები (გაგრძელება)

რისკის მართვის დონეები მოცემულია #1 ცხრილში:

პირველი დონე - არის შემდეგი სტრუქტურული ერთეულების დონე:

- დაკრედიტების ფუნქციონალური ერთეული, რომელიც უზრუნველყოფს დადგენილი საკრედიტო პოლიტიკის ფარგლებში საკრედიტო საქმიანობის წარმოებას;
- საბაზინო ოპერაციების მართვის ფუნქციონალური ერთეული, რომელიც უზრუნველყოფს საბაზინო ოპერაციების წარმოებას რომლებიც დაკავშირებულია საბაზრო რისკების, მათ შორის ლიკვიდობის, სავალუტო და საპროცენტო რისკებთან;
- საკრედიტო კომიტეტი ძირითადად პასუხისმგებელია კლიენტების ფინანსური მდგომარეობისა და გადახდისუნარიანობის შეფასებაზე, სასესხო გადაწყვეტილებების მიღებასა და სესხების ამოღების პრაქტიკის მიმოხილვაზე. აღსანიშნავია, რომ საკრედიტო დეპარტამენტი წარმოადგეს პირველ და მეორე დონეს ერთდროულად, ვინაიდან იგი დაკომპლექტებულია როგორც ბიზნესის ხაზის წარმომადგენლებით (პირველი დონე), ასევე რისკების და სესხის თანხის ზომიდან გამომდინარე სხვა სტრუქტურების წარმომადგენლებით (მეორე დონე);

მეორე დონე - არის შემდეგი სტრუქტურული ერთეულების დონე:

რისკების მართვის ფუნქციონალური ერთეული, რომელიც პასუხისმგებელია შემაჯამებელ რისკებზე და კურირებს როგორც ფინანსურ ასევე არაფინანსურ რისკებს, აღნიშნულ სტრუქტურულ ერთეულში სხვა რისკებთან ერთად იმართება საკრედიტო, საბაზრო და საოპერაციო რისკები, ხდება მათი მართვა, შეფასება და ბანკის ბიზნეს სტრატეგიასთან შესაბამისობის გაანალიზება;

- ფინანსური მართვის ფუნქციონალური ერთეული, რომელიც ახდენს ფინანსური ოპერაციების დაგეგმვას, ბანკის ლიკვიდობის მართვას და აქტიურად მონაწილეობს აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტში;
- შესაბამისობის ფუნქციონალური ერთეული, რომელიც ახდენს AML/CFT და საქართველოს ეროვნული ბანკის სხვა რეგულაციებთან შესაბამისობის უზრუნველყოფას.

მესამე დონე: უზრუნველყოფს ბანკის მასშტაბური რისკების მართვას და რისკის სტრატეგიის განსაზღვრას. მესამე დონე არის შემდეგი სტრუქტურული ერთეულების დონე: - შიდა აუდიტის სამსახური, რომელიც ახდენს რისკის მართვის პროცესის ადეკვატურობისა და ეფექტურობის შეფასებას და პერიოდულ მოხსენებას აკეთებს ბანკის მმართველობის ზედა რგოლებთან.

12. ძირითადი რისკები და გაურკვევლობები (გაგრძელება)

- აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტი, რომელიც ახორციელებს რისკის მართვას ორგანიზაციის დონეზე, ახდენს ფინანსური რისკების გაანალიზებას, მონაწილეობს ლიმიტების დამტკიცებაში და ბანკის საბალანსო პოზიციების განხილვას ფინანსური წყაროების მოძიების მიზნებისათვის, ასევე ბანკის საპროცენტო განაკვეთების პოლიტიკის მონიტორინგს
- რისკების მართვის კომიტეტი: ახდენს ბანკის წინაშე არსებული რისკების მონიტორინგს, უზრუნველყოფს რისკის მიმართ ტოლერანტობის დონისა და მათი მართვის შესაბამისობას ბანკის სტრატეგიასთან, აფასებს შიდა კონტროლისა და რისკების მართვის ეფექტურობის შეფასებას.
- დირექტორატი: უზრუნველყოფს მოვალეობების ადეკვატურ გადანაწილებას, ბანკის მიერ აღებული რისკების ერთობლიობის შესაბამისობას სათაო ბანკის მიერ განსაზღვრულ სტრატეგიასთან და უძღვება ბანკის ყოველდღიურ საქმიანობას.
- სათაო ბანკი: განსაზღვრავს ბანკის რისკისა და ბიზნეს სტრატეგიებს, ამტკიცებს რისკების კონტროლის სქემას და მიმოიხილავს ბანკის მუშაობას რისკებისა და ფინანსური შედეგების კუთხით.

რისკის მართვის პროცესი

ბანკი ხელმძღვანელობს სათაო ბანკის მიერ განსაზღვრული რისკის დონის ფარგლებში. სტრატეგიულ დონეზე განსაზღვრული რისკის დონისა და სტრატეგიული ბიზნეს გეგმის შესაბამისად, ბანკს განსაზღვრული აქვს შიდა პროცესები, რომლის მიხედვითაც ხდება რისკების მართვა, ვინაიდან ეს წამოადგენს ბანკის საქმიანობის ფუნდამენტურ ნაწილს და განუყოფელია პროცესების დაგეგმვისაგან. შესაბამისად რისკის მართვა ინტეგრირებულია ბანკის საქმიანობის ყველა დონეზე. ბანკისათვის რისკის მართვის მთავარი ამოცანაა რისკებისა და შემოსავლიანობის ოპტიმალური ერთობლიობის დაგეგმვა, ფინანსური სიძლიერის გარანტირება და ბიზნესის ზრდის მდგრადი ზრდის მხარდაჭერა. რისკის მართვის პროცესი იყოფა ხუთ ძირითად ეტაპად:

- **იდენტიფიცირება:** რისკების განსაზღვრა ბანკის სტრატეგიიდან გამომდინარე, მათ მიმართ ტოლერანტობის დადგენა და რისკის მფლობელის განსაზღვრა;
- **შეფასება:** პროცესის, ანგარიშგებისა და შეფასების სტანდარტების მეთოდოლოგიის განსაზღვრა;
- **კონტროლი:** ოპერაციებისა და რისკების ლიმიტების დაცვის მონიტორინგი, ზარალის კონტროლი და მისი ადრეულ ეტაპზე შეტყობინება;
- **ანგარიშგება:** რისკის გაწევის შედეგების, სენსიტიურობისა და ძირითადი რისკების ინდიკატორების ინტერპრეტირება და ანგარიშგება;
- **მართვა:** ბანკის რისკების ყველა მიმართულების მიმოხილვა და კონტროლი, რისკის დონისა და შემოსავლიანობის ოპტიმალური ბალანსის პოვნა, რისკის მართვის პრაქტიკის კონტროლი, ბიზნეს გარემოსთან და სტრატეგიულ გეგმებთან შესაბამისობის უზრუნველყოფა.

რისკის მიმართ ტოლერანტობა

სს „ზირაათ ბანკი საქართველოს“ ბიზნეს სტრატეგია, რომელიც განისაზღვრება სათაო ბანკის მიერ, არის მისი რისკის სტრატეგიისა და რისკის მიმართ ტოლერანტობის ძირითადი განმსაზღვრელი ფაქტორი. რისკის მიმართ ტოლერანტობის განსაზღვრა ხდება სათაო ბანკის მიერ ბანკის რისკის მართვის ჩარჩოსა და საქართველოში არსებული საკანონმდებლო მოთხოვნების შესაბამისად.

12. ძირითადი რისკები და გაურკვევლობები (გაგრძელება)

რისკის მიმართ ტოლერანტობა არის გზამკვლევი ბანკის ყველა დონის მენეჯერისათვის იმისათვის რათა იმოქმედონ რისკის სტრატეგიის შესაბამისად. რისკის მიმართ ტოლერანტობა გამოხატულია როგორც რაოდენობრივი ასევე ხარისხობრივი ლიმიტებით, რაც საშუალებას იძლევა, გადაწყვეტილების მიღებისას მმართველობის ყოველმა რგოლმა, წინასწარ გაანალიზოს და შეაფასოს საკუთარი საქმიანობა და ის, თუ რამდენად შესაბამისობაშია კონკრეტული გადაწყვეტილება ბანკის რისკის ალბის სურვილთან.

რისკის მიმართ ტოლერანტობა დაინტერესებულ მხარეებს ეხმარება, ბანკისათვის მიუღებლად მაღალი რისკის, თავიდან არიდებაში და მაღალი რისკის იდენტიფიცირებაში მისი გაჩენის საწყის ეტაპზე, რაც უზრუნველყოფს ბანკის მიერ მოუღებელი რისკის თავიდან აცილებასა და არსებული რისკის დროულად მართვას.

13. მნიშვნელოვანი ფინანსური და არაფინანსური რისკები

ბანკი თავისი საქმიანობის ფარგლებში სხვადასხვა რისკის წინაშე დგას, მათგან ყველაზე მნიშვნელოვანი მითითებულია ქვემოთ. რეგულაციები მოიცავს საკრედიტო რისკს, საბაზრო რისკს, საოპერაციო რისკს, ლიკვიდობის რისკს, ბიზნეს სტრატეგიის რისკს, შესაბამისობის რისკს, მარეგულირებლის რისკსა და ჯგუფის რისკს.

• საკრედიტო რისკი

კონცენტრაციის რისკი

ქვეყნის რისკი

სავალუტო კურსის ცვლილებით გამოწვეული საკრედიტო რისკი (CICR)

• საბაზრო რისკი

საპროცენტო რისკი

სავალუტო რისკი

- საოპერაციო რისკი
- ლიკვიდობის რისკი
- ბიზნეს სტრატეგიის რისკი
- შესაბამისობის რისკი
- მარეგულირებლის რისკი
- ჯგუფის რისკი

საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი ყველაზე მატერიალური რისკია ბანკისთვის, რაც გამოიხატება კონტრაგენტის მიერ ვალდებულების შეუსრულებლობით მიღებულ ზარალში. საკრედიტო რისკი ბანკს შესაძლოა წარმოემყვას კრედიტების გაცემით, საბაზრო საინვესტიციო საქმიანობის შედეგად და სხვა. ბანკს აქვს საკმარისი კაპიტალი, რათა გადაფაროს ამ რისკისაგან გამოწვეული შესაძლო ზარალები და ამასთან, არ დააზიანოს საკუთარი ოპერაციები და იმიჯი.

ამჟამად ბანკისთვის საკრედიტო რისკის გამომწვევი ძირითადი წყაროებია:

- საბალანსო სასესხო პორტფელი
- გარესსაბალანსო ელემენტები - გარანტიები

13. მნიშვნელოვანი ფინანსური და არაფინანსური რისკები (გაგრძელება)

ბოლო პერიოდში სწრაფი ზრდის მიუხედავად, ბანკი ინარჩუნებს კონსერვატიულ მიდგომებს კრედიტების გაცემის დროს, რაც გამოიხატება:

1. საკრედიტო კომიტეტის მუშაობით, რომელიც ინდივიდუალურად აფასებს მსესხებლის გადახდისუნარიანობას და ამტკიცებს სესხებს და გარანტიებს სადაც აუცილებელი წესით მოითხოვება წევრთა სრული უმრავლესობის თანხმობა.
2. კონსერვატიული შიდა საკრედიტო პროდუქტების სტანდარტებით
3. მაღალი რისკის მქონე სექტორების და პროდუქტების დაფინანსების შეზღუდვით
4. მაღალი ხარისხის მიტიგაციის ელემენტების გამოყენებით როგორებიცაა, უძრავი ქონება და მაღალის რეპუტაციის მქონე ფინანსური ინსტიტუტების გარანტიები

ბანკის საკრედიტო პორტფელი ხასიათდება მაღალი უზრუნველყოფის ხარისხით სადაც უძრავი ქონების წილი დომინანტურია; სესხის უზრუნველყოფა სათანადო წესით დარეგისტრირებული და შეფასებულია ეროვნული ბანკის სტანდარტების დაცვით.

საკრედიტო პორტფელის მაღალი პროცენტული ზრდის პირობებშიც სრულად არაუზრუნველყოფილი სესხების წილი მცირე რჩება:

გირაოს თანხის ოდენობა და ტიპი დამოკიდებულია კონტრაგენტის საკრედიტო რისკის შეფასებაზე. გირაოს ეფექტი განისაზღვრება გირაოს სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრით საანგარიშგებო თარიღისთვის მთლიანი სესხებისა და ავანსებთან შედარებით.

საკრედიტო რისკების შეფასების კუთხით, ბანკში დანერგილია ფინანსური აქტივების ფასს 9-ის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის აღრიცხვის მოდელი შესაბამისი პოლიტიკით და მეთოდოლოგიით.

ფასს 9-ის მიხედვით საკრედიტო რისკების შეფასებისას განსაკუთრებული ყურადღება ეთმობა საპროგნოზო ინფორმაციის ანალიზს. კერძოდ, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებისას გათვალისწინებულია მაკროეკონომიკური და ფინანსური ფაქტორების ანალიზი, მოსალოდნელი ტენდენციები და რისკები.

ფასს 9-ის მიხედვით გაუფასურების რეზერვის გამოთვლისას გამოიყენება მოსალოდნელი ზარალის მიდგომა, მნიშვნელოვნად აუმჯობესებს საკრედიტო რისკის შეფასების პროცესს.

	31.12.2020	31.12.2019
მომხმარებელზე გაცემული მთლიანი სესხები ამორტიზებული ღირებულებით	58,127,587	50,133,758
გაუფასურების რეზერვი	(1,218,694)	(702,779)
მომხმარებელზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით	56,908,893	49,430,979
სესხის შესაძლო დანაკარგის რეზერვის ფარდობის კოეფიციენტი	2.10%	1.40%

მოსალოდნელი დანაკარგის შეფარდება საკრედიტო პორტფელთან შემცირებულია და შეადგენს 2.10%-ს.

საკრედიტო პორტფელის მაღალი ზრდის ტემპის მიუხედავად მოსალოდნელი დანაკარგის დონე რჩება დაბალი, რაც ბანკის დაკრედიტების კონსერვატიული მიდგომების შენარჩუნებით აიხსნება.

13. მნიშვნელოვანი ფინანსური და არაფინანსური რისკები (გაგრძელება)

Covid-19-ის გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო დანაკარგზე

2019 წლის ბოლოს ჩინეთში გავრცელდა ახალი კორონა ვირუსი (COVID-19). 2020 წლის 11 მარტს მსოფლიო ჯანდაცვის ორგანიზაციამ კორონავირუსული დაავადების სწრაფად გავრცელების გამო პანდემია გამოაცხადა.

აღნიშნულის შედეგი წარმოადგენს მნიშვნელოვანი გაურკვევლობის საგანს. რთულია პანდემიის გავრცელების, ეფექტური მკურნალობის შესაძლებლობისა და მისი ეკონომიკურ საქმიანობაზე გავლენის წინასწარმეტყველება. შედეგად, უახლოეს მომავალში ეკონომიკური აქტივობის შემცირება კვლავ მოსალოდნელია. ამის საპირისპიროდ, ეფექტური ვაქცინის მოსალოდნელზე სწრაფად გავრცელებას შეუძლია გაზარდოს ნდობა, ხელი შეუწყოს ტურიზმის და ინვესტიციების დაბრუნებას და დააჩქაროს ეკონომიკის აღდგენა.

2020 წლის მარტის ბოლოს საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა შემოიღო განახლებული საზედამბებელო გეგმა საქართველოს საბანკო სექტორისთვის, რომლის მიზანი იყო გლობალური COVID-19 პანდემიის მიერ შექმნილი უარყოფითი ფინანსური და ეკონომიკური გამოწვევების შემსუბუქება. ღონისძიებები, რომლებიც დაუყოვნებლივ განხორციელდა, ძირითადად მიმართული იყო კაპიტალის ადეკვატურობასა და ლიკვიდურობაზე, რაც ბანკებს საშუალებას აძლევს, ფინანსურად დაძაბულ ვითარებაში, გამოიყენონ არსებული მარეგულირებელი კაპიტალის ბუფერები მომხმარებლების დასახმარებლად, შეძლებისდაგვარად გააგრძელონ ჩვეულებრივი საქმიანობა და ეკონომიკის მხარდაჭერა მიმდინარე საკრედიტო ოპერაციების მეშვეობით.

COVID-19-ის გავლენამ გამოიწვია დამატებითი მსჯელობის საჭიროება, უკვე არსებულ მსჯელობებში, დაშვებებსა და შეფასებებში. COVID-19 პანდემია უპრეცედენტო ხასიათისაა და მის შესაძლო ეკონომიკურ და ფინანსურ ეფექტზე მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგის (ECL)-ს შეფასებაზე, არსებობს მწირი გამოცდილება. აღნიშნული გაურკვევლობის გათვალისწინებით, ბანკმა გადახედა არსებულ სააღრიცხვო დაშვებებს და შეფასებებს და ხელახლა შეაფასა ისინი.

ეკონომიკური გარემო ჯერჯერობით განუსაზღვრელი რჩება და მომავალმა არასტაბილურმა მდგომარეობამ შესაძლოა გავლენა მოახდინოს გაუფასურების ანარიცხზე, რაც დამოკიდებულია COVID-19 პანდემიის ხანგრძლივობასა და მის შემაკავებელ და სხვა ზომებზე.

COVID-19 ეპიდემიის საპასუხოდ, ბანკმა გამოიჩინა ინიციატივა და 2020 წლის მარტსა და მაისში თავის მსესხებლებს შესთავაზა 3 თვიანი საშეღავათო პერიოდი, რათა მნიშვნელოვნად შეემცირებინა მომხმარებელთა მიერ ბანკის ფილიალების მონახულების რაოდენობა და ასევე შეემსუბუქებინა არსებული გაურკვევლობების ეფექტი. ასეთი მოვლენა ავტომატურად არ იქნა განხილული, როგორც საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა (SICR) (ანუ მოვლენა, რომელიც გამოიწვევდა 1-ელი საფეხურიდან მე-2 საფეხურზე გადასვლას), მე-2 საფეხურზე მსესხებლის გადაკლასიფიცირება მოხდა მხოლოდ იმ შემთხვევაში, როდესაც სახეზე იყო დაკვირვებადი მტკიცებულება მსესხებლის ფინანსური სირთულეების მნიშვნელოვანი ზრდის შესახებ, სესხის აღების შემდეგ.

ბანკმა განახორციელა მგრძნობელობის ანალიზი ძირითად პორტფელზე რათა დაედგინა როგორ შეიცვლებოდა ECL, თუ ძირითადი დაშვებები, რომლებიც გამოიყენება ECL-ის გამოსათვლელად, შეიცვლებოდა 10%-ით. ქვემოთ მოყვანილ ცხრილში მოცემულია მთლიანი პორტფელის სრული ECL 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, თუ ECL გაზომვისთვის გამოყენებული დაშვებები რჩება მოსალოდნელი (ის თანხა, რომელიც წარმოდგენილია ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში), აგრეთვე თუ გამოყენებული თითოეული ძირითადი დაშვება შეიცვალა პლუს ან მინუს 10%-ით. აღნიშნული ცვლილებები გამოიყენება საილუსტრაციო მიზნებისთვის და გაანგარიშებულია თითოეული სავარაუდო შეწონილი სცენარისთვის, რომელიც გამოიყენება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებისთვის. რეალურად, სხვადასხვა ეკონომიკურ მონაცემებს შორის არსებობს ურთიერთდამოკიდებულება და მგრძნობელობის ზემოქმედება განსხვავებული იქნება ეკონომიკური სცენარების მიხედვით.

13. მნიშვნელოვანი ფინანსური და არაფინანსური რისკები (გაგრძელება)

	<u>საშუალო PD</u>	<u>საშუალო LGD</u>	<u>ECL</u>
GDP ზრდა			
მოსალოდნელი	11.9959%	22.7600%	(1,218,694)
+10%	11.4861%	22.7600%	(1,183,157)
-10%	12.4963%	22.7600%	(1,253,407)

ბანკი აქტიურად ოპერირებს ასევე საგარანტიო პროდუქტების კუთხით და გასცემს სხვადასხვა ტიპის გარანტიებს: შესრულების გარანტია, სავანსო გარანტია, საბაჟო გარანტია, სატენდერო გარანტია გარანტიებისგან წარმოშობილი საკრედიტო რისკის მიტიგაციისთვის ბანკი იყენებს მაღალი ხარისხის უძრავი ქონების უზრუნველყოფას და მაღალი რეპუტაციის მქონე ფინანსური ინსტიტუტების კონტრა გარანტიებს.

სახაზინო და საინვესტიციო საქმიანობიდან წარმოშობილი საკრედიტო რისკის აღბათობა დაბალია, რადგან ბანკი არ არის აქტიური საინვესტიციო საქმიანობის კუთხით. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების სახით წარმოდგენილია სების სადეპოზიტო სერტიფიკატები საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ვალდებულებები, ლიკვიდური აქტივების მართვის მიზნობრივობით.

კონცენტრაციის რისკი

ბანკისთვის საკრედიტო კონცენტრაციის რისკი საშუალოზე დაბალია. კონცენტრაციის რისკი გიულისხმობს რისკის პოზიციის მსხვილი კონცენტრაციების შექმნის საშიშროებას როდესაც ერთმა მოვლენამ (ერთი კონტრაგენტის ვალდებულების შეუსრულებლობა ან სირთულეები ერთ სექტორში) შესაძლოა გამოიწვიოს მნიშვნელოვანი მოცულობის ზარალი.

კონცენტრაციის რისკის დათვლა ხდება ორი მიმართულებით, პირველი არის სახელობითი კონცენტრაცია HHI-ს (ჰერფინდალ-ჰირშმანის ინდექსი) დახმარებით, ხოლო მეორე არის სექტორული კონცენტრაცია,

რომელიც ითვლება საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი სექტორების დასახელებების მიხედვით.

	2020	2019
სახელობითი კონცენტრაცია	1.07%	1.10%
სექტორული კონცენტრაცია	5.25%	4.12%

ბანკის საკრედიტო პორტფელის როგორც სახელობითი ისე სექტორული კონცენტრაციარჩება საშუალოზე დაბალი მაჩვენებლის ფარგლებში. ბანკი ითვალისწინებს შესაფასი ბუფერებს კაპიტალის ადექვატურობის მიზნებისთვის.

ბანკი ახორციელებს სტრეს ტესტს მინიმუმ წელიწადში ერთხელ ეროვნული ბანკის სტრეს ტესტების მეთოდური სახელმძღვანელოს მიხედვით და შიდა კაპიტალის ადექვატურობის შეფასების პოლიტიკის მიხედვით (ICAAP)

სტრეს ტესტი გულისხმობს სხვადასხვა შოკების ეფექტებისგან შესაძლო ზარალების შეფასებას და გავლენას ბანკის საზედამხებელო კაპიტალზე. შოკი გულისხმობს გლობალურად ეკონომიკური აქტივობის შენელებას, რეცესიას რეგიონის ქვეყნებში რის შედეგადაც:

- მცირდება მთლიანი შიდა პროდუქტი რაც აისახება კომპანიების ბრუნვებზე
- იზრდება საპროცენტო განაკვეთები

13. მნიშვნელოვანი ფინანსური და არაფინანსური რისკები (გაგრძელება)

- სასაქონლო პროდუქტებზე (ოქრო და სხვა) ფასების შემცირება
- ეროვნული ვალუტის გაუფასურება
- უძრავი ქონების ფასების შემცირება
- დასაქმებულთა როდენობის და შემოსავლების შემცირება

სავალუტო კურსის ცვლილებით გამოწვეული საკრედიტო რისკი (CICR)

საკრედიტო რისკის ზოგად დონეზე შესაძლოა დამატებითი წნეხი ქონდეს ისეთი კრედიტების არსებობას როდესაც მსესხებელ სრულად ან ნაწილობრივ არაპეჯირებულია გაცვლითი კურსის მხრივ. როდესაც სესხი გაცემულია ერთ ვალუტაში ხოლო მსესხებლის შემოსავალი ფორმირებულია სხვა ვალუტაში, რამაც შესაძლოა მსესხებელს დამატებითი წნეხი შეუქმნას რაც სხვა შემთხვევაში არ შეექმნებოდა.

სავალუტო კურსის ცვლილებით გამოწვეული საკრედიტო რისკის იდენტიფიცირებასა და კლასიფიკაციას ბანკი ახდენს საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დამტკიცებული, სს „ზირაათ ბანკი საქართველოს“ რისკის პოზიციების იდენტიფიცირებისა და კლასიფიცირების შესაბამისად. შესაბამისად ხდება ასეთი რისკის პოზიციების იდენტიფიცირება და მათი გავლენა კაპიტალზე.

ბანკი სესხის ანალიზის დროს ცდილობს არ გასცეს ისეთი კრედიტები რომლებიც დამატებით გაზრდიან საკრედიტო რისკის დონეს ამისათვის სთავაზობს მომხმარებლებს სესხებს როგორც ადგილობრივ ასევე უცხოურ ვალუტაში.

- საბაზრო რისკი

საპროცენტო რისკი

საპროცენტო რისკი გამომდინარეობს საპროცენტო განაკვეთის მიერ მგრძნობიარე აქტივების და ვალდებულებების გადაფასების შედეგად მისაღებ შესაძლო ზარალიდან. საპროცენტო რისკის მონიტორინგის მიზნებისთვის ბანკის იყენებს აქტივების და ვალდებულებების გადაფასების გეგმის ანალიზს, რის მიხედვითაც ბანკი არის აქტივების მხრივ მგრძნობიარე საპროცენტო განაკვეთების ცვლილების მიმართ რაც გულისხმობს რომ ზარალი მოსალოდნელია საპროცენტო განაკვეთების შემცირების პირობებში. ბანკი რეგულარულად ატარებს საპროცენტო განაკვეთის მიმართ მგრძნობიარობის ანალიზს სტრეს ტესტის ფაგლებში როდესაც გაითვალისწინება მყისიერი შემცირება განაკვეთების 2%-ის ოდენობით.

ეროვნული ბანკის საპროცენტო რისკის მართვის მეთოდოლოგიის და სცენარების მიხედვით ბანკი რეგულარულად ამოწმებს საპროცენტო განაკვეთების ცვლილების შედეგად როგორც ეკონომიკური ღირებულების (EVE) ცვლილების ასევე წმინდა საპროცენტო შემოსავლის ცვლილების (NII) ეფექტს საზედამხედველო კაპიტალთან მიმართებაში სხვადასხვა სცენარების მიხედვით:

ყველაზე ცუდი შედეგი	კაპიტალის პროცენტი
EVE	3.8%
NII	2.8%

მიღებული შედეგების მიხედვით საპროცენტო რისკები შეიძლება შეფასდეს როგორც დაბალი რადგან ეროვნული ბანკის მოთხოვნების მიხედვით საჭურადღებოა კაპიტალის 15% ოდენობით შესაძლო ზარალი.

მიღებული შედეგები დაბალი რისკის დონეს ასახავს კაპიტალთან მიმართებაში.

13. მნიშვნელოვანი ფინანსური და არაფინანსური რისკები (გაგრძელება)

ასევე ბანკს არ გააჩნია სავაჭრო ფასიანი ქაღალდები და არ ეწევა სპეკულაციურ საქმიანობას, შესაბამისად საპროცენტო განაკვეთების ცვლილებას საინვესტიციო ფასიან ქაღალდებზე ეფექტი არ აქვს.

სავალუტო რისკი

სავალუტო რისკი გულისხმობს ვალუტის კურსის ცვლილების შედეგად ბანკის აქტივების და ვალდებულებების გადაფასების შედეგად შესაძლო ზარალის მიღების ალბათობას.

სავალუტო რისკმა შეიძლება შეამციროს საზედამხებელო კაპიტალის კოეფიციენტები, რადგან ბანკის კაპიტალი ადგილობრივ ვალუტაშია წარმოდგენილი, ხოლო მისი აქტივების დიდი ნაწილი დენომინირებულია უცხოურ ვალუტაში. ასეთ შემთხვევაში, ადგილობრივი ვალუტის გაუფასურება გამოიწვევს კაპიტალის ადეკვატურობის მნიშვნელოვან გაუარესებას, რადგან უცხოურ ვალუტაში წარმოდგენილი აქტივების ღირებულება მოიმატებს (ლარის გაუფასურების გამო) და, შესაბამისად, ბანკს

ექნება უფრო მეტი რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები, ხოლო ლარში დენომინირებული კაპიტალის მოცულობა უცვლელი დარჩება. ბანკის რეგულარულ სტრეს ტესტებში გაითვალისწინება მკვეთრი გაუფასურება ვალუტების და გამოთვლება დასტრესილი კოეფიციენტები.

ბანკი იკავებს შესაბამის კაპიტალის მოცულობას, რათა არ შეექმნას პრობლემა ამ რისკისაგან გამოწვეული შესაძლო ზარალების დაფარვისას, გარდა ამისა, ბანკი ყოველდღიურად აკონტროლებს კრეზსითი ღია სავალუტო პოზიციის მაჩვენებელს და არ ეწევა სპეკულაციურ საქმიანობას ღია სავალუტო პოზიციის დაჭერის გზით.

2020წ. ბოლოს ბანკის კრეზსითი სავალუტო პოზიციის შეფარდება საზრედამხებელო კაპიტალთან ეროვნული ბანკის მოთხოვნებიდან გამომდინარე შეადგენდა -0,51% (ლიმიტი -20% < 20%)

• საოპერაციო რისკი

საოპერაციო რისკი, კიდევ ერთი მნიშვნელოვანი რისკია, რომელსაც ზირაათ ბანკი საქართველო მიიჩნევს მატერიალურად. საოპერაციო რისკი წარმოადგენს დანაკარგის რისკს, რომელიც გამოწვეულია გაუმართავი ან ჩავარდნილი შიდა პროცესებით, ადამიანური რესურსებით და სისტემებით, ან გარე ფაქტორებით. ეს განმარტება მოიცავს თაღლითობის რისკს, საინფორმაციო ტექნოლოგიების და ინფორმაციული უსაფრთხოების რისკებს, სამართლებრივ რისკს, რეპუტაციულ რისკსა და აუთსორსინგის რისკს.

განსაკუთრებით ბანკის ზომის ზრდის და ოპერაციების სპექტრის გაფართოების პირობებში საოპერაციო რისკის მართვა კრიტიკული ხდება.

საოპერაციო რისკი შეიძლება იყოს როგორც ფულადი ისე არაფულადიც.

მისი იდენტიფიცირების, გაზომვისა და მართვის მეთოდოლოგია გაწერილია ბანკის რისკის მართვასთან დაკავშირებულ დოკუმენტებში.

საოპერაციო რისკის მართვის კუთხით ბანკი მიმართავს შემდეგ ზომებს:

- ინციდენტების აღრიცხვა და ანგარიშგება
- რისკისა და კონტროლის თვითშეფასებები
- რეგულარული საინფორმაციო სისტემების აუდიტი და შეღწევადობის ტესტირება
- აუთსორსინგული ოპერაციების რისკების შეფასება
- ბიზნეს უწყვეტობის გეგმა და შესაბამისი სტრეს-ტესტირება

13. მნიშვნელოვანი ფინანსური და არაფინანსური რისკები (გაგრძელება)

ზემოაღნიშნული პროცესების შედეგების ანალიზი სრულდება იმ მიზნით, რომ წარმოდგენა შეიქმნას ბანკში არსებული საოპერაციო რისკების პროფილის შესახებ ბანკის რისკის მიმდებლობასთან მიმართებაში. ანალიზის შედეგად ხორცილდება საოპერაციო რისკების მიტიგაცია ან მიღება (საჭიროების შემთხვევაში) რათა შემდგომში გათვალისწინებულ იქნას ბანკის ბიზნეს საქმიანობაში და სტრატეგიაში.

ბანკის საოპერაციო რისკის მხრივ ხდება რისკის პოზიციების კალკულაცია გამოთვლა საბაზისო ინდიკატორის მეთოდით რაც გადაითარგმნება დამატებით კაპიტალის ბუფერში. აღნიშნული მეთოდოლოგია აღწერილია „კომერციული ბანკების კაპიტალის ადეკვატურობის მინიმალური მოთხოვნების შესახებ დებულებაში“

- **ლიკვიდობის რისკი**

ლიკვიდობის რისკი წარმოადგენს ბანკის ვალდებულებების სრულად ან დროულად შეუსრულებლობის გამო შესაძლო ზარალის წარმოქმნის რისკი. ასევე ლიკვიდობის რისკი განიხილება ბანკის მიერ არასაკმარისი დაფინანსების გამო დაკრედიტების შეფერხებაში, რამაც შესაძლოა გამოიწვიოს თავის მხრივ რეპუტაციული და საკრედიტო რისკები. ლიკვიდობის რისკის დადგომის დროს ბანკი იძულებული იქნება დაჩქარებული ტემპებით მოიზიდოს სახსრები, რაც თავის მხრივ, გამოიწვევს მიღებული სახსრების მაღალ ხარჯიანობას. აღნიშნული უარყოფითად იმოქმედებს როგორც ბანკის მომგებიანობაზე, ასევე მის რეპუტაციაზე და სანდოობის დონეზე.

ლიკვიდობის რისკის მიტიგაცია ხდება ბანკში არსებული პროცედურებით, პოლიტიკებით, ლიმიტებითა და ყოველდღიური მენეჯმენტით, რომელიც შესაბამისობაშია ბანკის რისკის მიმართ ტოლერანტობასთან, რისკის სტრატეგიასთან და ბიზნეს სტრატეგიასთან. ბანკი ლიკვიდობის რისკს მართავს ყოველდღიურად. მოკლევადიანი ლიკვიდობის რისკის მონიტორინგისთვის გამოიყენება ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტის ანგარიშგება ყოველდღიურად ბაზელ 3-ის მოთხოვნებთან შესაბამისობით. ხოლო გრძელვადიანი ლიკვიდობის მონიტორინგის მიზნებისთვის წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი.

სებ-ი ყველა ბანკს ავალდებულებს, რომ ყოველდღიურად შეინარჩუნონ 75.0%-იანი ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი ლარში, 100.0%-იანი ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი უცხოურ ვალუტაში და 100.0%-იანი ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი მთლიანობაში.

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის მთლიანი ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი შეადგენდა 207.55%-ს. იგივე კოეფიციენტი ლარში იყო 425.45%, ხოლო უცხოურ ვალუტაში 123.10%

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ეროვნული ბანკის ნორმატივი საშუალო ლიკვიდობის კოეფიციენტი 86,45% შეადგენს მაშინ როცა საქართველოს ეროვნული ბანკის მოთხოვნის შესაბამისად ეს მაჩვენებელი არ უნდა იყოს 30%-ზე ნაკლები.

13. მნიშვნელოვანი ფინანსური და არაფინანსური რისკები (გაგრძელება)

	31.12.2020	31.12.2019
ერთდღიანი დეპოზიტები სხვა ბანკებში	25,553,303	22,941,600
ფული სალაროში	7,291,904	4,067,865
საკორესპონდენტო ანგარიშები სხვა ბანკებში	4,323,191	4,915,550
მიმდინარე ანგარიშები სებ-ში, გარდა სავალდებულო რეზერვისა	-	7,652,342
სულ	37,168,398	39,577,357

ლიკვიდური სახსრების განთავსება ხდება მხოლოდ მაღალ ლიკვიდურ ფინანსურ ინსტრუმენტებში როგორცაა ნაღდი ფული, განთავსებული ეროვნულ ბანკში და ადგილობრივ კომერციულ ბანკებში; ასევე ჭარბი ლიკვიდობისთვის ბანკი აქტიურად იყენებს საინვესტიციო ფასიან ქაღალდებს სახაზინო ვალდებულებების სახით და არ არის ჩართული ფასიანი ქაღალდების სპეკულაციურ სავაჭრო ოპერაციებში.

საკრედიტო დაწესებულებებში განთავსებული მიმდინარე ანგარიშების და 90 დღემდე ვადიანი დეპოზიტების საკრედიტო რეიტინგი ასეთია:

	31.12.2020	31.12.2019
B	4,292,307	10,522,578
BB-	30,884	17,334,572
	4,323,191	27,857,150

რადგან ბანკის განვითარების მოცემულ ეტაპზე დაფინანსების ძირითად წყაროს წარმოადგენს საკუთარი კაპიტალი და ამავე დროს ბანკის ლიკვიდობის დონე ჭარბია და საკმარისი საშუალო ვადიან პერიოდში - ლიკვიდობის რისკი ფასდება როგორც დაბალი.

- ბიზნეს სტრატეგიის რისკი**

ზირაათ ბანკი საქართველო, ბიზნეს (სტრატეგიის) რისკად აღიქვამს რისკს, რომელიც დაკავშირებულია კაპიტალის ან შემოსავლების შემცირებასთან, რაც შესაძლებელია გამოწვეული იყოს არასწორი დაგეგმვით, მცდარი სტრატეგიით, ბიზნეს მოდელის გარემოსთან შეუსაბამობით და არასწორი ბიზნეს გადაწყვეტილებებით. ბანკი ახდენს აღნიშნული რისკისათვის, როგორც რაოდენობრივ ასევე ხარისხობრივ მონიტორინგს, ხდება კონტროლი იმისა თუ რამდენად ახლოს არის ფაქტიური მაჩვენებლების ცდომილება ბიუჯეტიდან, საიდანაც დგინდება რამდენად შეასრულა ბანკმა დაგეგმილი ფინანსური ამოცანები, გარდა ამისა ხარისხობრივად ბანკი აანალიზებს საკუთარ პოზიციებს და რამდენად შეესაბამება მისი საქმიანობა მის სტრატეგიასა და გეგმებს.

- შესაბამისობის რისკი**

შესაბამისობის რისკი განისაზღვრება, როგორც მარეგულირებელი ან სამართლებრივი სანქციების რისკი, მატერიალური ფინანსური დანაკარგი ან რეპუტაციის შელახვა, რაც, შესაძლოა, გამოიწვიოს ბანკის მიერ შესაბამისი კანონების, რეგულაციებისა და წესების, ეთიკისა და ქცევის კოდექსის უგულვებელყოფამ, ან არასათანადო შესრულებამ.

შესაბამისობის რისკში ყველაზე მატერიალურ და პრიორიტეტულ რისკად აღიქმება ეროვნული ბანკის რეგულაციებთან სრული შესაბამისობა რაც მოიცავს როგორც ხარისხობრივ მოთხოვნებს (პროცედურები, პოლიტიკები და ა.შ) და ასევე რაოდენობრივ ეკონომიკურ ნორმატივებს.

13. მნიშვნელოვანი ფინანსური და არაფინანსური რისკები (გაგრძელება)

ბანკს ემსახურება რესპექტაბელური იურიდიული კომპანია რომელიც უწყევს სრულ მომსახურებას კანონმდებლობასთან შესაბამისობის კუთხით რაც მოიცავს რეგულარულ რეკომენდაციებს. ასევე თითოეული სტრუქტურული ერთეულის დონეზე გაცნობიერებულია და ბანკს აქვს შესაბამისი შიდა პროცედურები და პოლიტიკები შესაბამისობის მოთხოვნების დასაცავად.

მეორეს მხრივ, ფინანსური მონიტორინგის დეპარტამენტი ქმნის საქართველოს ფინანსური მონიტორინგის სამსახურის მიერ დავისრებული რეგულაციების შესრულების ოპერაციულ ბაზას, რითაც აფართოებს მარეგულირებლის მოთხოვნების შესრულების შესაძლებლობებს, დეპარტამენტის მთავარი ამოცანა უკანონო შემოსავლის ლეგალიზაციის და ტერორიზმის დაფინანსების პრევენციაა.

- **მარეგულირებლის რისკი**

ბანკის საქმიანობა რეგულირდება საქართველოს ეროვნული ბანკის (სებ) მიერ. შესაბამისად, არსებობს მარეგულირებლის რისკი, რომ ეროვნულმა ბანკმა გაზარდოს არსებული მოთხოვნები, როგორც მთლიანი საბანკო სექტორისთვის, ისე კონკრეტული ინსტიტუტებისთვის. შესაბამისად, შესაძლოა, რომ ბანკის მომგებიანობა და შედეგები დაიტვირთოს მარეგულირებლის მაღალი მოთხოვნებით, მათ შორის, კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნის მხრივ.

ეროვნული ბანკი როგორც წესი წინასწარ ავრცელებს მოსალოდნელ საკანონმდებლო ცვლილებებს მოთხოვნებთან დაკავშირებით ამიტომ ბანკს აქვს როგორც წესი საშუალება მოერგოს ცვლილებებს შედეგად აღნიშნული რისკის აღბათობა დაბალია.

ზირაათ ბანკის მიერ ეროვნული ბანკის მარეგულირებელი მოთხოვნების დაცვა უმაღლესი პრიორიტეტის მატარებელია.

- **ქვეყნის რისკი**

ზირაათ ბანკი საქართველოს საკუთარი საქმიანობის მნიშვნელოვან ნაწილს უკავშირებს თურქეთის მოქალაქეებს და თურქეთის სახელმწიფოს იურისდიქციაში დაფუძნებულ იურიდიულ პირებს ან/და ისეთ იურიდიულ და ფიზიკურ პირებს რომელიც ბიზნეს საქმიანობას ეწევიან თურქეთის ტერიტორიაზე ან/და იურისდიქციაში. ბანკის ფორმატი თავისთავად შეიცავს ქვეყნის რისკს, ვინაიდან იგი არის თურქული ბანკის შვილობილი კომპანია საქართველოში. თურქეთში პოლიტიკური ვითარების დამაბეზად, რომელმაც შეიძლება ზეგავლენა იქონიოს ეკონომიკურ ვითარებაზე, საქართველოსა და თურქეთს შორის დიპლომატიური ურთიერთობების გაუარესებამ, საბაჟო განაკვეთების ზრდამ ან კვოტების შემოღებამ შესაძლოა მნიშვნელოვანი ზეგავლენა იქონიოს ბანკის კლიენტების ფინანსურ მდგომარეობაზე, რაც შესაბამისად, ზეგავლენას მოახდენს ბანკის მომგებიანობაზეც.

ვინაიდან აღნიშნული რისკის დადგომის აღბათობა მაღიან მცირეა, ხოლო მისი ზუსტი ან მიახლოებითი შედეგების გამოთვლა შეუძლებელი, ზირაათ ბანკი საქართველო ამ რისკისაგან გამოწვეული შესაძლო ზარალის გადასაფარად დამატებით დაიკავებს რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციების 1%-ს შიდა კაპიტალის ადეკვატურობის მიზნებისთვის.

13. მნიშვნელოვანი ფინანსური და არაფინანსური რისკები (გაგრძელება)

- **ჯგუფის რისკი**

სს „ზირაათ ბანკი საქართველო“ არის თურქეთის სს „ზირაათ ბანკის“ ჯგუფის და ფუნქციონირებს როგორც მისი შვილობილი კომპანია. ბანკის ფინანსურ სტაბილურობას, მისი კაპიტალის ოდენობას, გრძელვადიან და მოკლევადიან დაფინანსებას განსაზღვრავს სწორედ დედა ბანკი. მნიშვნელოვანია, რომ დედა ბანკის საკრედიტო რეიტინგი არის Foreign Currency Long-Term IDR B+/Negative-ის შეფასებით. სს „ზირაათ ბანკი საქართველო“ შესაძლოა დადგეს ფინანსური სირთულეების წინაშე იმ შემთხვევაში თუ სათაო ბანკს შეექმნება ფინანსური სირთულეები, თუმცა საშუალო ვადიან პერიოდში ბანკს აქვს საკმარისი საკუთარი კაპიტალი და დაფინანსება. გარდა აღნიშნულისა, თუ მხედველობაში მივიღებთ ბანკის ბიზნესის მოცულობას იგი იმდენად მცირეა სათაო ბანკთან შეადრებით, რომ ფინანსური სირთულეების შემთხვევაში დედა ბანკი ვერ გამოიყენებს ბანკის ფინანსურ კეთილდღეობას საკუთარი ფინანსური მდგომარეობის გასაუმჯობესებლად. ზემოთ მოყვანილ არგუმენტაციაზე დაყრდნობით სს „ზირაათ ბანკი საქართველო“ მფლობელობით რისკს აფასებს როგორც დაბალს.

2020 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისთვის მომზადებული მმართველობის ანგარიშგება ხელმძღვანელობის მხრიდან დამტკიცებულია 2021 წლის 15 სექტემბერს კომპანიის გენერალური დირექტორის მიერ:

გენერალური დირექტორი

_____ ომერ აიდინი

13. მნიშვნელოვანი ფინანსური და არაფინანსური რისკები (გაგრძელება)

- ჯგუფის რისკი

სს „ზირაათ ბანკი საქართველო“ არის თურქეთის სს „ზირაათ ბანკის“ ჯგუფის და ფუნქციონირებს როგორც მისი შვილობილი კომპანია. ბანკის ფინანსურ სტაბილურობას, მისი კაპიტალის ოდენობას, გრძელვადიან და მოკლევადიან დაფინანსებას განსაზღვრავს სწორედ დედა ბანკი. მნიშვნელოვანია, რომ დედა ბანკის საკრედიტო რეიტინგი არის Foreign Currency Long-Term IDR B+/Negative-ის შეფასებით. სს „ზირაათ ბანკი საქართველო“ შესაძლოა დადგეს ფინანსური სირთულეების წინაშე იმ შემთხვევაში თუ სათაო ბანკს შეექმნება ფინანსური სირთულეები, თუმცა საშუალო ვადიან პერიოდში ბანკს აქვს საკმარისი საკუთარი კაპიტალი და დაფინანსება. გარდა აღნიშნულისა, თუ მხედველობაში მივიღებთ ბანკის ბიზნესის მოცულობას იგი იმდენად მცირეა სათაო ბანკთან შეადრებით, რომ ფინანსური სირთულეების შემთხვევაში დედა ბანკი ვერ გამოიყენებს ბანკის ფინანსურ კეთილდღეობას საკუთარი ფინანსური მდგომარეობის გასაუმჯობესებლად. ზემოთ მოყვანილ არგუმენტაციაზე დაყრდნობით სს „ზირაათ ბანკი საქართველო“ მფლობელობით რისკს აფასებს როგორც დაბალს.

2020 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისთვის მომზადებული მმართველობის ანგარიშგება ხელმძღვანელობის მხრიდან დამტკიცებულია 2021 წლის 15 სექტემბერს კომპანიის გენერალური დირექტორის მიერ:

გენერალური დირექტორი

ომერ აიდინი